העין

ברזה זו, שנישאה בהפגנה האחרונה של הפנתרים בירושלים, גרמה השבוע להאשמות סנסציוניות

אברג'יל

מנהיג הפנתרים השחורים מאשים:

"ברזה זו היתה פרובוקציה!"

איש השנה תשי"א
השלה החדש

איש השנה תשי"ב
מבקר הסוכנות שמוראק

איש השנה תשי"ג
יועץ משפטי כהן

איש השנה תשי"ד
עסקן שואה קסטנר

איש השנה תשי"ז
מצביא סיני דיין

איש השנה תשי"ח
חתן תנ"ך חכם

איש השנה תשי"ט
סופרת דיין

איש השנה תש"ך
רכז שואה אייכמן

איש השנה תשכ"ה
מתפטר בן־גוריון

דויא יקי.

דופק הזמן אינו פוסק לפעום. ה־מאורעות רודפים זה את זה בקצב מטורף. לכל מאורע, ואין זה משנה ב־איזה תחום או באיזה מקום על פני תבל התרחש, יש מידת השפעה כלשהיא לגבי האנושות כולה. לפעמים זו השפעה מיידית. לעיתים אחרות זו השפעה מצ־טברת לטווח ארוך.

תשל"א, כמו כל שנה אחרת בהיס־טוריה המודרנית, היתה שנה רבת תה־פוכות. משטרים זועזעו. תפיסות עולם התהפכו. אבני יסוד בכלכלה התמוטטו. תחומי המידע האנושי התרחבו.

לכל אלה יש ודאי השפעה עקיפה על חייו ועתידו של האזרח הישראלי. אולם מה שהשפיע ביותר על תדמית עולמו של הישראלי הם המאורעות שאירעו בסביב־תו הקרובה, שהורגשו בביתו, במשפחתו, באורח חייו וברמתם.

המאורעות אינם נוצרים מעצמם. פועלים ומפעילים אותם כוחות אנו־שיים. במרכזם ובשוליהם עומדים אנ־שים. לכל מאורע בעל חשיבות יש איש המסמל אותו ואת משמעותו.

האיש שסימל את המאורע החשוב ביותר בחיי האזרח הישראלי השנה, או ששיקף בדמותו את המאורעות והתה־ליכים שאיפיינו את מה שעבר השנה על החברה הישראלית, הוא איש השנה של שנת תשל"א.

כמו בעשרים השנים הקודמות, כך גם השנה, בחרו עורכי **העולם הזה"** את איש השנה, במחקר וניתוח עתונאי ש־הפך כבר למוסד בזכות עצמו בחיי ה־עתונות הישראלית.

מי יהיה איש השנה של תשל"א?

את התשובה לכך תוכל לדעת רק ב־יום השלישי בשבוע הבא, בעת שיופיע גליון ראש־השנה המורחב והמוגדל של **„העולם הזה".**

* * *

מסורת עתונאית נוספת המלווה את גליון ראש השנה של „העולם ה־זה", הם תצלומי 12 נערות השנה, נערה לכל חודש, המתפרסמים בגליון זה. מסורת זו, המתקיימת זו השנה החמי־שית, מאפשרת לעורכי „העולם הזה" להציג (שוב, לפי שפיטתם ובחירתם) את 12 הנערות שנכנסו בשנה שחלפה לגלר־יה המתמשכת של יפהפיות ישראל ונע־רות־הזוהר שלה.

כשם שמזה 20 שנה מתחילות נערות

איש השנה תשכ"ה
מפלג מפא"י בן־גוריון

איש השנה תשכ"ו
כלכלן ספיר

איש השנה תשכ"ז
שר־הביטחון דיין

איש השנה תשכ"ח
אלוף משנה רגב

איש השנה תשמ"ז
פרקליט תמיר

איש השנה תשמ"ז
נשיא מצריים עבד אל־נאצר

איש השנה תשכ"א
מודח לבון

קורבן סובבן
איש השנה תשכ"ב

הזוהר של ישראל את הקאריירה שלהן בפירסום על עמודי „העולם הזה", כך גם עתה, מהווה הופעה במיסגרת זו מעין כרטיס ביקור או תעודת הסמכה חברתית למחזור חדש של יפהפיות.

השנה שיתפנו במבצע זה כמה מהצל־מים הנודעים ביותר של ישראל, שסייעו לנו בבחירה. את תוצאות בחירה זו תוכ־לו לראות במוסף המיוחד בן 24 העמו־דים שיכלל במסגרת גליון ראש השנה של „העולם הזה", בו יתפרסמו הצילו־מים על נייר כרומו משובח, בצורה שכל אחד מהם יוכל להוות מעין פלקאט זר־טא.

איש השנה תשכ"ד
יורש אשכול

איש השנה תשכ"ט
מפקד מיבצע ישראל בר־לב

איש השנה תש"ך
לוחם שלום דיין

מכתבים

איש השנה

...יצחק רבין, שגירענו בושינגטון, ש־התגלה השנה כאיש היחיד בממשלת יש־ראל (!) שהוא בעל מחשבה עצמאית, הצליח בהצהרותיו הפומביות לכפות כמה מדיעותיו על ממשלת ישראל.

עוזי הר־זהב, תל־אביב

...שר־האוצר פנחס ספיר, שאיש לא העז להזכיר לו אחרי הפיחות כי במשך כל השנה צעק ונשבע שלא יהיה פיחות, מפני שממילא כבר לא מאמינים לו; האיש שהצליח לחסל את שארית מוסר העבודה שעוד נותר בארץ; האיש הלוקח מהעניים והנותן לעשירים, שהצליח ב־עזרת שיטת המיסים שלו להפוך את כל אזרחי המדינה לגנבים ועבריינים.

שכיר משקם מיסים
(בלית ברירה), רמת־גן

שום דבר לא איפיין את השנה יותר מאשר מרד „הפנתרים השחורים", שהו־כיחו כי רק בדרך של אלימות ניתן לה־שיג זכויות במדינה הזאת. על כן מגיע שכל „הפנתרים השחורים" יהיו אנשי השנה.

עובדיה קביהיו, תל־אביב

הרשו לי להציע כאיש השנה את גרי־שא פייגין, העולה החדש מרוסיה, המס־מל את התמורה שהתחוללה בשנה האח־רונה בעליה מברית המועצות, העשויה להשפיע על המדינה עוד שנים רבות.

ש. פרידמן, רחובות

... מאיר לנסקי.

מרים קנטור, חיפה

איש השנה הוא הרמטכ"ל רב־אלוף חיים בר־לב שריסן את צה"ל לשמור על הפסקת־האש.

אליעזר מנדל, תל־אביב

...הרב שלמה גורן, היחיד שמצא דרך של פשרה בין חוקי ההלכה לבין המצי־אות של ימינו.

כרמלה ארציאלי, חדרה

גולדה מאיר, שלמרות כל הביקורות נגדה, היא עדיין מספר 1 בעיני העם היו־שב על אדמתו בציון ללא מלחמה, ועם בטן שבעה. הכלכלה מתמוטטת? חובותינו למדינות העולם גדלים לממדים אסטרונומיים? השלום לא יוכל להי־משך, בתנאים הנוכחיים? מי מסוגל לחשוב לטווח רחוק כל כך. היום הכל בסדר — אז תחי גולדה.

אפרים טונץ, ירושלים

אנואר אל־סאדאת, שהביא לעם ישראל שנה של שקט בחזית. לא היה דבר חשוב מזה, בשנה שחלפה.

מרתה ברון, תל־אביב

אם לבן המשרת בתעלה.

קרעון השנה — דן בן־אמוץ, שקרע יותר מכל אחד אחר את התדמית המזוייפת מעל פרצופם של רבים וטובים במדינה הזו. תחזק ידו הקורעת.

נוח גיא, חולון.

איש השנה — צבי ביגלמן, האיש ש־הביא לארץ את מפעל ארוס, והחדיר קצת רוח סקנדינבית משיבת־נפש בארץ ה־מחניקה הזאת.

זאב גזע, יפו

...ח"כ שלום כהן, האיש היחידי במדינה הזאת במשך הרבה שנים, שהצליח לדפוק את העולם הזה כפי שלא דפקו אותו לפניו.

ח. אלקיים, פתח־תקוה

אנטישמיות — אסור

הסתה — מותר?

כאשר מתפרסם במקום כלשהו בעולם מאמר אנטישמי — מרעישה ישראל עול־מות. אך כאשר בעתוני ישראל מתנהלת הסתה לאומנית פרועה נגד העם הערבי — כפי שבאה לאחרונה לידי ביטוי במאמ־רו של יהושע בר־יוסף אין שלום למדבר, ובמאמר רגליים קלות בשמחים נכבדים של ד"ר אלדד, שניהם בידיעות אחרונות — או אז אין פוצה פה אצלנו.

הדבר החמור הוא לא מציאותם של לאומנים חשוכים — אלא של חוסר הת־גובה המתאימה מצד אנשי־עט בעלי מצ־פון. לדעתי, מי שהנהו עד למעשי גבלה, ואינו מגיב עליהם — אחראי גם הוא, במידה זו או אחרת, לגבלה זו. מדהים לדעתי, שהעולם הזה לא הגיב גם הוא במישרין נגד זוהמה זו.

רבקה תל, קיבוץ עמיר

להרחיב המלחמה

בשחיתות

בשבועות האחרונים זכו העתונאים, ה־לוחמים כרגיל בטחנות־רוח, למעט נחת בפעשה ידיהם. בייחוד אנשי העולם הזה והארץ. שבעקבות מאמריהם הוקמה ועדת עציוני, שתחסל חלק מהשחיתות בספורט. נראה לי שוועדות ממלכתיות דומות חייבות לקום כדי לחקור שחיתויות גם בתחומים אחרים. מכל מקום — שחיתות אפשר לעקור אך ורק בעזרתה של עיתו־נות לוחמת. המדינה המודרנית לא גילתה עדיין כל תחליף לכך. על כן, המשיכו בגילוייכם.

יצחק גרעוני, חיפה

למי דומה

סטאשר?

הסקופ העולמי שלכם, בשער הגליון ה־אחרון — תצלומו הראשון של איש הפשע

סטאשר...

ואדוארד ג'יי רובינזון

הבינלאומי המאורגן, ג'יי סטאשר — איננו אלא בלוף.

כל אחד יכול לראות שזהו בסך הכל השחקן הנודע אדוארד ג. רובינזון, באחד מתפקידיו כגנגסטר קשוח. זה שהדבקתם לו את שמו של סטאשר לא מטמטם אותי.

מיכאל הטלינגר, חיפה

● הקורא הטלינגר משמיץ לשווא. רו־בינזון זה רובינזון, וסטאשר זה סטאשר (ראה תמונות).

המחילה של

עמוס קינן

מדוע ביקש עמוס קינן מחילה בפני שופטיו? מדוע ההשפלה העצמית הזאת? האם לא נשאר לאשה אוכל בבית, כאשר הוא יושב בכלא? האם היו ילדיו נתונים בסכנת לינה תחת כיפת השמיים, בחורף הקשה הפוקד אותנו? חבל על תדמית שהיתה ואיננה.

מ. פ. כרמי, ראשון־לציון

(המשך מעמוד 7)

תשקיף

מועצת הביטחון לא תדון בבעיית ירושלים

קרוב לוודאי שירדן תחזור בה מכוונתה להעלות לדיון את בעיית ירושלים בכנס הקרוב של מועצת הביטחון. נסיגתה של ירדן נובעת מהאזהרות המפורשות שהזהירה ירושלים את רבת־עמון באמצעות האמריקאים, לפיהם היא תנצל את הפלסטינים במסע תעמולה רב מימדים נגד חוסיין.

הוכחר לירדנים כי ישראל תעזה בחזרה דמנות של דיון במועצת הביטחון את בעיית הטבח של חומיין וצבאו בפלסטינים, תעמיד את ירדן במצב בלתי נעים כלפי מדינות ערב האחרות.

לחצים על „דבר" למניעת פירסומים על „נתיבי נפט"

לחצים כבדים מצד גורמים בממשלה ובהסתדרות הופעלו בסוף השבוע על מערכת יומון ההסתדרות דבר, להפסיק פירסום סידרת המאמרים על השחיתות והמעילות בחברת הפקת הנפט במיפרץ סואץ, נתיבי נפט.

סידרת המאמרים ב„דבר", הנכתבת בידי כתב „למרחב" לשעבר, יונה שמשי, מאשרת את הגילויים שפורסמו בשעתו על ידי „העולם הזה".

מלבד הלחצים הציבוריים, איים גם פרקליט נתיבי נפט, עורך־הדין מיכאל פירון, לתבוע את דבר על הוצאת־דיבה. למרות הלחצים והאיומים, להפסיק את הפירסומים השליליים על החברה, השייכת למשרד הביטחון, החליטה מערכת דבר להמשיכם.

ביקורו של רבין - בגלל מחלת אביו

ביקורו של שגריר ישראל בוושינגטון, יצחק רבין, אינו קשור בשום מאורע פוליטי, שהוא. הפעם הגיע רבין באמת לחופשת מולדת, אחרי שאביו לקה במחלה קשה ואושפז כשהוא נמצא במצב חמור.

עדויות סותרות בוועדת החקירה על „מיסמכי לונסקי"

קרוב לוודאי שוועדת החקירה שמונתה על ידי שר־המשטרה כדי לברר אם יש פסול בהתנהגותו של קצין המשטרה תת־ניצב אהרון שוש, שהואשם באזהרת עורך־הדין חיים כסוס מפני עבירות שהוא עלול לעבור בקשר לניסיון רכישת מיסמכי לונסקי, תסחר את שוש מכל אשמה.

הוועדה תסתמך בכך על עדויותיהם הסותרות של שני העיתונאים, יגאל לביב מהארץ ושאול שיף מהצופה, שהיו מעורבים בעיסקה.

משרד־החוץ יאורגן מחדש

עם כניסתו לתפקיד של המנכ"ל המיועד החדש של משרד־החוץ, מרדכי גזית, יאורגן מחדש כל מבנהו של משרד־החוץ. השינויים המהותיים העיקריים יתבטאו בכך שהשגרירים הבכירים לא יהיו עוד כפופים למנהלי המחלקות במשרד, אלא ישירות למנכ"ל. כמו כן תורכב צמרת למשרד שתכלול את שר החוץ, המנכ"ל, השגריר בוושינגטון והשגריר באו"ם.

כשיקבל את המינוי, מתכוון גזית להמשיך ולהחזיק בידיו גם את שולחן ענייני ארצות־הברית במשרד.

חוה לגידול ארנבות ייצוא חוקם בגדה המערבית

בקרוב ניתן יהיה לחשיג בישראל בשר ארנבות למאכל. הארנבות, שבשרן מיועד בעיקר לייצוא, יגודלו בחוה מיוחדת שתוקם בגדה המערבית ליד רמאללה.

החברה המקימה את החוה, המשותפת לסוחר הבשר מוליק עינב ולזלמן מרט, מי שהיה בשעתו מראשי המימשל הצבאי בישראל, מקווה שבשל הביקוש הגדל והולך והמחסור בבשר טרי בארץ, ניתן יהיה לשווק בהצלחה גם בישראל בשר עדין זה.

עובדי רשות השידור יחריפו המאבק נגד הצמרת

עובדי רשות־השידור עומדים להחריף את מאבקם נגד צמרת הרשות, שהתחיל השבוע בהחזרת לוחות השנה בהם פורסם שמו של הסמנכ"ל ארנון צוקרמן ללא התוספת „לענייני אמרכלות". **אקט זה מונדר על ידי העובדים כראש־חץ במאבק העתיד למת כיום ברשות השידור מעמדות הכוח שהתבססה בהם.**

מזכ"ל „הפועל" - במרכז שערוריה חדשה

המזכיר הכללי של הפועל, יוסף עינבר, שהוא גם גם יושב־ראש הוועד־האולימפי ויושב־ראש מועצת ההימורים בכדורגל, עומד במרכזה של סערה חדשה, שהתעוררה עם פירסום גילויים חדשים במוסף הספורט של עיתון הארץ.

מוסף זה האשים את עינבר בכך, שלמרות היותו חבר קיבוץ, הוא מחזיק במכונית פאר ובדירה פרטית בתל־אביב, כי שלח את בנו, שלא היה מעולם ספורטאי מצטיין על חשבון הקרן לספורטאים מצטיינים ללימודים בארצות־הברית, וכי בן זה הגיע לישראל השנה כחבר במשלחת הספורט האמריקאית לכינוס הפועל. עתה מסתבר כי גם אשתו של הבן הגיעה לארץ על חשבון משלחת הספורט האמריקאית לכינוס הפועל.

בישיבה סוערת של מרכז „הפועל" שהתקיימה השבוע, לא התקבלה הצעה להביע אמון בעינבר וכן עוכב פירסום גילוי דעת שנועד לטהרו, אחרי שמחזיק תיק „הפועל" בהסתדרות, ישראל קיסר, רשם על גילוי הדעת כמה משפטים משלו.

באותה ישיבה זעק סגן יושב ההתאחדות לכדורגל, צבי („האיש בעל הצלקת") ברים, המועמד להדחה: „עלי כתבו יותר מאשר על עינבר ואז לא קפצתם. איפוא הייתם כאשר כתבו עלי?"

נראה שכתוצאה משערוריה זו איבד גם יוסף עינבר את הסיכוי להמשיך ולהחזיק בתיקים הציבוריים בהם הוא מחזיק מטעם „הפועל".

איך משיגים 99.96% במישאל־עם: דוגמה מצרית

„הזיזו את ה,לא' מדרכנו, כדי שנוכל להמשיך בדרך!"

התוצאות הפיקאנטיות של מישאלי־העם בדבר הפדרציה, שנערך בראשון לספטמבר במצריים, לוב, וסוריה — תוצאות שהגיעו לשיאן במצריים, שם הצביעו 99.96 אחוז בעד כינון הפדרציה — לא הושגו מאליהן. למרות אדישות ההמונים, למרות נטייתם הטבעית להישמע לרצון המימשל, בייחוד בנושא שכוסה באיצטלה של קידום המלחמה בישראל — רבו עדיין המתנגדים. כדי להתגבר עליהם, נאלצו מנהיגי שלוש הארצות לנקוט באמצעים מגוונים. במצריים, הפעיל סאדאת שטף אדיר של תעמולה בכל אמצעי התיקשורת — כמו קאריקטורה פשוטה ולעניין זו, המראה כיצד סילוק המילה „לא" השחורה מהדרך, יאפשר את התקדמות ההמונים. המילה „נעם" (כן) מצויירת בלבן, כשהנקודה שבראש האות הראשונה היא השמש הזוהרת.

לראש השנה
המתנה היפה ביותר
יינות CARMEL

נלווה ברכתנו לשנה החדשה בשי המתאים -
יינות "כרמל מזרחי". לרשותכם: סלים מפוארים,
בקבוקים של יינות יוקרה ואריזות שי בנות
2-3-4-6 בקבוקים.
המבחר עצום ומגוון: יינות, ליקרים, ברנדי ושמפניה.
אנא הקדימו במשלוח ברכותיכם לחג.

כרמל מזרחי

מיקבי ראשון לציון וזכרון יעקב

תמרורים

נחוג • יום השנה ה־20 לנשואיהם של אלוף פיקוד המרכז **רחבעם** („גאנדי") **זאבי** (41) ואשתו יעל, שב־20 שנות נשואיהם הקימו דור של 5 צאצאים, מהם

יעל ורחבעם זאבי

שני בנים: יפתח־פלמ"ח וסייר־בנימין; ושלוש בנות: מצדה, צאלה וערבה.

נפטר • בגיל 47, מהתקף־לב ראשון, ח"כ המערך, **מרדכי עופר**. לאחר ששוחרר מצה"ל, בתום מלחמת העצמאות, בדרגת סגן־אלוף, הצטרף כנהג לקואופרטיב אגד, הצטיין בכשרונותיו גם שם, הפך לאחד מחברי ההנהלה הבולטים, נכלל ברשימת המערך לכנסת כנציג ציבור נהגי אגד, בלט גם כח"כ, נבחר כחבר ועדות הכלכלה והכספים.

נפטר • בגיל 75, **מוסא נאצר**, המנהיג הנוצרי הבולט ביותר בגדה המערבית, בזמנו שר־החוץ בכמה ממשלות ירדניות.

נפטרה • בגיל 68, **ליל ארמסטרונג**, חודש לאחר מות בעלה, אשף החצוצרה **לואי ארמסטרונג**, במה שכונה על־ידי הכל כ„מות נשיקה": צוחקת ונסחפת בלהט המוסיקה, ניגנה ליל על פסנתר, בקונצרט לזכר סאצ'מו הגדול, כאשר נתקפה שבץ, מתה בו במקום.

נפטר • מהתקף־לב, בגיל 65, גיבור הסרט כפייה, הרוצח־לשם־הנאה **נתן לוי־אופולה**, שיחד עם חבר, צעיר יהודי עשיר כמותו בשם ריצ'ארד לייב, רצח, ב־1924, נער יהודי אחר, בובי פרנק, בן 14, „כדי לחוש את חווית הרצח". הרצח המתועב הסעיר רוחות ברחבי העולם, הוגצח בסרט. ליאופולד נידון למאסר עולם, ישב בפועל 33 שנים, וסיים את חייו כטכנאי בבית־חולים בפורטו־ריקו.

מנהיגים רומן • הכוכב הבריטי **מייקל** (תיק איקפרס סודי ביותר) **קיין**,

מייקל קיין

והשחקנית הבריטית **סוזי** (הציפור בעלת כנפי הבדולח) **קנדל**.

סיימון רומן • **אתל קנדי**, אלמנתו של רוברט קנדי, והזמר **אנדי ויליאמס**, שיצאו זמן מה יחדיו, ונראה היה שעומדים להינשא, נתנו לנושא מחשבה נוספת, החליטו להיפרד כידידים טובים.

נישאו • **רקס** (סקסי־רקסי) **הריסון**, (גבירתי הנאווה) בגיל 63 ובפעם החמישית, ו**אליזאבט הריס**, גרושתו של ריצ'ארד הריס, התופסת בזאת את מקומן של רחל רוברטס, קיי קנדל, לילי פלמר, ומארג'ורי תומס.

חני היקרה!

קיבלת תעודה, טובה? מגיעה לך מצלמה! ל„פוטו־ברנר" מבחר גדול של „מצלמות־לנער", טובות, במחירים שאפילו אבא שלך יכול לעמוד בהם!

וכאשר תצלמי, זכרי, „פוטו־ברנר" יעשה לך גלויות (9/13) מצויינות, ב־35 אג'.

35 אגורות

הגדלות מצויינות

בגודל גלויה (9/13)!

במעבדה המודרנית ביותר שלנו!!

פתוח והגדלות צבעוניים ע"י המעבדות המשוכללות ביותר בארץ!!

שנה טובה!

פוטו ברנר

מכתבים

(המשך מעמוד 3)

■ איפה

כל הכוכבות

בשבוע שעבר סיפרתם על נהג דן בשם בני המאירי, שמארח את כל הכוכבים והכוכבות שבאים להתארח בישראל.
אולי אפשר לראות לפחות כוכבת אחת לרפואה?

אלי רויכ, חדרה

● בטח אפשר, למה לא?

■ לכולם

נמאס

רק אבא מטורף מעדיף לשמוע שבתו נהרגה, ולא מוכן לשמוע על השתתפות

המאירי וכוכבת סנטה ברגר

הבת במרד (העולם הזה 1771).
אפשר לשמוע ולחוש את זה בכל מקום: לכולם נמאס. מי שרוצה הוכחה שיילך לאחת הוועדות הרפואיות — באים לשם צעירים בהמוניהם, ממציאים סיבות מתחת לאדמה על־מנת להשתחרר.
הצרה שלנו היא שיש הרבה מסוגו של דוד יעקבי שהם צרי אופק, החושבים שרק הדרך שלהם היא הנכונה, ואינם רוצים לשמוע על שום דרך אחרת.

נירה אופנהיים, קריית־טבעון

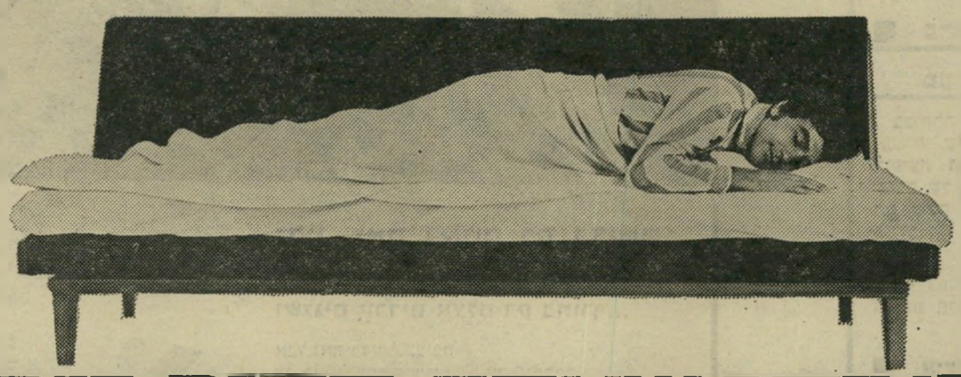
■ טעות

בהערכה

כשקראתי בעיתון על ארבעת הצעירים שהחזירו את צווי־הגיוס, חשתי שהנה קם דור שאומר: רוצים שלום. רוצים יוזמה ישראלית לפתרון במרחב. אנו ישראלים „לאומים", אך לא „לאומניים" וכן הלאה.
אלא שטעיתי בהערכתי:
אותם צעירים מעדיפים כפייה שמאלנית על ימנית. דיכוי אלה שאינם מסכימים לשיוויון (מגוחך!) וכיוצא בזה.
הייתי ממליץ בפניהם לקרוא את דברי יונסקו (הקרנפים) ולהבין שגם שיוויון מוחלט הוא לא צודק ביותר וגורר אחריו כפייה, ממש כמו בחברה ימנית.

בני ציטרין, תל־אביב

(המשך בעמוד 8)

העיקר שאתה תקום בזמן

אם רק תתכנן את
שעת-הקימה שלך
כך שיהא בידך זמן
מספיק להתלבש,
להתרחץ, לשתות
משהו ולהגיע
לתחנת „אגד"
הקרובה — אנו
דאג לכל השאר!

אנו מעמידים
לרשותך בוקר-בוקר

2800
אוטובוסים

אשר מוכנים להסיע
אותך לכל יעד
שתבחר על פני
מפת ישראל —
בנוחיות,
במהירות ובבטיחות.

אנו דוגלים במתן
שירות טוב ויעיל
ואנו גאים על כי
ברוב המקרים
איננו מכזיבים
את ציבור הנוסעים
שלנו!

זהו אגד

מכתבים

(המשך מעמוד 7)

ציבור הנשים ועקרות־הבית, הממורמרות בלאו־הכי מהיקר, יגבירו את מאבקן ב־יוקר המשתולל.

רות לוביץ, מזכירה כללית, תנועת נשים דמוקראטיות בישראל

■ האם

להתאבד?

אני גר בחדר קטן אחד, בדירה של חמתי, יחד עם אשתי וארבעת ילדי, ואש־תי עכשיו עוד פעם בהריון. אנחנו ממש נחנקים, וכל היום באות לי מחשבות רעות בראש על להתאבד ולהרוג. לפני שלוש שנים נרשמתי לשיכון לזוגות צעירים של משרד השיכון, אבל היה לי רק 15 אלף ל"י לשלם, ובגלל זה לא מקבלים אותי. אני מוכן לשלם משכנתא 300 ל"י לחו־דש, ויש לי ערבים טובים להביא, אבל שום דבר לא עוזר — לא נותנים לי. מה אני צריך לעשות בשביל לקבל דירה כמו בן־אדם — להתאבד ממש?

גבריאל שניאור, חולון

■ מחאזמר —

טעות או חידוש?

בכותרת לתמונה של גף כריסטי, במדור אנשים של גליון העולם הזה האחרון, הופיעה המילה מחאזמר־שיער. האם זו יצירה של הבחור הזאצער — או שהמצא־תם מילה עברית חדשה, שצריכה להיות שילוב של מחאה ומחזמר?

מאיה ראובן, נהריה

● כמובן שהכוונה למחזמר־מחאה. מה פתאום תעוז?

■ אושוויץ —

נעלמה

בגליונכם האחרון הופיעה כתבה על המוסד לילדים מסגרים של עורך־דין מנור בנס ציונה (אושוויץ בנס־ציונה, העולם הזה 1773).

כשרציתי לקנות את העתון, התברר ש־אין להשיגו. ניסיתי גם בקיוסק מרוחק יותר — וגם שם לא היה. מאוחר יותר סיפר לי מכר המקורב למוסד, כי גורם מעוניין קנה את כל הגליונות ביום הופעת העתון, וכך מנע את הפצת הסיפור בעי־רנו.

אבקשכם לא לפרסם את שמי, מאחר שזה יפגע בי, בגלל קשרי למוסד.

תושבת, נס־ציונה

■ שיקצצו

להורים

כגימנזיסט, עקבתי בעניין מיוחד אחרי הכתבה על המנהל של אורט רחובות, ה־מקצץ כל חלקה טובה בתלתליהם של תלמידיו. (סערת השערות, העולם הזה 1772).

עצם מעשה הקיצוץ לא הרגיזני. למה אתה כבר יכול לצפות ממנהלים מסויי־מים? מה שהרגיז אותי, היתה טענתו של המנהל, בכתבה מאוחרת יותר שהתפרסמה בידיעות אחרונות, כאילו „הורי התלמי־דים קיבלו את עמדתי בחיוב, באהדה ובירכוני על מעשיי."

נגיח אפילו ש„אהדת" ההורים היתה וולונטרית. אז זה מצדיק את קיצוץ ראשי בניהם? גם אני הייתי מקבל באהדה את החלטתו של המנהל — לו היתה נוגעת לראשו שלו, לא לראשי אחרים.

יעקב טימברג, תל־אביב

●

קוראים חשוכים מכתבים מתבקשים לנסח אותם בקצרת. עדיפות תינתן למכתבים תמר נות למכתביהם.

נכון - זאת באמת רק בדיחה

כי - סקי עושים על כתף החרמון ושלגים יורדים אצלנו רק בחורף...

אבל זאת בדיחה עצובה
כי, בעיית הקשקשים שלך טרם נפתרה.
הם פוגמים באישיותך, מקלקלים את הופעתך,
ומסבים לך עוגמת נפש.

במיוחד עבורך פיתחה חברת "וולה" העולמית
את "תאומי וולה מד" למלחמה בקשקשים.
ב"וולה־מד" שמפו חפוף את ראשך
ועם וולה־מד מי־שיער עסה אותו, לאחר החפיפה.

עם "תאומי וולה מד" יהיה ראשך נקי מקשקשים!

לחשיפה בחנויות המתמחות

אהבה מחקדמת
סרטים, שיקופיות, צילומים וחוברות וכו' מאירופה
להתקשר עם
ת. ד. 24085 ת"א

אולפן גרג
(בריקמא)
פותח ב־9 בספטמבר
קורס בוקר וערב של שבוע
ל־קצרנות
עברית ו/או אנגלית
הצלחה מובטחת! הרשמה:
תל־אביב, גורדון 5, טל. 236209

נפתח קורס
למסג'יסטים/ות
טל. 231670 תל־אביב
מ־13—8, 19—16

NATIONAL **כירשיים:**
כתיבה במכונה — חודש!
קורספונדנציה, פנקסנות בפיקוח משרד העבודה: ביה"ס „הפקיד", י. פורמן, בצלאל 18.

צובעים?

דרשו
אַסְקָרוֹן

תדריך צבעים צבעוני חינם

אם אתה צובע בפנים או בחוץ. אם אתה צובע עץ או מתכת. אם אתה צובע רהיטים או מעקות - עיין תחילה באסקרון, התדריך הצבעוני של אסקר. אסקרון מכיל תדריך מפורט על סוגי צבעים, הכמויות הדרושות, צורות שימוש וכל הדרוש להפקת מירב החועלת מצביעה נכונה.

לצביעה מקצועית החיעץ עם צבעי מומחה כי **צבעים מומחים ממליצים על אסקר**. כל המעונין באסקרון יכול לקבלו חינם בחנויות המוכרות צבעי אסקר, או לכתוב ישירות אלינו למפעל

ייעוץ והדרכה חינם. אסקר חיפה, ת.ד. 16 טל. 04-910461

שנה טובה ומבורכת

אסקר

מייצר צבעי איכות

בעולם

סין

נקודת חיכוך

חדשה?

לאט, אבל בבירור, הולכת ומתמקדת נקודת חיכוך חדשה בעולם: סיכסוך הגבול בין ברית־המועצות לסין.

הסיכסוך אינו חדש, ואף לא היחידי בין שני הענקים. אולם לאחרונה, החלו שני הצדדים טורחים להבליטו.

הטיעון הסיני הוא כי הגבול בין השתיים, בצפון־מזרח אסיה, הינו תוצאה של חוזה כפוי, שנחתם בין רוסיה הצארית החזקה לבין סין החלושה. טענה די צודקת, לדעת משקיפים אובייקטיביים. יחד עם זאת, נראה שאותם ויתורים שהרוסים מוכנים לעשות, תוך הכרה במשהו מצידקת הטיעון הסיני, רחוקים מלספק את הסינים.

פחדים ותקוות. מיליון החיילים הסובייטים המוצבים לאורך הגבול גורמים דאגה עמוקה לסינים. הרוסים מצידם טוענים, כי הסיבה לכך שהסינים חזרו והעלו את הבעיה מחדש דווקא עתה, נובעת מההתקרבות המסתמנת בין סין לארצות־הברית. כשרוצים להחמיר בעיה, טוענים הרוסים, אין קל מזה — ולהיפך. כראיה, מצביעים הם על בעיית ברלין, שהיתה חמורה פי כמה, ואשר באה לפתרונה — ברגע שהצדדים רצו בכך.

וזהו אכן, כנראה, מוקד הבעיה: לא הגבול עצמו, ושטחי השממה הקפואים הסמוכים אליו — אלא הערכותיהם, פחדים, ותקוותיהם, של הצדדים לסיכסוך. אם ירצו, יפתרו את הבעיה. אם ירצו — יהפכוה לנקודת חיכוך חדשה בעולם.

ארה"ב

ניצחון

ראשון

כפי שהיה צפוי, זכתה מדיניותו הכלכלית החדש של הנשיא ניקסון בנצחונה הראשון בחזית הבינלאומית, כאשר הכריזה ממשלת יפן על קביעת שער נייד ליין שלה.

כאשר ארצות־הברית הצהירה, לפני שלושה שבועות, על ניתוק צמידותו של הדולר מהזהב, היתה המטרה: כיוונון מחדש של מערכת שערי המטבעות בעולם, על־מנת להגביר את כושר התחרות של הסחורות האמריקאיות. היין היפני היה המפתח לכיוונון זה.

מגן זמני. יפן הגיבה כצפוי, ובעקבותיה ייאלצו ללכת גם אותן המדינות העשייתיות שלא עשו זאת עדיין — כולל צרפת, מן הסתם.

מצידן הן, מצפות מדינות המערב כי ארצות־הברית תסיר, ובמהירות, את מכס המגן בשיעור עשרה אחוזים שהטיל ניקסון על סחורות־יבוא לארצות־הברית. שכן הכל מבינים כי חומת מגן זו הוקמה רק כאמצעי אזהרה למדינות המערב, ללכת לקראת ארצות־הברית. שוט שצריך להסירו, ברגע שהשיג את מטרתו.

לענק ולגמד,

אותה בעייה

לעומת נצחונו הראשון במישור הבינלאומי, אין עדיין ניקסון יכול להצביע על ניצחון דומה בבית. הבעיה הגדולה ביותר שלו בארצות־הברית גופה, היא בדיוק הבעיה הניצבת בפני קברניטי הכלכלה בישראל: כיצד יגיבו השכירים על הנסיון לצמצם את רמת־המחיה שלהם — צעד הכרחי על־מנת להילחם באינפלציה.

אם לא ישיג ניקסון את שיתוף הפעולה של האיגודים המקצועיים, צפויה לו, בתום שלושת חודשי הקפאת המחירים והשכר עליהם הכריז, התפוצצות שכר אדירה, שתגרור בעקבותיה התפוצצות מחירים חסרת־רסן — שתגרור בעקבותיה פיצוץ כל תוכניתו הכלכלית לרסיסים. אינפלציה, שביתות, העלאת מחירים ושכר — יהפכו לחוכא ואיטלולא את מאציו של הנשיא לחזק את כלכלת ארצו. בדיוק כמו את מאמציו של פנחס ספיר.

(המשך בעמוד 12)

TIME – תוצרת דובק, הסיגריה המובחרת הצועדת בראש, הרחק לפני כל סיגריה אחרת

הנדון:

יש עם בי!

כ? מערכת של שטיפת־מוח מופעלת על־ידי חוזרה אינסופית על כמה סיסמות־מפתח.

המערכה המתנהלת מזה ארבע שנים נגד כינון שלום ישראלי־פלסטיני, המציאה אף היא כמה סיסמות פרימיטיביות אך יעילות:

„מדוע תושבי הגדה המערבית אינם מעלים בעצמם את הדרישה להקמת מדינה פלסטינית?"

„אין עם מי לדבר!"

„אם ככלך קיים עם פלסטיני, מי מייצג אותו?"

שמענו סיסמות אלה אלפי פעמים — בכנסת, באסיפות, בעתונות, ברדיו, בטלויזיה, בביטאוני־התעמולה של ממשלת־ישראל בחו"ל.

במליאת הכנסת קיבלו סיסמות אלה דנית — תהום של שינאה ואיבה, ששוב אין לגשר על פניה.

הגשרים על פני הירדן עדיין פתוחים. אך הגשרים הנפשיים נשרפו.

* * *

כ? זה יחד מצטרף לראשית התגבשותה של מנהיגות פלסטינית. תהליך זה יכול היה לשאת פירות במהירות רבה.

אז היו כל הטענות הנ"ל מוצאות את תשובתן. היה קם „גוף המייצג את העם הפלסטיני". היה „עם מי לדבר". אוכלוסיית הגדה היתה „משמיעה בגלוי ובפה מלא" את ההצעה לכונן בעת ובעונה אחת מדינה פלסטינית ושלום עם ישראל.

אבל הדבר לא ניתן.

כי ברגע שבו הועמדו הטענות במיבחן המציאות, נסתבר כי היו אלה סיסמות של שטיפת־מוח בלבד, סיסמות לבילבול דעתו של הציבור הישראלי, להונאתו ולהטעייתו.

כשנתברר לממשלת ישראל שהדבר רצוני, היא אחזה באמצעים יעילים להחנקת התנועה בעודה באיבה.

על כנס ראשי־הערים נאסר, כאמור, לדון בכלל בעניינים מדיניים.

כאשר נתקבלה בו ההחלטה להקים פרלמנט (החלטה שלא פורסמה רשמית, נוכח איסור השלטון הישראלי), פתח משה דיין בהתקפה נגדית.

24 שעות אחרי קבלת ההחלטה, נאם דיין את נאומו המפורסם בי"ם, בו הכריז כי השיטוט הישראלי מהווה „ממשלת קבע" בשטחים המוחזקים.

השייך מוחמד עלי אל־ג'עברי, אחת הדמויות המרכזיות במנהיגות הפלסטינית הוותיקה, ומראשי הדוגלים בהקמת מדינה פלסטינית, הובא לתל־אביב למחרת נאום זה, בתנאים מבישים שנועדו, כאילו, לכתימו כקוויזלינג. מאות אלפי צופי הטלוויזיה שמעו במו אוזניהם כיצד הזמין אל־ג'עברי את דיין לבקרו בחברון, וכיצד סירב דיין להיענות להזמנה זו, משנתברר לו שהשייך מתכוון לשוחח איתו על „עניינים פוליטיים". כלומר: על שלום ישראלי—פלסטיני.

ועוד לפני כן הביע דיין, כראיון שנערך לפני כמה שבועות במרזיזה, התנגדות טוטאלית לעצם הרעיון של הקמת מדינה פלסטינית בגדה המערבית.

* * *

ב אותו ראיון כבר לא השתמש דיין בתירוץ הנדוש כאילו „אין עם מי לדבר". הוא כבר ידע ש־יש עם מי לדבר, והוא גם ידע שהדבר עומד להיות לציבור כולו.

על כן החליף את הסיסמה.

לא עוד „אין עם מי לדבר", אלא „אסור להסכים".

מדוע? לפי דיין: מפני שזו תכן מדינה פלסטינית בלי ירושלים — וישראל לא תוכל לוותר על שום חלק של העיר.

אין זו טענה חדשה, אם כי הושמעה עד כה רק מאחורי הקלעים. עוד בדצמבר 1968 הגיש משה שמון, אז יועצו של לוי אשכול לענייני השטחים המוחזקים, דו"ח סודי לראש־הממשלה, ובו הביא טענה זו כנימוק יחידי נגד האפשרות של הקמת מדינה פלסטינית. אחרי התייעצות עימי, קבע בדו"ח זה שהמנהיגים הפלסטינים בגדה מוכנים להקמת מדינה כזאת — אלא „לא יכולנו להצביע על מנהיג אחד ממנהיגי הגדה המוכן לתמוך ברעיון המדינה הפלסטינית ללא ירושלים." משום כך, סיכם ששון, אין הרעיון ניתן להגשמה.

* * *

כ אשר משה דיין משמיע טענה זו, האם זוהי טענה כנה או תירוץ? לפני שנענה על כך נתייחס־נא לרגע לטענה עצמה.

אציג את הדברים בפשטות:

נניח לרגע, שנמצא פתרון לשאלת ירושלים, תהפוך ירושלים של אש, ירושלים של דם?

* * *

א לא שאיני מאמין אף לרגע שטענת דיין היא כנה.

איני מאמין שדיין, או מישהו אחר בממשלת ישראל, מוכן לוותר על השלום רק תמורת הזכות להשחית את נוף־הקדומים של ירושלים בעוד כמה שיכונים מכוערים.

יש סיכה הרבה יותר רצינית, שבגללה מתנגדים גולדה, דיין ושות' לרעיון השלום הישראלי־פלסטיני:

מדינה זו לא תוכל לקום אלא על פי גבולות ה־4 ביוני, 1967.

הרבה ישראלים חולמים, בוודאי, על השארת חלקים מן הגדה המערבית ומרצועת עזה בידי ישראל לצמיתות. הרבה פלסטינים חולמים, בוודאי, על החייאת הגבולות של תוכנית־החלוקה משנת 1947.

אולם כל בר־דעת מבין כי הגבול היחידי שניתן להסכים עליו, ושניתן לכונן עליו שלום בין שני עמי הארץ, הוא הגבול שנוצר במציאות של מלחמת תש"ח, שעמד במיבחן של 18 שנים, שני העמים התרגלו אליו, שמשפחת העמים הכירה בו.

מי שמתנגד לגבול זה — הן כי־שראל, הן בצד הפלסטיני — מוכן לא פעם צביון אישי, כשהמקהלה המדברת משמיעת קריאות כגון: „העם הפלסטיני הוא המצאה של אורי אבנרי".

* * *

ל ש מיבחן פשוט, שבעזרתו ניתן להבחין בין סיסמה של שטיפת־מוח ובין טענה כנה.

כאשר מפריכה המציאות טענה כנה, משנה בעל הטענה את דעתו.

כאשר מפריכה המציאות סיסמה של שטיפת־מוח, מחליף שוטפי־המוח את הסיסמה.

מיבחן כזה קיים עכשיו לגבי הסיסמות הנ"ל.

המציאות הפריכה אותן לחלוטין. מה קורה?

* * *

ד נה כמה מן הדברים שקרו בשבועות האחרונים:

ראשי הרשויות המקומיות בגדה המערבית החליטו לערוך קונגרס. המימשל הצבאי (קרי: משה דיין) התיר את קיום הכנס רק בתנאי שלא ידובר בו על שום נושא פוליטי. הנושא היחידי שהותר לדיון: איומן של מדינות־ערב להטיל חרם על הייצוא מהגדה.

למרות זאת, החליטו 23 ראשי־הערים, כאשר התכנסו בבית־סאחור, להקים ועד־פועל פוליטי. על חוזעד־הפועל הוטל לפעול למען הקמת פרלמנט זמני, בו ישותפו כל חוגי האופוזיציה הפלסטינית בגדה.

במקביל ליוזמה זו של הנכבדים הותיקים, מתפשטת זה מכבר ברחבי הגדה המערבית תנועה של כוחות צעירים, המבקשים לערוך בחירות לעיריות ולמועצות המקומיות. היוזמים אינם מסתירים שכוונתם אינה לרפורמה מוניציפלית, אלא לכינון מנהיגות חדשה ורעננה לעם הפלסטיני בגדה.

כל הצעירים האלה הושפעו מן הידיעות הסודיות אך המוסמכות שהגיעו לגדה, בדבר נכונות גוברת בקרב הפראינן בחוץ־לארץ לדון ברצינות ברעיון של הקמת מדינה פלסטינית בצד ישראל, תוך שלום ודו־קיום עימה.

מגמות אלה קיבלו תנופה דווקא עתה, נוכח התהום שנפערה בין העם הפלסטיני כולו, על כל חלקיו, ובין הממלכה הירדנית של לוי אשכול לענייני השטחים המוחזקים, דו"ח סודי לראש־הממשלה, ובו הביא טענה זו כנימוק יחידי נגד האפשרות של הקמת מדינה פלסטינית. אחרי התייעצות עימי, קבע בדו"ח זה שהמנהיגים הפלסטינים בגדה מוכנים להקמת מדינה כזאת — אלא „לא יכולנו להצביע על מנהיג אחד ממנהיגי הגדה המוכן לתמוך ברעיון המדינה הפלסטינית ללא ירושלים." משום כך, סיכם ששון, אין הרעיון ניתן להגשמה.

* * *

כ אשר משה דיין משמיע טענה זו, האם זוהי טענה כנה או תירוץ? לפני שנענה על כך נתייחס־נא לרגע לטענה עצמה.

אציג את הדברים בפשטות:

נניח לרגע, שנמצא פתרון לשאלת ירושלים, תהפוך ירושלים של אש, ירושלים של דם?

* * *

א לא שאיני מאמין אף לרגע שטענת דיין היא כנה.

איני מאמין שדיין, או מישהו אחר בממשלת ישראל, מוכן לוותר על השלום רק תמורת הזכות להשחית את נוף־הקדומים של ירושלים בעוד כמה שיכונים מכוערים.

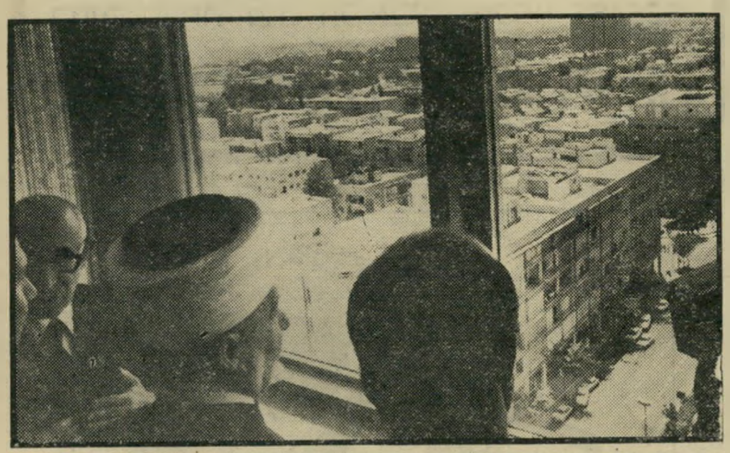
יש סיכה הרבה יותר רצינית, שבגללה מתנגדים גולדה, דיין ושות' לרעיון השלום הישראלי־פלסטיני:

מדינה זו לא תוכל לקום אלא על פי גבולות ה־4 ביוני, 1967.

הרבה ישראלים חולמים, בוודאי, על השארת חלקים מן הגדה המערבית ומרצועת עזה בידי ישראל לצמיתות. הרבה פלסטינים חולמים, בוודאי, על החייאת הגבולות של תוכנית־החלוקה משנת 1947.

אולם כל בר־דעת מבין כי הגבול היחידי שניתן להסכים עליו, ושניתן לכונן עליו שלום בין שני עמי הארץ, הוא הגבול שנוצר במציאות של מלחמת תש"ח, שעמד במיבחן של 18 שנים, שני העמים התרגלו אליו, שמשפחת העמים הכירה בו.

מי שמתנגד לגבול זה — הן כי־שראל, הן בצד הפלסטיני — מוכן

מוחמד עלי אל־ג'עברי בתל־אביב: בלי פוליטיקה

לום כולל וסופי עם העולם הערבי.

נניח שבמשא־ומתן גלוי וישיר, נפתרו בזו אחר זו כל הבעיות השנויות במחלוקת: הגבולות, סידורי־הבטחון, הפליטים, מהות היחסים בין המדינות והעמים, אופי החוזה, ועוד ועוד.

נניח שרק שאלה אחת ויחידה נשארה פתוחה: האם יהשאיר את ירושלים ברשותה הבלעדית של ישראל, או יהעניק כה מעמד מדיני גם לערבים?

נניח שברגע המכריע, תעמוד בפני כל אדם בישראל, בפנ"ך, השאלה: לוותר על השלום לצמיתות — או למצוא פתרון לירושלים שיתקבל גם על דעת הערבים, פתרון שישאיר את העיר מאוחדת, פתוחה לשני העמים, כעיר הבירה המשותפת של שתי מדינות ידידותיות — ישראל ופלסטין?

האם תאמר אז ממשלת ישראל, האם יאמר הדור שיידרש לשפוך את דמו, האם תאמר אתה — נוותר על השלום, נסתכן במלחמה לדורות, ובלבד שלא נוותר כקוצו של יו"ד על תביעתנו הטוטאלית לשילטון בלעדי בירושלים?

האם ירושלים של זהב, עיר השרח להתנגד לשלום ישראלי־פלסטיני.

* * *

מ משלת ישראל אינה מוכנה לחזור לגבולות הקודמים. על כך הודיעה רשמית.

היא רוצה להחזיק בידיה לא רק את ירושלים, אלא גם את רצועת־עזה ולפחות חלק מביקעת־הירדן, שלא לדבר על שטחים נרחבים מחוץ לארץ־ישראל (בסיני ובגולן).

לפחות כמה משריה, ומשה דיין ברא־שם, רוצים לספח עוד הרבה יותר, ואולי גם את הכל.

לכן מחמיצה הממשלה ברגע זה שעת־כושר היסטורית להגיע לשלום ישיר, גלוי וסופי עם העם הפלסטיני — ודרכו עם מצריים והכוחות העיקריים בעולם הערבי.

לכן היא מחבלת עתה, בפועל ובגלוי, בנסיונם של הפלסטינים להקים את המוסדות הדרושים לכינון שלום כזה.

אין היא מוסרת לציבור דו"ח על מעשיה. אין היא מניחה לציבור עצמו לבחור בין שלום ומלחמה, בין עידוד הפלסטינים וסיפוח השטחים.

המדיניות עצמה היא הרת־אסון. אולם השיטה כה היא מבוצעת, תוך רמייה והטעייה, תוך כפיית דעתם של קומץ עסקני־צמרת על העם כולו — היא מחפירה.

(המשך מעמוד 10)

ארצות הברית

שיטה חדשה

לגילוי סרטן־הריאות

שיטה חדשה לגילוי מוקדם של סרטן־הריאות התגלתה על־ידי חוקרים באוניברסיטת ג'והן הופקינס בבלטימור.

כאשר מגלים את סרטן־הריאות בשיטות הנוכחיות, הטיפול היחידי האפשרי הוא סילוק הריאה הפגומה. בשיטה החדשה, ניתן יהיה לגלות את סרטן־הריאות בשלב מוקדם במידה כזו שניתן יהיה לנתחו — מבלי לסלק את הריאה.

כיום, רק חמישה עד שמונה אחוז מחולי סרטן־הריאה נותרים בחיים. בשיטה החדשה, יעלה האחוז לחמישים.

אלא שלדעת החוקרים, יעברו עוד חמש עד עשר שנים עד שהאוכלוסיה תוכל ליהנות משיטה זו, בשלב זה, היא כה מסובכת ויקרה, שאינה מעשית בקנה־מידה עממי.

בניסוי שערך צוות המחקר, נבדקו 600 גברים בני 45 ומעלה, 95 אחוז מהם מעשני סיגריות, שנבדקו בשיטות המקובלות — ונמצאו בריאים.

בשיטת הגילוי החדשה — נמצאו שלושה מהם נגועים בשלב התחלתי של סרטן־הריאות.

פסנתרים

בשמיים

התחרות הרצחנית בין חברות התעופה נמשכת לא רק במלחמת המחירים המתנהלת לאחרונה. היא באה לידי ביטוי הן שבוע גם במישור נוסף: חברת אמריקן איירלינס, חברת תעופה אמריקאית פנים־ארצית, הכניסה פסנתר למטוס שלה בקו לוס־אנג'לס—ניו־יורק. כל נוסע שבא לו, יוכל לסור לאחורי המטוס, לבר שיותקן שם, להתיישב לפסנתר, ולנגן להנאתו.

עד כאן, הכל טוב ויפה. עתה, מעוניינת החברה להריץ את התוכנית החדשה. כדי לשמוע מה תהיינה תגובותיהם של הנוסעים האחרים להתבטאויותיהם המוסיקליות של אחיהם למסע.

קנדה

ועדה ממשלתית

בעד סמים

ועדה ממשלתית לענייני נוער המליצה השבוע על הפיכת סם המריחואנה לחוקית בקנדה, לבני 18 ומעלה, ועל שיווקה בפיקוח ממשלתי.

הוועדה, שהוקמה על־ידי משרד־הפנים הקנדי, חקרה את הנושא במשך שנתיים, ועומדת עתה להגיש את מסקנותיה לממשלה.

אם תקבל ממשלת קנדה מסקנות אלה, תהיה היא המדינה הראשונה שתעשה כן.

צ'כיה

סמים

סוציאליסטים

אופנת הסמים — עד עתה בלעדית, לכאורה, לצעירי העולם הקאפיטאליסטי המנוון — החלה חודרת מבעד למסך הברזל. בצ'כיה, היא הגיעה לממדים כאלה, שהחלה גורמת כאבי־ראש אידיאולוגיים לאבות המפלגה.

הסם הפופולארי בין צעירי צ'כוסלובקיה: רפואה מסורתית נגד אסטמה, המקובלת בצ'כיה בלבד, והמכילה את החומר המשכר אפדרין. לכשעצמה, אין לרפואה זו אפקט משכר. אולם יחד עם ספל בירה טובה — התוצאות מעלות ניצוצות.

מאיפה בא האסון? כתופעה חברתית, הסם החדש — המכונה אבקה ובירה — פועל בדיוק כמו במערב. תוצאותיו: חבורות צעירים המומים, עלייה בפשיעה, תיגרות. הסם מוצא דרכו לכל מקום — כולל בתי־סוהר ובתי־משוגעים. בניגוד אולי למערב, רבות יותר הצעירות, ביחס לצעירים, המשתמשות בו. הגברים מעדיפים, כנראה, עדיין להסביע את צרותיהם באלכוהול.

בהודעה רשמית שהתייחסה לנושא, הצהיר גורם ממשלתי בפראג:

„תעלומה היא בעינינו מדוע אסון זה של שימוש בסמים, האופייני לעולם הקאפיטאליסטי, יחדור — אפילו במידה זעומה — לעולם הסוציאליסטי, שם אין לו מקום כלל."

צרפת

גורילות

לעיתונאים

משטרת צרפת ידועה בידה הקשה — בייחוד בפיזור הפגנות. במהלך הפעלת מדיניות היד הקשה הזו, נפגעים לעיתים גם לא־מפגינים, וביניהם כתבים המסקרים את ההומה.

כדי להתגבר על בעייה זו, הפעילה עתה משטרת צרפת יחידת שוטרים מיוחדת, שנועדה לשמש ליווי לעיתונאים בעת סיקור אירועים סוערים.

מתח. שוטרים אלה, שתהיה להם סמכות להתערב בעבודתם של שוטרים רגילים, ילוו, בהתאם להסדר מיוחד, כתבים היוצאים לסקר מאורעות גועשים, ויאפשרו להם לפעול בחופשיות גם בלב מהומות ופרעות.

על הקמת היחידה החדשה החליט משרד הפנים הצרפתי לאחר מעצרו, בעת הפגנה, של עיתונאי — צעד שגרם למתח גבוה בין הממלכה השביעית למשרד הפנים.

איטליה

התמוטטות הכלכלה —

בגלל ה„מאפיה"

השפעתה ההרסנית של המאפיה על כלכלתו של כל איזור, עליו היא משתלטת, הינה מן הידועות. אולם עד להרס טוטאלי של הכלכלה — לא הגיעו פני הדברים עד היום.

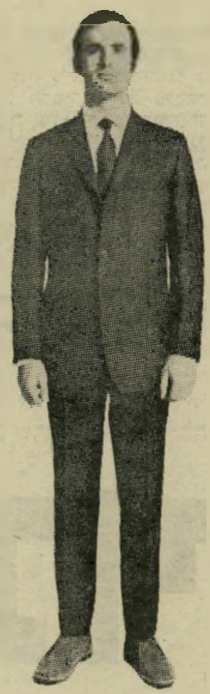
היום, הגיעו. באי האיטלקי לינוזה, לחופי סיציליה, התפטר ראש הממשל המקומי במחאה על שאוכלוסיית המאפיה באי גורמת להתמוטטות הכלכלה.

15 מנהיגים. אוכלוסיית המאפיה באי לינוזה מונה 15 איש. הם אמורים להיות מראשי המאפיה באיטליה, ונשפטו לגלות באי הזעיר, לפי חוק חדש המאפשר „ביטול דומם של טיפוסים מסוכנים לחברה." ב־ הגיעם למקום גלותם החדש, ב־19 למאי, הבטיחו אלופי הפשע, שלאחדים מהם יש, לפי השמועה, קשרים הדוקים עם ראשי הפשע המאורגן בארצות־הברית, לשלם 1,200 לירסות (כשני דולאר) לנפש ליום שכר דירה. הבטחה זו הניאה את התושבים מאירגון מרד המוני נגד האורחים החדשים. אחרי הכל, ההכנסה הממוצעת של תושב לינוזה — אוכלוסיית האי מונה 387 נפש — היא 250 דולאר לשנה. שני דולאר ליום איננו סכום מבוטל.

נפשוט את הרגל. אלא שבמיטב המסורת של אלופי המאפיה, החליטו 15 הגולים להתכחש להבטחתם, סירבו לשלם את שכר הדירה ואת חשבונות המכולת שלהם. הם הצהירו שמאחר שאין מאפשרים להם להתפרנס למחייתם — הם לא יעמדו בהתחייבויותיהם.

תושבי לינוזה הנזעמים פנו במחאה לשלטונות המרכזיים בסיציליה. „המשחקים שלכם אינם מעניינים אותנו," הבריקו למשרד הפנים. „אם 15 הגולים לא ישלמו את חובותיהם — יפשוט האי שלנו את הרגל."

אלי-מרכז האופנה למשכנו החדש

מרכז האופנה של אלי עבר למשכנו החדש, ומציע מבחר חדיש וענק של אופנה סלונית וספורטיבית כולל חליפות, מכנסיים, ז'קטים, כותנות, עניבות ואביזרים ממיטב התוצרת העילית

מוכן או לפי מידה.
מחלקה מיוחדת לצעירות

אלי - מרכז האופנה
רחוב סלמה 121, תל־אביב. טלפון 826487

בחודש הפתיחה: 20% הנחה.

לליל כלולותיהם

הרשו לעצמכם את הטוב ביותר! הזמינו כבר היום חדר זוגי לליל כלולותיכם ובו יצפה לכם בקבוק שמפניה על הקרח, סל פירות לארוחת לילה וארוחת בוקר במיטה. כל זאת במחיר של —.75 ל"י *.

כתבו או צלצלו ל„דורית" טל. 445111 מלון שרתון — תל־אביב ותקבלו אשור בדואר חוזר.

* כל יום נוסף —.65 ל"י (כולל ארוחת בוקר)

מלון שרתון-תל אביב

זוהי התמונה המוכיחה את השקר

האם כך נראית „מסיבה חברתית"?

בנוך!

גולדה מאיר נזפה באבא אבן –
ומשרדו פירסם שקר כדי לחלצו!

ביום החמישי האחרון הועמדה לישכתו של שר־החוץ אבא אבן על הרגליים. פקידי הלישכה מיהרו לצלצל למערכות העיתונים, בבקשה לפרסם הכחשה דחופה. ההכחשה הכילה שורות אחדות בלבד. נאמר בה כי:

„מדישכת שר־החוץ נמסר הבוקר, כי מר אבא אבן לא העניק באחרונה שום ראיון לכתב השבועון הערב־גרמני „שטרן". מר אבן שוחח, באורח בלתי־רשמי, עם כתב השבועון, עת נפגשו השניים במסיבה חברתית."

היתה זו הכחשה בהולה ביותר, שכן היא התייחסה לידיעה שהופיעה רק אותו בוקר בעיתונים. בצהרונים, למשל, פורסמה ההכחשה יחד עם הידיעה שגרמה להן שגרמו להכחשה המגוחכת.

בפיסקה אחת, המיוחסת לאבא אבן עצמו, דיבר על גורל הפלסטינים באומרו: **„הגיעה העת שבה על ישראל לפנות אל הפלסטינים ולהציע להם פתרון חדש. שוב אין די להציע לפלסטינים מדינה בגדה המערבית. הם יורצחו על־ידי בני עמם — הברואים של חוסיין. מן הדין לחפש עבורם פתרון אחר, בתוך ישראל. זו דעתי, אך איני יודע אם כל השרים בממשלת ישראל שותפים לדיעה זו."**

פיסקה זו דווקא, היא שסיפקה את כל הכותרות שציטטו את הראיון עם אבן. היא המחישה שאבן, בניגוד לרוב שרי הממשלה וגולדה בראשם, מכיר בפלסטינים ובבעייתם, הנפרדת מבעיית היחסים עם שאר ארצות־ערב. מצד שני, הצעתו של אבן „למצוא לפלסטינים פיתרון בתוך ישראל" — כמוה כהצעה לספח את הגדה המערבית לישראל.

יתכן שפירסום פיסקה זו הפחיד את אבן עצמו. אך היו בראיון עימו מישפטים נוספים, שלא צוטטו מפיו, שהיה בהם כדי לעורר את זעמם של שרים אחרים בממשלה, ובעיקר את זעמה של גולדה.

אגון ואצ'ק, כותב המאמר, הי אחראי לכך כתבות על ענייני־חוץ של השבועון, כתב במאמרו: „אבן רוטן על שהגברת מאיר מתערבת בענייני מדיניות־חוץ, ופועלת מי אחורי גבו עם שגריר ישראל בי וושינגטון, יצחק רבין."

ניתן היה להבין מניסוח זה כאילו רטן אבן בפני כתב שטרן על התערבותה של גולדה. פיסקה זו היא שהביאה לנזיפה של גולדה באבן, שאילצה את לישכתו להשתמש בשקר גם כאילו לא קיים בכלל ראיון עם כתב השטרן.

אותה. ציטוט דבריו של שר־החוץ אבא אבן, כפי שהופיעו בגליון השבוע שעבר של השבועון הגרמני, רב־התפוצה שטרן.

עתונאי ישראל לא היססו, כמובן, לפרסם את הכחשת לישכת שר־החוץ. הם לא העלו על הדעת כי הכחשה זו יכולה להיות שקר מתחילתה ועד סופה. גם בלישכת שר־החוץ שכחו, כנראה, כי קיימת הוכחה מצולמת, היכולה להפריך את טענת לישכת שר־החוץ (המסתמכת למעשה על דברי שר־החוץ), כי לא העניק כל ראיון לכתב השטרן, וכי שוחח עמו רק במסגרת מסיבה חברתית.

הוכחה זו היא הצילום המתפרסם לעיל. הוא צולם בידי צלם השטרן בישראל, שבתאי טל, ביום השישי ה־13 באוגוסט, בשעה ארבע אחר הצהריים, בחדריו של שר־החוץ במלון דן בתל־אביב. בתמונה נראים, מלבד מר אבן, גם אגון ואצ'ק, עורך־החוץ של השטרן, ואורי דן, כתב מעריב, המשמש גם ככתב השטרן בישראל.

הצילום נעשה בעת שאבן העניק את הראיון לשני נציגי ה־„שטרן", אותו ראיון שהתפרסם בגרמניה לפני שבוע, ושאבא אבן טרח להכחישו כאילו לא ניתן מעולם.

אם פגישה כזו, בה משיב אבא אבן לשאלותיהם של שני עתונאים הרושמים את דבריו לצורך פירסום, מוגדרת על־ידי לישכתו כ„מסיבה חברתית", צריך להתחיל להעריך מחדש את ההגדרות המתפרסמות בהודעות הרשמיות של משרד־החוץ.

מה הרגיז את גולדה?

לשם מה היו צריכים אבא אבן ואנשי מישרדו לשקר במצח נחושה, להכריז בכך מלחמה על הנפוץ שבשבועונים המצויירים של אירופה (כ־2 מיליון עותקים) ואחד החשובים שבהם? איך יכול מישרד־החוץ הישראלי להסתכן בריב עם שבועון כמו שטרן, בכך שהוא מאשימו בעקיפין בפירסום ראיון שלא היה ולא נברא?

את התשובה לשאלות אלה יש למצוא בתוכן הראיון, כפי שצוטט בישראל. כדאי רק להקדים ולומר כי הראיון של אבא אבן עם השטרן, לא היה חלק כל כך. ואצ'ק, מי שהיה בזמנו ראש המשרד של השטרן בוושינגטון ושהוא אחד העורכים הבכירים של השבועון, הוזמן לישראל כאורח משרד־החוץ. הזמנה זו מטעם המשרד זכתה להערכה רבה בשגרירות ישראל בגרמניה, הרואה בשטרן, ובצדק, כאחד ממעצבי דעת הקהל הגרמנית, שישראל צריכה להיות מעוניינת בהסברת העניין הישראלי דרכו. משום כך יכלו הדיפלומטים הישראליים בגרמניה רק לברך על הראיון שהתפרסם בשטרן.

באותו ראיון התייחס אבא אבן לנושאים הנמצאים בתחום מישרדו. כך, למשל, הצהיר כי „ישראל מוכנה לכונן יחסים דיפלומטיים עם סין." קשה להניח כי בגלל הצהרה זו התחוללה הסערה. קרוב לוודאי ששתי פיסקות בפירסום בשטרן,

במדינה

העם

מראה

מעל הגשר

כשאמריקאי רוצה להתחמק ממתן תשובה מיידית על בעייה קשה, הוא אומר: „אעבור גשר זה לכשאגיע אליו."

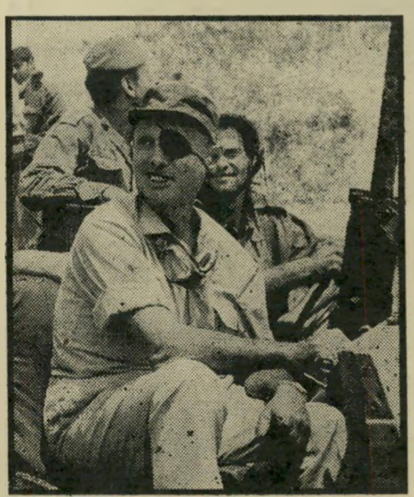
ובדרך הלצה: „כשאגיע לגשר הזה, אקפוץ ממנו!"

השבוע הגיע משה דיין לגשר, והפיל ממנו את העומדים עליו.

חיילים או אויבים. הגשרים היו גשרי הירדן, ועמדו לידו המוכסים — פקידים אזרחיים, השייכים למישרד־האוצר, והממלאים את תפקידם, במיקרה, בשטח מוחזק. לכן, מבחינה פורמלית לגמרי, בהתאם לחוק הבינלאומי החל על שטחים מוחזקים, הם כפופים למימשל חצבאי •.

השבוע פרצה שביתה של מוכסים בכל רחבי הארץ. היתה זאת שביתה שיגרתית: אחת מרבות שהיו, ועוד יהיו, נגד הקפאת השכר, בשעה שהמחירים מועלים על־ידי הממשלה בלי בושה, לאורך כל הדרכים. המוכסים שייכים לשכירים המקופחים ביותר במדינה, בדומה לדוורים.

המוכסים ליד הגשרים הצטרפו אוטו־

שר־הביטחון דיין

האם ישראל היא שטח מוחזק?

מטית לשביתה, כדבר מובן מאליו. ואז קרה הדבר שלא ייאמן: משה דיין הורה אישית לקציני צה"ל להעמיד את השובתים לדין, להחיל עליהם את חוקת השיפוט הצבאי („סירוב למלא פקודה"), לדון אותם למעצר, כאילו היו חיילים מגוייסים או נתיני אוייב.

עובדי כפייה. דיעותיו של משה דיין בדבר הצורך לדכא שביתות בכוח ידועות מזמן. הוא הטיף להן בגילוי כאשר היה ח"כ של רם"י האוסוויציונית בכנסת הקודמת, לפני מלחמת ששת־הימים.

אולם השבוע פעל כשר, וביצע כמה עבירות ציבוריות בעת ובעונה אחת:

● הוא עירב את צה"ל במאבק סוציאלי ופוליטי, ופגע קשה בדמותו של צה"ל בעיני המוני עובדים. זו הפעם הראשונה נצטייר הצבא, שעמד עד כה מעל לוויכוחים כאלה, כמכשיר בידי שלטון ריאקציוני — תדמית הידועה בצבאות חו"ל.

● הוא ניסה לדכא בכוח שביתה לגיטימית.

● הוא גרם להתמרדות כללית של כל העובדים האזרחיים הממלאים את תפקידם בשטחים — שגילו לפתע שחדלו להיות

• לפי אמנת ג'נבה, מותר למדינה כובשת להחזיק בשטח כיבוש רק מימשל צבאי, ולא אזרחי. הדבר בא כדי למנוע סיפוח שטחים למדינה הכובשת. אולם ממשלת ישראל סירבה, עד כה, להחיל את אמנת ג'נבה על השטחים המוחזקים — והסתמכות דובריה עליה, השבוע, היתה הונאת הציבור.

באור – ורשבסקי

לצעירים

„טיסו־סידרל" — סופר־צלילה, השעון לצעירים, אל־חלד, חזק מאד, עמיד בפני זעזועים!

להשיגו בחנויות המבוחרות ברחבי הארץ.

מ - 169 ל"י

TISSOT
סופר - צלילה
שרות בינלאומי ברחבי העולם

הטלוויזיה הישראלית מטהרת שרצים

מכבסה מלוכלכת

ביום השישי האחרון הכינה הטלויזיה הישראלית לצופים עונג שבת אמיתי.

במסגרת מהדורת החדשות השבועית, השבוע — יומן אירועים, הפגישה הטלויזיה את מאות אלפי אזרחי ישראל, עם דמות הניצבת מזה מיספר חודשים במרכז החדשות: מאיר לנסקי, הבוס של סינדיקט הפשע האמריקאי, שמצא מיקלט בישראל.

הצדיק הל"ז

כשניצוצות של אושר בעיניו, וחיוך התרגשות על פניו, בישר מגיש התוכנית, יעקב אחי־מאיר, על הסקוּפ הגדול של השיגה הטלוויזיה: ראיון טלוויזיוני רא־שון בעולם עם מאיר לנסקי.

אחר־כך יכול היה כל בית־ישראל לחזות במאיר לנסקי, כשהוא מטייל בשלווה ובנחת עם כלבת־השעשועים שלו בחצר ובבריכת בית־המלון אכדיה, לבוש מכנסיים קצרים, ידידותי ובלתי־מזיק.

בתום צילום הטיול, הופיע לנסקי בן ה־69 על המסך, כשהוא מסביר בחיוך משובב למראיינו, דן רביב, ולכל צופי הטלוויזיה, כי אינו אלא יהודי בעל לב חם, שנפל קורבן לאיזה עתונאי אמריקאי, שטפל עליו בזדון ערימה של שקרים, כזבים ובדיות, שמשום מה מצאו להם מהלכים עד עצם היום הזה בדעת־הקהל.

כטלית שכולה תכלת, כאישיות טהורה שאין בה רבב, ישב לנסקי מול מראיינו, השיב לו בשלווה על שאלות כלליות ו־מופשטות, שאף אחת מהן לא התבססה על עובדות. השאלות, כמו התשובות, אישרו ללנסקי להציג את עצמו כקורבן אומלל ועני, הנרדף על לא עוול בכפו, שכוחות זדוניים אינם מאפשרים לו להגשים את חלום חייו — להפוך לאזרח ישראלי.

תם הראיון. לנסקי חיין. גם מראיינו ומגיש הראיון בטלוויזיה חייכו. אבל נראה שהיו סיבות שונות לחיוכיו של לנסקי. הוא הצליח לגייס, בקלות שלא שיער אותה, את מכשיר התיקשורת הממוני הממלכתי של ישראל כדי להציג את עצמו בפני אזרחי ישראל כאחד מ־ל"ז צדיקי הדור.

מאות אלפים מצופי הטלוויזיה של ישראל, שחזו בתוכנית, לא יכלו שלא להגיע למסקנה, כי אם הטלוויזיה הממלכתית מציגה את לנסקי בצורה כזו, אין זאת כי באמת ישר האיש ודגול מרכבה, וכל מה שפורסם עד כה אודותיו אינו אלא שקר גס ומתועב. וכך הסתיימה אחת השערוריות הגדולות, ואולי הגדולה ביותר בתולדות הטלוויזיה הישראלית.

ועוד צדיק אחד

לא היתה זו הפעם הראשונה בה נטלה הטלוויזיה הישראלית על עצמה את התפקיד לטהר שרצים. מאז נכנס דן שילון לתפקידו כמנהל מחלקת החדשות, הפכה התופעה לשיטה. רק לפני שבוע הקרינה בשתי מהדורות השבוע — יומן אירועים, כתבה ארוכה על חברת נתיבי נפט, העוסקת בהפקת הנפט בסיני.

הצופה התמים, שחזה בהקרנה, יכול היה רק להלל את כתבי הטלוויזיה שאינם חוסכים מאמץ, מטריחים את עצמם עד אבו־רודס שלחוף מיפרץ־סואץ, כדי להגיש לו כתבה על הנפט של ישראל.

הצופה התמים לא יכול היה לדעת שכתבה מפוברקת זו אי־נה אלא כתבה מוזמנת, אקט אחד במיסגרת מסע־פירסום אדיר, שנועד ליצור תדמית חיובית לחברת „נתיבי נפט" ולמנהלה מרדכי („מוטי") פרידמן.

הכתבה על הצלחותיו הגדולות של מוטי פרידמן בניהול נתיבי נפט שודרה בעצם הימים בהם התנהלה חקירה בידי חוקר שמונה מטעם שניים משרי הממשלה (פנחס ספיר ויעקב שמשון שפירא) כדי לבדוק האשמות של שחיתות והתעשרות על חשבון כספי הציבור בחברת נתיבי נפט.

שדרן שילון
מי

נמלט לנסקי
שהם

נחקר פרידמן
אמר

שדרן רביב
שחורים ?

עובדות אלה לא היו חסויות מעיני אנשי הטלוויזיה. הם פורסמו בעתונות, זכו אף לכתבת־שער בהעולם הזה (1771) לפני ארבעה שבועות. והנה, אף אחת מהאשמות אלה לא הושמעה בכתבה ש־שודרה בטלוויזיה. עורכי וכתבי מחלקת החדשות של הטלוויזיה, באו כאילו פ־פלנטה אחרת, וביזמתם וחריצותם גילו לפתע את קיומה של אבו־רודס.

בעיני מאות אלפי אזרחים, אשר בניגוד לאנשי הטלוויזיה קראו ושמעו על החקי־רות המתנהלות בקשר למתרחש בנתיבי נפט — נראה שידור הכתבה כאות לכך שהחקירה הסתיימה, והכל נמצא שפיר והגון באותה חברה.

עובדה: אחרת איך ייתכן ש־הטלוויזיה הממשלתית תשדר כת־בת הלל ושבח לאדם, שחוקר רש־מי מונה כדי לחקור את מעלליו?

שחיתות? לא,

טימטום!

למרות שאין כל דמיון בין שתי הפרשות, נקטו אנשי הטלוויזיה הישראלית אותה שיטה בפרשת לנסקי כמו בפרשת מוטי פרידמן וחברת נתיבי נפט.

הם הפכו את הטלוויזיה הישראלית, מכ־שיר התיקשורת החשוב ביותר בישראל, שאין לו מתחרה, למכבסה המכבסת כבסים ומלבינה פשעים. הטלוויזיה, שלא העזה לשדר בכתבה על לנסקי אף אחת מה־האשמות התמורות שהועלו נגדו, הציגה אותו כשה תמים, כקורבן של העיתונות ומוסדות המימשל האמריקאי. היא הצ־טרפה בכך למסע המתנהל לטיהורו של לנסקי, נקטה עמדה ברורה וחד־משמעית בוויכוח המתנהל עדיין בממשלה סביב הישארותו בארץ או גירושו — ויכוח שבו חשובי המישפטנים כבר הביעו את דעתם למען הגירוש.

נראה שאנשי הטלוויזיה אינם מבינים את חשיבותו ואת כוחו של המכשיר ש־הופקד בידם. הם אינם תופסים כי בטעות קלה של שיקול־דעת הם הופכים את הטלוויזיה למכשיר של שטיפת־מוח המו־נית, של חריצת משפט בדרך לא משפ־טית, של הסעייה מכוונת של דעת־הקהל.

אם אכן זו טעות.

כשאותם הדברים נעשים בעיתון פרטי, אין איש יכול לבוא בטענות על כך. בין עיתונים יש ויכוח חופשי, והקורא יכול לשפוט בעצמו. אבל כשהדבר הופך לשיטה בטלוויזיה הממלכתית המונופו־ליסטית — זו אינה רק שערוריה, זהו פשע.

יותר מדי דברים יקויים ומעני־תים בטלוויזיה הישראלית עצמה, מכדי שאנשיה יטלו לעצמם את הזכות המפוקפקת להפוך לסניגו־רים של דמויות הנמצאות במרכז שערוריות ציבוריות.

אילו אפשר היה לתניח שהטלוויזיה עשתה מה שעשתה לפי הוראות מגבוה, בלחץ של ראשי השלטון או כתוצאה מ־שיחוד, היתה זו שחיתות פשוטה. אך כיוון שברור ששתי הכתבות שודרו לא כתוצאה מסיבות אלה, אלא בגלל חוסר־כשרונם, חוסר אומץ־ליבם ושיקוליהם העתונאיים המפוקפקים של אנשי מחלקת החדשות בטלוויזיה, ברור שאין מדובר כאן ב־שחיתות, אלא במשהו גרוע בהרבה — בטימטום.

נגד שחיתות אפשר להיאבק. מה אפשר לעשות נגד טימטום?

דיעות

מי ניצח במלחמת ההתשה?

שנה אחרי שנפסקה מלחמת ההתשה, עדיין נמשך הוויכוח: מי ניצח בה? מי הצליח להתיש את מי, המצרים את יש־ראל, או להיפך?

הדיעה הרשמית בישראל קובעת כי יש־ראל היא שניצחה במלחמת ההתשה, ב־גורמה למצרים אבידות כבדות פי כמה מאלה שגרמו לישראל ובאלצה אותם ל־הסכים להפסקת־האש.

על קביעה פסקנית רשמית זו היו הרבה חולקים. חשבוע הצטרף אליהם גם אלוף (מיל.) מתתיהו פלד, שחזר לישראל אחרי השתלמות ארוכה בארצות־הברית, עומד להתמנות כדיקן הפקולטה למזרחנות באו־ניברסיטת תל־אביב.

במסגרת מאמר התקפה חסר תקדים על שר־הבטחון משה דיין, אותו סירסם ב־מעריב — בו טוען, בין השאר, כי דיין „בכל פעם שהוא מנסה להתחמק מאחריות לדברים שאמר או למעשים שעשה, גו־רם למסתכל בו מבוכה קשה — מבוכה של מי שרואה אדם גדול המתגמד למי־מדים של נער שטרח" — קבע פלד מפו־רשות: דיין מסרב להודות בכשלוננו הצבאי במערכה.

„התבוסה הראשונה של צה"ל".

קובע פלד: „זוהי (מלחמת ההתשה) המע־רכה האחת מאז קום המדינה שבה הובס צה"ל בשדה הקרב. ותבוסה זו באה מידי המעצמה האדירה שניצלה את התקפותנו על פרברי קהיר כדי להעמיק את חדירתה ושליטתה באזור."

מסביר פלד, מדוע לדעתו הובס צה"ל במלחמת ההתשה:

● „אחרי שנאצר פתח במלחמת ההת־שה, העברנו את ההתקפה לפרברי קהיר מתוך כוונה למוטט את אשיות השלטון המצרי. דבר זה לא השגנו."

● „משחשו הרוסים לעזרת המצרים, מיהרנו לוותר על שליטתנו בשמי מצריים ורק קבענו כי טילים רוסיים לא יוצבו ב־קירבת התעלה. הרוסים הביסו את נסיוננו להגביל את חופש תנועתם ופעולתם מ־מערב לתעלה וחדרו עם טיליהם לכל או־תו אזור שבו ביקשנו למנוע את כניסתם."

● „כל כך נחרדנו ממפלה זאת, עד שנאחזנו בקש הראשון שהושלך אלינו ו־הסקנו את המלחמה בחדירה הרוסית, אפילו בלי לאבטיח אמצעי פיקוח שיוודאו

(המשך בעמוד 18)

הנהלת חשבונות

הצעה מפתה ופטריוטית

אווירת ההתנדבות וההקרבה שנשטררה במדינה, עקב פירסום גל המודעות של מפעלים המוכנים למכור לציבור את סחורותיהם במחיר הישן, השפיעה אפילו על הסוחרים הקשוחים ביותר.

מזכיר „ארגון הזונות היהודית בישראל־השלמה (זיב"ה)" שלח השבוע מכתב מחאה חריף לשר־האוצר, על שהעיתונים סירבו לפרסם את מודעת הארגון בזו הלשון: „נאמנות למדיניות הממשלה, ובמסגרת המאמץ הכללי למניעת התייקרות, אנו ממשיכות למכור את סחורתנו במחירים שלפני הפיחות, עד שיאזל המלאי הישן."

משפט השנה

אני כבר לא יודע מה להחליט. או שיש לספיר חוש הומור דק מן הדק, או שהוא צינקן בעל דם קר. אולי הוא עושה את עצמו תמוי, ואולי הוא באמת כזה.

שימו לב, למשל, למישפט הבא שספיר אמר למושביץ' אחרי הפיחות: „לולא בוצע הפיחות, היה עלול להשתרר תוהו ובוהו, בגלל גל הקניות המוגבר של הציבור."

מה אתם אומרים עליו? מעניין אותי איך הוא מגדיר את מה שהתרחש בחנויות אחרי הפיחות, הכאשר המחדל שלו (אי־הטלת מס על המלאי, שעלה למדינה 100 מיליון לירות!!) איפשר לכל אחד לחטוף מוצרי־ייבוא במחיר הישן?

האם הברדק הזה, שהוא אישית אחראי לו, לא היה תוהו ובוהו? או אולי הוא צוחק ממושביץ' ומכולנו?

עסקי המחים של העיתונים

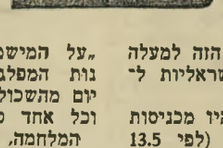
עסקי „הארץ" פורחים. בעיקר עסקי מודעות־האבל שלו. עם סרגל של אינטשים ביד, אני עוקב יום־יום אחר הצלחותיו בשטח זה.

בשבוע שבין ה־26 באוגוסט והאחד בספטמבר פירסם „הארץ" ב־1360 אינטש מרובעים של מודעות־אבל, שהכניסו לו כ־30,000 ל"י, לפי ה־שער המופקע של 22 ל"י האינטש.

פירושו של דבר שבממוצע מרוויח העיתון „המכובד" הזה למעלה ממיליון וחצי לירות ישראליות לשנה.

מודעות מיסחריות רגילות היו מכניסות לעיתון כ־890,000 ל"י בלבד (לפי 13.5 ל"י האינטש), את סכום ההפרש של 610,000 ל"י מוציא העיתון מהמשפחות, הקרובים, הידידים והמוסדות המתאבלים, רק משום שהשכולים אינם נוהגים לעמוד על המקח.

אני חושב שהקהל חייב לזכור את המיספרים המבישים האלה, כאשר הוא קורא ב„הארץ" את המאמרים המתחסדים הנלחמים „לטובת הציבור", למען הגינות בשטח המיסחר, נגד הפקעת מחירים וניצול הקהל.

במאפיה של שודדי־הקברים וזוחלי־המתים חברים כל העיתונים בארץ. לא רק עיתונים מסחריים עושקים את האבלים. גם עיתונים מפלגתיים כמו „דבר", „על המישמר", „הצופה" ושלל העיתונות המפלגתית הלועזית סוחטים יום־יום מהשכולים. כל אחד כיכולתו, כמובן, וכל אחד כגודל חוצפתו.

המלחמה, מבחינה זו לפחות, משתלמת מאד לעיתונים. לא נופתע אם יתברר שהמתנגדים העיקריים להפסקת־האש בתעלה הם מנהל מחלקת המודעות של „אל־אהרם" מצד אחד ומנהלי מחלקות המודעות של עיתוני ישראל מצד שני.

יחי המימשל

אני תולש את שערות ראשי לפעמים, כשאני רואה באיזה חוסר־כישרון מנסה משרד־החוץ שלנו להסביר לדעת הקהל העולמית את פעולותינו בשטחים.

קחו למשל את עניין „דילול הפליטים", או „פריצת דרכי ביטחון חדשות במחנות הפליטים". הרי אפשר להשתגע מהטימטום הזה!

איזה „דילול"? איזה „דרכי בטחון"? מה פתאום? ככה מסבירים פעולה אנושית אלמנטרית של המימשל?

למה לא מפרסם משרד־החוץ את האמת בעולם כולו? הרי האמת היא אחרת לגמרי! לפני שבוע קראתי אותה בידיעה קטנה וצנועה, שהתפרסמה ברוב העתונים העבריים.

לפי הידיעה מתברר שהמימשל סידר מיגרשי מישחקים בשביל הילדים במחנות הפליטים. עכשיו ברור למה הרסו כוחות צה"ל מיבנים רבים כל כך במחנות הפליטים של עזה. הם פשוט הסתירו את החול, ואיך אפשר להתקין ארגזי חול בשביל הילדים כשעל החול עומדים בתים?

אז מה הדיבורים המטופשים האלה על דילול ופריצת דרכי־בטחון? למה לא לספר לעולם את האמת? למה לא להראות לו בתצלומים, בסרטים ובטלוויזיה איך ילדי המחנות המאושרים משחקים בחול, שאותו הסתירו עד כה בקתות רעועות, שמבחינה ארכיטקטונית היו סכנה לציבור?

חביעת ביצועים מהמדינה

כמה מילים על פרשת אלי לנדאו.

מר לנדאו אינו נמנה על ידידי, ואת השקפותיו הפוליטיות אני מתעב. אך בעניין גניבת הכימיקאלים, שבקשר אליה ישב אלי לנדאו 12 יום במעצר־לצרכי־חקירה, הוא חף מפשע בעיני עד אשר תוכיח המשטרה את ההיפך. אני בוש ונכלם, בעצם, שעלי להצהיר חגיגית הצהרה שצריכה היתה להיות מובנת מאליה במישטר של חוק ומשפט.

מעצרו של אלי לנדאו מעורר בעיה עקרונית, שכבר מזמן צריך היה לתת עליה את הדעת. שוטר רשאי לעצור במדינה הזו כל אזרח, לצורכי חקירה, במשך 48 שעות, מבלי שיהיה מצוייד בפקודת מעצר מטעם בית־המשפט. מאחר וידיה של המשטרה מלאות עבודה, מתארכת לפעמים „חקירתו" של החשוד לשישה ואף ל־12 יום (באישורו של שופט).

לא אחת קורה שהמשטרה סוגרת את התיק, ומשחררת את החשוד מחוסר הוכחות וללא ערבות. בכך מסתיים העניין, מבחינתה של המשטרה — אך לא מבחינתו של החשוד. שמו הוכתם בעיני קרוביו, ילדיו, ידידיו ומכריו. לגביהם הוא יישאר למשך שנים רבות חשוד ומעורב בעבירה או פשע. העובדה שהמשטרה לא הצליחה להוכיח את אשמתו נזקפת, בדרך כלל, לחובתה ולא לזכותו.

נראה לי שלאדם כזה נגרם עוול משווע, שעליו חייבת המדינה לפצותו. המשטרה חייבת, לדעתי, לפרסם בכל העתונים התנצלות ברורה על פגיעה בשמו הטוב של כל אזרח (או אפילו הרעת שמו הרע) שנעצר, נחקר ולא הוכחה אשמתו. נהוג זה מקובל על בתי־המשפט במיקרים של הוצאת דיבה ופגיעה בחוק לשון הרע, ואינני רואה כל סיבה למה תהיה משוחררת ממנו רק המשטרה.

נוסף לכך מגיע לאזרח כזה פיצוי כספי על אובדן ימי־עבודה, פגיעה בשמו הטוב, וגרימת צער ועגמת־נפש. מבחינה ציבורית יש הבדל גדול מאד אם חשוד משתחרר „מחוסר הוכחות" בלבד, או כאשר הוא משתחרר וזוכה להתנצלות המשטרה בפומבי, ובפיצוי כספי נאות מכספי המדינה. נוסף לכך יוכיחו העתונים אחריות ציבורית אם יקדישו לאזרח המשתחרר „מחוסר הוכחות" חלק כלשהו מהשטח, אותו הם הקדישו בהנאה רבה למעצרו.

חוק מעין זה, שיתקבל בכנסת, יתרום רבות לאי־ניצול החוק לרעה על־ידי המשטרה, ולהקטנת פערי־האמון ההולך וגדל בין הציבור והמשטרה.

חלומו של מטומטם

בנקו דמשיחו הציף לאחרונה את העיתונים במודעות ענקיות על תוכנית חיסכון שלו.

סידרת המודעות עוסקת בחלומותיהם הממוצעים של המטומטמים הממוצעים. מטומטם יפה בשם עוזי חולם על מכונית חדשה, משום ש„הישנה פשוט כבר נמאסה עליו", מטומטם יפה אחר בשם אורי חולם יומם ולילה, על הגדלת ביתו המלאכה שלו (הוא כבר חוסך שלוש שנים 150 ל"י לחודש, ונותרו לו עוד „כמה שנים בלבד" להגשמת חלומו. חמש שנים, ליתר דיוק!), מטומטמת יפה אחת בשם רוני חולמת על חתונה ודירה לאחר שמונה שנות חיסכון, וכך הלאה. לא חשובים השמות של כל הפראיירים בסידרות המודעות, אשר בלשון מגומסת, ניתן להגדירן כהונאה אלגנטית של הציבור התמים.

אתם רוצים לדעת למה תוכנית החיסכון גובלת בעיני להונאה, ולמה הנלכדים ברשתה נראים לי כפראיירים מטומטמים? קחו עיפרון ביד ושימו לב:

ניקח, לדוגמה, את חלום־הסטאטוס הממוצע של השמוק הזה, עוזי. מתוך המודעה מתברר לנו שהוא כבר חוסך ארבע וחצי שנים 125 ל"י לחודש, ובעוד חצי שנה, אם הוא ימשיך את השטויות האלה, יהיו ברשותו 16,847 ל"י.

לכאורה הצעה מפתה. אבל חשבון פשוט מראה לנו שחסכונותיו במשך חמש שנים מסתכמים ב־8,432 ל"י (הכוללים קרן של 7,500 ל"י, קרן פלוס ריבית מטבורת של 9%).

קודם כל הפסיד הפראייר הזה למעלה מ־1600 ל"י בגלל הפיחות. א. לו בנקו דמשיחו היה באמת יועץ נאמן, כפי שהוא מכריז על עצמו במודעות האלה, הוא היה מציע לעוזי לקנות נת"ד, או אפילו דולארים בשוק השחור, ולא לסמוך על הצמדת חסכונותיו למדד המפוברק. אבל יכול להיות שהבנק אוהב את עצמו יותר משהוא אוהב את עוזי. למילים „טובת הכלל" צריך היה הבנק, למען ההגינות, להוסיף בסוגריים את המילים „ובעיקר טובת הבנק."

הלאה: איך יגיע עוזי בעוד חצי שנה לסכום 16,847 ל"י, שהוא סכום כפול מסכום חסכונותיו? מסתבר שהבנק יתן לו הלוואה, שעבורה ייאלץ לשלם ריבית של 14 או 18 אחוז, או כל אחוז שהבנק יהיה רשאי לקחת בתום תקופות החיסכון. וזה עוד לא הכל. היועץ הנאמן יודע שגם תמורת 16,847 ל"י לא יצליח עוזי לרכוש את המכונית המופיעה במודעה, ולכן הוא מוסיף לו חינם את העצה שאם יוסיף לסכום זה את תמורת רכבו הישן, יוכל בהחלט להגשים את חלומו. תרגיל יפה, אה?

עצות כאלה, אם לא יותר טובות, גם אני יכול לתת לעוזי. אם המטומטם הזה יוסיף לחסכונותיו (שעליהם הפסיד 1600 ל"י) ולהלוואה הבנקאית (שעבורה ישלם כ־1300 ל"י) את תמורת המכונית הישנה, ואת תמורת הדירה של הוריו — הוא יוכל לרכוש לעצמו כמה מניות של בנקו דמשיחו, ויחד איתו לקרוע את התחת למטומטמים אחרים.

ברטונוב ז"ל־באופן־יחסי

לפני שבועיים נפטר יהושע ברטונוב, אחד מגדולי השחקנים בארץ.

מותו חייב היה להיות יום־אבל למדינה כולה, אך בעיתונים נתפרסמו כחמש או שש מודעות־אבל בלבד. שר־החינוך, „הבימה" ועיריית תל־אביב הביעו את השתתפותם בצער בני משפחתו, ובכך פחות־או־יותר נסתם הגולל על שחקן דגול זה.

אילו עסק מר ברטונוב ז"ל בתעשיה או במיסחר, אילו היה מקדיש את חייו להנהלת חשבונותיהם של חברות מיסריות גדולות ועוזר להם להרוויח מיליונים על־ידי מציאת סדקים בחוק מס־ההכנסה יש לשער שהאחים מאיר, עליית בע"מ, סולכור בע"מ, קשת בע"מ, צ'מפיון מוטורס בע"מ, תעשיות פלסטיות בע"מ, נפטא בע"מ ועשרות חברות ענקיות אחרות היו מביעות את צערן העמוק למותו.

מודעות־האבל, בין השאר, משקפות בצורה נאמנה ביותר את סולם הערכים המסולפים, שבו יורדת החברה הישראלית לגיהינום.

דן בן אמוץ
מנהל חשבונות

חודש ראשון של 600 ל"ל בשביל אהבת מעריצה אלמונית

■ אפילו שר־הבטחון **משה דיין** הפיץ השבוע את הבדיחה הבאה, שפשטה בעקבות מעצרו של כתב מעריב **אלי לנדאו**: עתונאי במעריב ניגש לעורך העתון ומבקש העלאה במשכורתו. כאשר מסרב העורך, אומר לו הכתב: „אם כך, תן לי לפחות את הטנדר לשבת!".

■ יש גבול גם להערצה — זאת למד לפני שבוע הזמר **יהורם גאון**, בתום אחת מהופעותיו בירושלים. יהורם רגיל כבר לכל צורות של הערצה: להתנפלות מעריצות, לבקשת אוטוגראפים וכו'. אבל מה שאירע לו בירושלים הציליח סוף סוף להכעיס גם אותו. בתום ההופעה, כשיצא למכונית האופל שלו, גילה כי אחת ממעריצותיו חרטה במסמר לבבות על פני כל גוף המכונית, על הכנפיים, על הדלתות, ועל מיכסה המנוע ואפילו על הגג. בתוך הלבבות חרטה: „אני אוהבת אותך — דינה אבו־קסיס." לידיעת הגברת אבו־קסיס: אהבתה הדוקרת ליהורם עלתה לו ב־600 ל"י, דמי חידוש הצבע במכוניתו.

■ ימים ספורים לאחר שפירסם את כתבתו בהארץ אודות **גיז סטאשר** ו**מאיר לנסקי**, בהקשר לנסיון לקניית מימסכי לנסקי, צילצל העיתונאים **יגאל לביב** לרופא השיניים שלו, **עודד עמודי**, כדי לקבוע תור לשעה מסוימת בשבוע הבא, ענה לו ה־ד"ר, שהתפרסם כרופא השיניים של הבוהמה התל־אביבית: „מצטער מאוד — בדיוק ב־שעה הזאת קבעתי תור לג'יז סטאשר."

■ המזכיר הכללי של ההסתדרות, **יצחק בן־אהרון**, שיצא למלחמה להוזלת מחיר הלחם, הסתבך השבוע גם בי־מלחמת ירקות. המזכ"ל עצר את מכוניתו מול קפה אקסודוס התל־אביבי, במקום אסור לחניה, ואשתו ירדה ממנה ונכנסה לחנות הירקות הסמוכה לקפה. הידועה כאחת מחנויות הירקות היקרות ביותר בעיר. בינתיים קרב שוטר־תנועה לבן־אהרון, ביקש ממנו להחנות את ריכבו במקום אחר. בן־אהרון סירב בטענה שהוא חונה במקום האסור רק לדקות ספורות — עד צאת אשתו מן החנות. שוטר־התנועה לא התרשם. רשם למזכיר דו"ח.

■ פרק בהילכות דת שינן לאחרונה **מויק בורשטיין**. מויק, שהצטרף כאמן לסיור בימים התיכון עם נ.ל.ע., ירד לחוף, כמו כל שאר הנוסעים הלא־דתיים, כאשר האניה עגנה בנאפולי. הדתיים בין הנוסעים נשארו על האניה, היות ותאריך העגינה שם חל בשבת. רק נוסע דתי אחד יצא מכלל זה — ולא זו בלבד שירד לחוף, אלא אף עסק במרץ רב בקניות. שאל אותו מויק: „איזה מין דתי אתה?" ענה לו היהודי: „פיקוח נפש דוחה שבת". לתמיהתו של מויק, הסביר הנ"ל: „אם אבוא הביתה בלי דברים מנאפולי, אשתי תהרוג אותי."

■ המיליונר היהודי־אמריקני **ניוט ליפסון**, הידוע כתורם הנדיב ביותר למדינת ישראל (2.5 מיליון דולאר בשנה האחרונה), מימן לאחרונה את הקמתו של מלון חדש בשם ביבל ביץ באילת. במהלך העיסקה, התיידד ליפסון עם מנהליו העתידים של המלון — **רפי נלסון** ו**שלמה אושריוב**. ידידות של מיליונר, גילו השניים השבוע — שווה יותר מסתם ידידות: נייט הפתיע את רפי בצילצול טלפון פתאומי, מאירופה, הזמין את נלסון ואושרוב למסיבה במלון אולסבורי בברייסל. אל ההזמנה הטלפונית צורפו שני זוגות כרטיסי טיסה, כמובן. שלמה ורפי יצאו ביום הראשון האחרון את הארץ, על־מנת להשתתף במסיבה, שנערכה ביום ב'. „אני מרגיש כמו חבר אמיתי בחוג הסילון" הכריז נלסון. „רק דבר אחד מפריע לי — שביום שלישי בבוקר — אני חייב לחזור לכפרי." הסיבה: ביום זה מתחילה ההסרטה האילתית של סירטו של **מנחם גולן** כ"ץ וקרסן, ורפי — המשחק שם את תפקיד עצמו — אינו יכול להיעדר כמובן.

■ בתכנית בגלי צה"ל שהוקדשה לשר־החינוך המנוח **זלמן ארן**, סיפרו חבריו על גישתו להספדים: „הספד למת," נהג לומר, „כמוהו כהספד לאמת".

■ ידיד תל־אביב פגש את הצייר **אלי כדורי** מטייל בטבולה, כשרובה ציידים בידו. התעניין הידיד אם החליף כדורי מקצוע. „לא," הסביר הצייר. „אני פשוט מצייר על עור, ומחיר העור עלה כל כך, עקב הפיחות, שאני נאלץ לצוד לבד את חזירי־הבר, כדי לפשוט מהם את העור."

■ בשבוע הקולנוע שפתח את חודש האמנות בצפת, ניפגשו בבית מילוא שבקריית הסמנים כמה מאמניה של העיר עם צוות של אנשי קולנוע, לשיחה עם בעיות הסרט הישראלי. בלהט הוויכוח, הגיעו האמנים לבעיית הבעיות של אמנות הקולנוע בארץ: הצנזורה. להפתעה כללית, גרמה אמנית, עולה חדשה מרוסיה, שטענה כי לא רק שצריך לקיים צנזורה — אלא כדאי גם להחמיר אותה, למען בריאותו הנפשית של הנוער. הגיבה על כך **לוזה שנצר**, המורה הידועה לפיתוח הקול: „בנסיעתי האחרונה לאירופה", סיפרה, „נפגשתי עם חברה בברלין שסיפרה לי כיצד ניסתה להעניק חינוך חופשי מדיעות קדומות לילדה בן השש. אותה אם ברלינאית הכינה את בנה ליומו הראשון בבית־הספר בעזרת מתן מידע מדוייק על הדרך בה באים הילדים לעולם. הילד חזר מבית־הספר ניסער ונירגש: „למה הסתבכת כל כך אמא?" שאל אותה, „את כל הילדים האחרים הביאו חסידות".

■ באותו שבוע נכחו בצפת כ־150 עורכי־דין ושופטים, שערכו שם שבוע השתלמויות ודיונים. כולם הוזמנו לערב הסיום בו הוענקו פרסי השחקן והשחקנית המצטיינים **לגילה אלמגור** ול־**שייקה אופיר**. שייקה, הידוע לבחור את הבדיחה המתאימה לאנשים המתאימים, סיפר להם על אותו אחד ששאל את חברו: „אולי יש לך תמונות עירום של אשתך?" האיש נידהם: „השתגעת?" ענה לו אותו אדם: „אז אולי אתה מעוניין בהן?"

■ מפיק הקולנוע **יעקב שטיינר** (שבע פעמים ביום) סיפר על טעמה המיוחד של **קתרין דנב**, היפהפיה המאוהבת דווקא במלפפונים חמוצים מתוצרת הארץ. התוצאה: שטיינר, שהוא חבר ותיק שלה, אינו שוכח להביא איתו לפחות שני פחים גדולים של מלפפונים בכל ביקור שלו בצרפת.

■ בימים האחרונים אפשר למצוא את הצייר **אבי להב** מתרוצץ בכל בתי המלון של תל־אביב, מחפש תייר בשם **ברגנסון**. וכל כך למה? ברגנסון זה נכנס לפני כמה ימים לגלריה של להב ביפו העתיקה, קנה תמונה ב־120 דולאר, שילם ויצא. מאוחר יותר גילה אבי שהתמונה הארוזה נשארה בגלריה, ויצא לחפש את התייר. כשנשאל מדוע הוא טורח כל כך, הסביר להב ביושר: „הוא הבטיח לקנות עוד תמונה."

פסוקי השבוע

● **עדה ידלין**, אשתו של סגן שר החינוך אהרון ידלין: „צריך להודיע על ביטול הסאבטוס־קוו (בחינוך) — גם אם משמעות הדבר ביטול הקואליציה. כל כניעה לדתיים היא, לדעתי, חרפה."

● הפזמונאי **דידי מנוסי**: „אך! איפה היו החתיכות של היום בזמנים של אז!"

● העיתונאי **שלום רוזנפלד**: „מנהיגי הפנתרים הסגירו את עצמם אחד אחד. נמאס להם לחכות עד שהמשטרה תצא מן המחתרת."

● העיתונאי **שאול הון**: „נראה שהקשר בין המאפיוזי והרליגיוזי הוא די מיסתוריוזי."

טירון דובי גל - לפני ואחרי

מימין: דובי גל, אחד מארבעת הצעירים שהכריזו כי הם מסרבים להתגייס לצה"ל, שינה את דעתו, ביום פקודה, התייצב בקלט, זכה למרות שמפקדיו ידעו על חיותו סרבן גיוס, לטיפול הרגיל שמקבל כל טירון, כולל חופשת שבת בתום השבוע הראשון לגיוסו, גרם לזעזוע ליושבי קפה „טעמון" חירושלמי, כאשר חופיע שם (משמאל) קצוץ בלורית ולבוש חאקי, מה שדווקא מצא־חן בעיני חברתו.

סופיה לורן בת ה־36 זורחת מאושר למראה בנה קארלו בן השנתיים, הפוצח קולו בשיר. למרות גילו הרך, ניכרת בבמבינו, ביציבתו ובצורה בה הוא נושא ראשו, כטרובאדור מלידה, מסורת הדורות של אהבת־הזמר.

במדינה

(המשך מעמוד 15)

כי הרוסים לא יצלו את הפסקת האש ל־סובתם."

מסכם פלד בלעג מר למשה דיין: „ואח־רי כל זה אומר לנו שר־הבטחון שניצחנו במערכה זו."

מיעוטים

חזרה למולדת

לצעיר, שירד בלוד ביום השלישי בבו־קר מהמטוס שהגיע בטיסה ישירה מאר־צות־הברית, המתינו שני גברים שתקנים. ברגע שעבר את ביקורת המכס, הצטרפו אליו השניים משני צידיו. את היומיים ה־באים בילה הצעיר עצור בתחנת המשטרה.

מעטים מאזרחי ישראל נאלצו לעמוד בפני הברירה האכזרית, שניצבה בפני מח־מד יוסף סצ'ק, יליד שפרעם הלומד מאז 1969 באוניברסיטה בארצות־הברית:

כאשר עזב את הארץ בדרכו לארצות־הברית, הזהירוהו שלטונות הביטחון מפו־רשות, כי אם יעז לחזור אי פעם — יוש־

ראש־מועצה שמיר
סכום כל־כך פעוט

לך לכלא. היה זה לאחר שבדצמבר 1967 נעצר, היה נתון שנתיים במעצר מינהלי, שוחרר רק לאחר התערבות פרופיסורים באוניברסיטה — והועבר מיד מבית־הכלא לשדה־התעופה.

השר אמר: מותר. למרות האיום ביום הפרידה, החליט מחמד לבוא לארץ לביקור אצל משפחתו בשפרעם. בידו היה כרטיס טיסה הלוך ושוב. שר המשטרה אמנם הודיע, בתשובה לשאילתה בכנסת, כי הוא רשאי לחזור ארצה מתי שיחפוץ, „אולם אני חושש ששלטונות הביטחון לא ירשו לי אפילו ביקור קטן בכפרי," כתב מחמד במכתב להעולם הזה (1770).

כאשר הגיע ללוד, גילה כי חששותיו התאמתו. לאחר יומיים במעצר, שוחרר, נסע לכפרו. שם, מצא צו־ריתוק לפי תק־נות שעת־חירום.

„זכותי לחיות בארצי אינה יכולה להיות נושא למיקוח או לפשרות," כתב השבוע מחמד מביתו, לשם הוא מרותק כרגע — עד שיצא שוב ללוד. „אין לשום שלטון, יחיד או קבוצה, זכות לערער על זכותי לחיות במולדתי. השולל ממני זכות זו — שולל מעצמו זכות לחיות בארץ.

„ואולם לחיות בארץ, אין פירושו עצם החיים הפיזיים. בתור אזרח ישראלי, זכאי אני לכל זכויות האזרח. ההגבלות שהוטלו עלי, ומעצר־הבית בו אני נתון, מאז בואי, מהווים — בדיוק כמו מעצרי הקודם — הפרה ברורה של זכויות האדם וסתירה גלויה לכל חוקה דמוקראטית.

„אני מוחה בחריפות נגד השרירות בה נוקטים השלטונות כלפי בן המיעוטים הערבי. זו — אינה הדרך לשלום."

נס־ציונה

זאת שחיתות זאת?

יונה לוי (21), תושבת נס־ציונה ו־סטודנטית שנה א' באוניברסיטת תל־אביב,

(המשך בעמוד 22)

PAZGAS
בזבז כאן כסף

הכנופיה

אברג'יל

המסתתרים. הוא ביקש כסף גם מצוות הטלוויזיה האמריקאית „נ.בי.סי", אבל הם לא הסכימו לשלם."

זהבי הכחיש דברים אלה: „לא רק שלא שילמו לי," אמר השבוע, „אלא שעוד הוצאתי מכיסי 300 ל"י על הו־צאות בפגישות האלה. שלחתי מכתב ל„ידיעות" ודרשתי פירסום התנצלות, או שאתבע אותם על הוצאת דיבה."

כך או כך — לא היה ספק בשיתוף־הפעולה בין ח"כ כהן ואנשיו, לבין הפנ־תרים המסתתרים. והנה — יום לאחר

האשמה שהוטחה, גרמה לזעזוע ב־רחבי הארץ — ארץ הרגילה להאשמות מזעזעות:

„ח"כ שלום כהן ואנשיו הסיתו אותנו למהומות באמצעות פרובוקציות. אנו תובעים הסרת חסינותו, כדי להעמידו לדין."

ההאשמה הכבדה הושמעה בפומבי, במסיבת עיתונאים שנערכה בירושלים ביום החמישי האחרון. היא הושמעה על־ידי מנהיגי הפנתרים השחורים — ראובן אברג'יל וכוכבי שמש — יום לאחר שהשניים שוחררו מתשעה ימי מעצר, בעקבות המהומות שהתחוללו בהפגנת הפנתרים בירושלים, לפני כשבועיים.

ביום בו שוחררו השניים, הוכנסו ל־מעצר שלושה מנהיגים אחרים של הפנ־תרים — סעדיה מרציאנו, צ'רלי ביטון ואלי אביכזר. שלושה אלה לא נעצרו יחד עם חבריהם, אחרי ההפגנה הגו־רלית — כי החליטו להסתתר. בימי מחבואם, עמדו בקשר עם ח"כ כהן, העניקו ראיון לעיתונו. הם העניקו ראי־נות גם לעיתונאים נוספים — שהתקש־רו איתם באמצעות נתן זהבי, כתב רא־שי בשבועון „נוער 71" של כהן.

הם גם הציעו, באמצעות כהן, להס־גיר עצמם למשטרה — בתנאים מסויי־מים, אותם דחתה המשטרה. בתגובה, פירסם ח"כ כהן הודעה בה צידד בקבלת תנאיהם.

במהלך הקשרים בין שלושת הפנתרים המסתתרים והעולם החיצון, בלטו שני שמות, בנוסף לח"כ כהן: נתן זהבי ואבי (הכרמלי) ברדוגו.

ברדוגו, הטוען כבר מזמן כי הוא זה שאירגן את הפנתרים, היה עד לאחרו־נה במשך שנים רבות, סטודנט נצחי, מיושבי קפה טעמון, ומארגן ומפעיל מו־עדוני לילה (בכחוס, בית התה). הוא נתמנה על־ידי שלום כהן למזכיר סיעתו בכנסת (הסיעה לא הוכרה עדיין על־ידי ועדת הכנסת), ומאז ניתן לראות את דמותו הססגונית באולם המליאה, בתא־היועצים ובמיזנון הח"כים.

זהבי, מיושבי „טעמון" גם הוא, וממקורבי קבוצת „מצפן" — מצידה השמאלי — היה האיש שהפגיש את העיתונאים השונים עם שלושת הפנתרים המסתתרים. טען כתב „ידיעות אחרו־נות" גבי ברון, אחד מאלה שראיינו את השלושה בעזרת זהבי: „נתן זהבי עצמו סיפר לי שהוא לקח כסף, מאה דולר, מעיתונאית אחת של הטלוויזיה ההולנ־דית, כדי להפגיש אותה עם הפנתרים

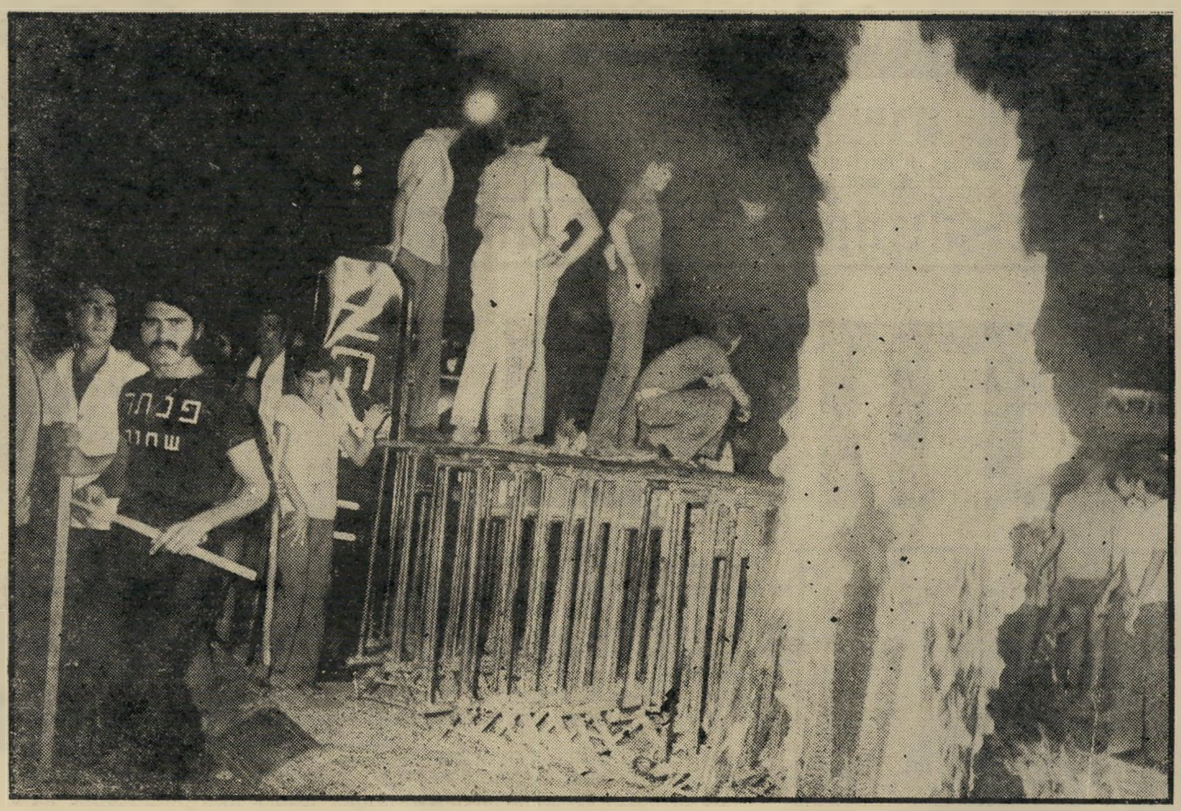

שמש

מי שרף את ארון המתים בהפגנת הפנתרים השחורים?

מניע הפנתרים מאשים:

מעצרם — יצאו חבריהם בהתקפה החמורה על כתן. מה גרם לכך?

זאת, הסבירו שני המתקיפים בראיון עם „העולם הזה".

היתה שבהפגנה שאנחנו ארגנו, יהיו מהומות.

אנחנו אף פעם לא קיבלנו את הרעיונות שלו. היו תמיד חילוקי דעות בינינו על הנושא שנקרא שלום כתן. הוא כלל לא רצה לעזור לארגון. הוא רק רצה פירסומת אישית. הוא רצה להיכנס לשורות שלנו.

ב־10 לחודש החלטנו לערוך את ה־הפגנה. התחלנו לארגן את הסניפים, ל־

ברדוגו

מת אישית. כשבאמת היינו פונים אליו במשהו, הוא היה משיב לנו שהוא עסוק בעניין החתונה שלו. הוא סתם נדחק אלינו.

פרובוקציה מרגיזה

ב הפגנה הגדולה קיבלתי אינפורמציה איפה הארונות והודעתי לסגן ניצב תורג'מן. אמרתי לו שאם יראה אנשים עם ארונות־מתים שיעצור אותם. ב־

דפקה אותנו!"

כוכבי שמש:

שמועות על כך, שהחבר'ה של שלום כהן רוצים ליטול חלק פעיל בהפגנה שלנו, הגיעו אלינו מיד עם תחילת ה־תכנון להפגנה. זה היה בערך ב־19 ל־אוגוסט. אז לא ידענו לקראת מה זה יובל. אומנם ידענו שיש בין הפנתרים כעשרה חבר'ה שבקשרים טובים עם שלום כהן, ושהיו ידועים כאהדיו, אך לא ראינו בכך כל פסול. בישיבה של מנהיגי הפנתרים, סיפרתי על כך לראובן אברג'יל.

ראובן אברג'יל:

החלטתי שיש לעשות הכל על־מנת למנוע אותם. אני אישית נפגשתי עם שלום כהן רק פעם אחת. היה זה כשהיתה לי פגישה עם ח"כ יצחק נבון. כשדיברנו, הצטרף אלינו כהן. החלפנו כמה מילות נימוס, ולא יותר.

אני ידעתי כל הזמן ששלום רוצה ל־פגוש אותי. אני לא רציתי. אבי ברדוגו, בכל פעם שהייתי בכנסת, היה מצביע על שלום כהן ואומר לי: „הנה, זה שלום כהן." הוא רצה שאני אגש לשולחנו. אני אף פעם לא עשיתי את זה.

אני לא מהמתלהבים משלום כהן. הוא רוצה עכשיו, לאחר שנפרד מאורי אבנרי, לרכב על הגל של הפנתרים. עיקר רצונו לשמור על מקומו בכנסת. ההערכה אליו בציבור הלכה, לכן הוא רוצה לעלות על הגל שלנו. הוא רוצה לזכות בתהילה שלנו. על חשבוננו הוא רוצה להכנס לכנסת. המטרה שלהם

זהבי

הכין כרוזים וסיסמאות, ובעיקר את ה־בחורים.

ידענו שהחבר'ה של שלום כהן רצו להכין לנו הפתעה. עדיין לא ידענו איזו הפתעה הוא מכין לנו.

אנחנו הזמנו אצל נגר שלושה ארונות מתים כגורים. כאשר המשטרה היתה את רשיון ההפגנה באי־נשיאת ה־ארונות, ויתרנו עליהם. השארנו אותם במועדון שלנו, בהרחוב הילל.

לילה לפני ההפגנה — הם נעלמו.

באותו לילה שנעלמו ארונות־המתים, הביא מישהו שעובד בנוער 71 את ה־פלקט של גולדה. ראינו את הפלקט ו־צחקנו. אף אחד מאיתנו לא העלה על דעתו לשרוף את הפלקט.

שמש: כהן תפס באיזו צורה את סעדיה מרציאנו. בכלל הוא כל פעם היה מזמין את מרציאנו לארוחות בכל מיני מסעדות יקרות. סעדיה היה במצוקה. כל מה שהעתונים כתבו על כוונתנו ל־הקים מחתרת בחו"ל, זה שטויות ששלום כהן הכניס להם לראש. סעדיה מסכן. הוא פוחד מהמשטרה. הם הרביצו לו פעם מכות.

אברג'יל: עמדנו על כך שהארגון יהיה חופשי. לא רצינו להכניס פוליטיקאים מבחוץ.

אבי ברדוגו התיימר לטעון שהוא היה בין מארגני הסנתרים השחורים. הוא היה בא, מדבר איתנו. אבל הוא סתם היה מדבר. כל מה שהוא רצה, זה פרסו־

הפגנה ראינו את הכנופיה שלש שלום סו־חבים את הארונות. בהתחלה ההפגנה התנהלה בסדר. אחר־כך הגיעו החברה של שלום שהסיתו אותנו להתפרע. כאשר ראיתי את זה, עזבתי את ההפגנה.

לאחר שנעצרנו, חשבנו על כל הענין. אותי ואת כוכבי החזיקו במשטרת אשקלון. אומנם בנפרד, אך היה קשר בינינו. ניתחנו את מה שקרה. הגיעו אלינו ידיעות על מה ששלום עשה לסעדיה וליתר החבר'ה, והחלטנו לפעול כאשר נצא.

ביום השחרור נפגשנו עם סעדיה, שנעצר באותו יום. הלכנו לבקר אותו בכלא. שמענו מה שהיה, ולאחר מכן החלטנו לכנס מסיבת עיתונאים.

הכנופיה של שלום דפקה אותנו לכל האורך. בתחילה הם לקחו מאיתנו את הארונות והביאו אותם להפגנה. מאוחר יותר הכניסו לנו את הקאריקטורה של גולדה. בהפגנה הם שרפו קודם את ה־קאריקטורה, ואחר כך התחילו לשרוף את הארונות. הם בכלל לא התנהגו כמו עתונאים. הם פשוט עשו לנו פרובוקציה — ביחוד עם הפלקט של גולדה, שזה דבר שגרם לזעזוע ולדחייה בציבור. גם הציור עצמו, שהיה מרגיז וגרם לקהל להסתכל עלינו לא יפה — וגם שריפת הציור, שהיה לא פחות גרוע.

אנחנו מפעילים עכשיו בלשים פרטיים כדי שיחקרו איך בדיוק קרה מה שקרה. אז נצא עם הודעות לציבור — עם ה־שמות המדויקים של אלו שהסיתו אותנו.

נשות העולם הכריזו: שיחרור האשה מתחיל בשיחרור החזה שלה. הקי"ץ הלכו חלק מנערות "שראל בעיקבות אופנה זו.

הן הטילו חרם על החזיה - ברחוב,

נערות ח

הציירת שרה אסף ידועה כבעלת דיעות מתקדמות בכל הנוגע לחזאות ומחזאות, היתה בין הראשונות שהשתחרה מן הכבלים שבחזייה.

עם ובלי יעל אלינור, 23, מימין אינה עובדת ואינה לומדת. „אינני עושה כלום," היא אומרת. אך למרות שהיא חיה כמו אשה מן המאה התשע־עשרה — שאינה עושה דבר, הרי שלבושה חסר־החזיה הוא בהחלט מהמאה ה־20. החתיכה לשמאלה לובשת כן חזייה, ונשאלת השאלה מה מושך יותר.

„מ ה זה בכלל חזיה?" אומרת שרית ישי. „אני שכחתי שיש דבר כזה!" שרית — אשר התחילה להתלבש באופנת הבלי עוד לפני שאופנה זו היתה קיימת — אינה היחידה ששכחה על קיומו של פריט חיוני לשעבר זה. בשנה האחרונה — ובמיוחד בקיץ האחרון — הצטרפו לשיכחתה מאות ואלפי ישראליות אחרות.

אומרת דורית, מן הגלריה לונדון מיני־סטור: „בהתחלה, כשהייתי קטנה, לבשתי כמובן חזייה, כמו כל הבנות. המיפנה ל־טובת אופנת הבלי היה אצלי די פיתאומי. יום אחד קיבלתי תפקיד בסידרה שצולמה עבור הטלוויזיה הגרמניה. כאשר הגעתי

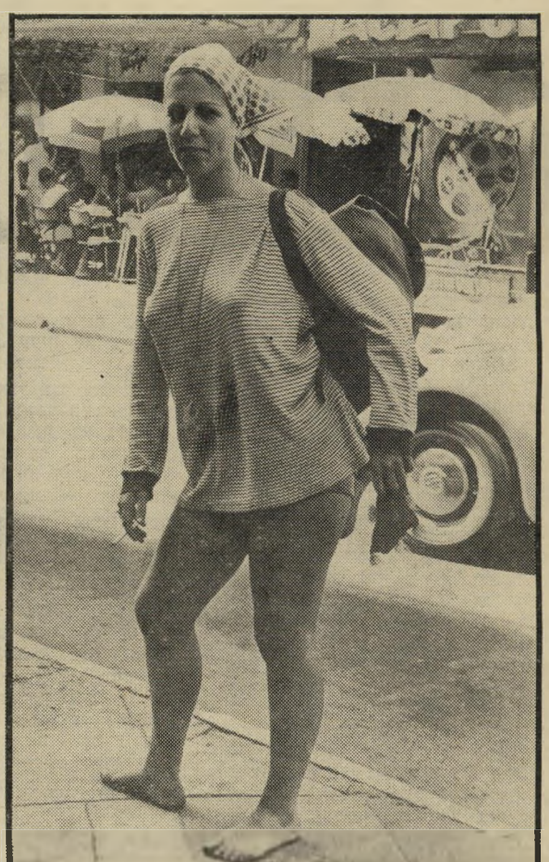

האם הבלי משפר את

את החזייה, לא את הבלי. השלוש, שנבחרו, כ
השדיים השונות שלהן, מדגימות בתמונה התח
אחידה המתאימה לכל חזה כמעט. אולם, אגב כ
השאלה, שלא באה עדיין על פתרונה: האם באמ

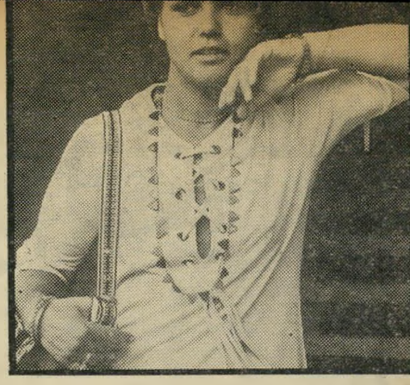
הקיבוצניקית הולכת בלי חזייה מאז השנה שעברה: „האופנה הזאת הגיעה מהמתנדבים," אומרת שחר הרצמן. בסאסא, היא במיעוט.

המזדנגפת דורית, 18, העובדת כמוכרת בגלריית לונדון מיני־סטור, היתה מהראשונות שהופיעו בעיר ללא חזייה, אינה מתכוונת לחזור לכבלים.

למקום הצילומים. הבהירו לי אנשי ההס־רטה הגרמניים שאני מוכרחה להוריד את החזייה. זה היה לפני שלוש שנים, ואני הייתי בת חמש־עשרה. נורא התביישתי. זה היה נראה לי כימעט כמו להיות ערומה. בסוף השתכנעתי. לא בגלל מניעים קר־ייריסטיים, אלא פשוט, מפני שרציתי להו־כיח לכולם שיש לי חזה יפה. אחרי כל הפאניקות שעשיתי, הם היו בטוחים שאני מחביאה שם איזה דבר נורא."

אחרי טבילת העין הגרמנית הראשונה. החליטה דורית שמה שטוב לגרמנים, טוב

הגננת זנחה את חזייתה לפני כ־שנה. „פעם היה לי חזה גדול," אומרת תמי רביבוב, „עכשיו החזה שלי הצטמצם, ואני לא צריכה את זה."

בעבודה, בבילויים

הבלי

החיידת פאביאן מצרפת רו־קדת ב„טיפאניס" ללא חזייה. „לצרפתיות יש חזה קטן, והן הולכות כך כבר שנים," אומרת פאביאן.

הצורה? שלוש דוגמניות גרמניות אלה מנסות לפרסם דווקא שניתן לראות בתמונה העליונה, בגלל מידות זה חזייה פלסטית שוודית חדשה, בעלת מידה מציגות השלוש בצורה פלסטית ביותר גם את משפר הבלי את צורתה האסטתית של האשה?

החיילת נוהגת ללכת בלי חזייה רק בלבוש אזרחי. ב־מדים מופיעה מרים ויינברג חזוייה.

גם לישראליים. כמובן שלפני שלוש שנים היא משכה תשומת לב. אבל היום — כאשר כל נערה הרוצה להיות מודרנית, ממהרת להיפטר מהחזייה — אין כבר בהופעתה שום דבר מיוחד.

סיפור ההתחלה, אצל נערות הבלי, מש־תנה מאחת לשנייה. אצל אחת — זה, כמו אצל דורית, רצון להוכיח שאין לה במה להתבייש. אצל אחרת — כמו אצל שרית, — זה טבעי כמו השמש, האהבה והפרחים. אבל המקור, אצל כולן — הוא אחד:

השחקנית שרית ישי השתחררה מן החזייה עוד לפני שהתנועה לשיחרור האשה התחילה להתעורר. בחברה ההיפית והבוהמית בה היא מבלה, לא מעוררת הופעת ה„בלי" שלה שום תגובות שהן. לעומת זאת, ברחוב — היא רגילה לשמוע כל מיני הערות. „אני עונה לכולם לפי המצב־רוח," מספרת שרית.

התנועה למען שיחרור האשה.

תנועה זו התחילה למעשה יחד עם תנו־עת ההיפים. ההיפית המצוייה נפטרה מ־החזייה שלה כמו מכל שאר סממני התרבות המערבית. אבל כאשר החלו הנשים הלו־חמות למען שיחרור האשה לצעוד ברחו־בות, קיבלה אופנת הבלי משמעות הרבה יותר עמוקה.

הסופרז'סטיות של 1971 מתייחסות ל־חזייה כאל סמל: שיעבוד האשה לכבלים של תרבות, בה נחשבת האשה ליצור מד־רגה שניה. שיחרור החזה מכתפיותיה ה־כובלות הוא בעיניהן סימלי לשיחרור הא־שה מכבליה של תרבות זו.

בארץ, לא תמיד יש להורדת החזייה אותה משמעות חברתית־פילוסופית, שיש לה בחו"ל. ברוב המיקרים — זוהי סתם אופנה.

מה שלא כל כך משנה, בעצם, לגבר ה־ישראלי. פילוסופיה, אופנה — העיקר ש־יהיה מה לראות.

בתנאי, כמובן — שזה יפה.

(המשך מעמוד 18)

עילעלה בריפרוף בעלון החדשות של המועצה המקומית של מושבת הולדתה, כאשר נחקלה עינה בידיעה מעניינת: ה־מועצה הקימה קרן מילגות לימודים לסטודנטים.

הרעיון דווקא מצא־חן בעיני יונה. היא החליטה להגיש את מועמדותה לקבלת מילגה. היא האמינה שמצבה הכלכלי, ה־מקשה עליה את הלימודים, הופך אותה למועמדת פוטנציאלית.

לקח לה זמן קצר מאוד לגלות את האמת. מתוך שמונה מילגות שחולקו ה־שנה על־ידי המועצה לסטודנטים, גילתה יונה כי חמש קיבלו —

● מיכל איטקין — בתו של ראש מח־לקת החינוך במועצת נס־ציונה, הלומדת באוניברסיטת בולוניה, איטליה.

● רחל חרס — בתו של גזבר המו־עצה, הלומדת באוניברסיטה בירושלים, בעלת דירה בעיר הקודש, ובעלת הכנסה מהשכרת חדרים באותה דירה.

● אליעזר שולב — בנו של מזכיר המועצה, סטודנט באוניברסיטת תל־אביב.

● שרה רוזנבוים — בתו של ראש מחלקת הסעד במועצה, בעצמה עובדת קבועה במועצה, וסטודנטית באוניבר־סיטת תל־אביב.

● שרה גלזר — בתו של ראש מחלקת התברואה במועצה, סטודנטית באוניבר־סיטת באר־שבע.

פירסום סודי. יונה לוי עלתה על מימצאים מעניינים אלה לאחר שסנתה למזכירות המועצה בבקשת פרטים כיצד להירשם כמועמדת. היא זכתה במטר תשו־בות מתחמקות — שבאה מאוחר מדי, ש־הרשמה פורסמה על לוחות המודעות, שהרשמה אמנם לא פורסמה על לוחות המודעות, אך הועברה מפה לאוזן הסטו־דנטים באוניברסיטאות — וכו' וכו'.

העסק הריח ליונה לא טוב. העובדה שאפילו לחציג מועמדות לא ניתן לה — נראתה לה מוזרה. מה גם שמעולם לא ראתה מודעה בנידון על לוחות המודעות, ולא שמעה, לא היא ולא חבריה הסטו־דנטים, כל רמז לכך באוניברסיטה.

כאשר המשיכה לחקור ולשאול, והגיעה גם עד ראש המועצה — נתקלה בנסיונות להרגיעה, בנוסח: „תקבלי בשנה הבאה".

היא התחילה לחקור ולדרוש, הצליחה לשים ידה על רשימת הזוכים, גילתה כי חמישה מהם חינם בניהם של עובדים בכירים במועצה. היא לא הבינה הרבה בסטאטיסטיקה, אולם המקריות, הפעם, נראתה לה לא סבירה. היא הרימה קול זעקה, פנתה בתלונה למבקר המדינה.

לא לגרום לתסיסה. אחד שלא חת־רגש, לעומת זאת, היה ראש המועצה, ישראל שמיד: „מה כל הרעש?" תגיב. „מדובר בסך־הכל בסכום סעוד כל־כך. 5,000 ל"י. זה כסף זה?"

הוסיפו חבריו להנהלת המועצה: „באמת לא כדאי לכתוב על פרשה קטנה כזו. אם הציתונות תצדד במתלוננת, התוצאה תהיה שבשנה הבאה לא יחולקו מילגות כלל".

הסביר ראש המועצה: „לפני שנה סנינו לשר פנחס ספיר, ביקשנו 5,000 ל"י ל־הקמת קרן מילגות לימודים לתלמידים מקומיים. חשר אישר לנו, וחילקנו את הסכום לעשרים מילגות של 250 ל"י כל אחת. 12 לתיכוניים, ושמונה לסטודנטים."

„ומדוע לא הובא לידיעת הציבור כי שמונה מילגות עומדות לחלוקה?"

„לא עשינו פירסומת כדי לא לגרום לתסיסה". אסביר שמיד. „חרי כל אחד היה מגיש את מועמדותו של בנו. איך היינו יוצאים מזה?"

„ואיך נבחרו דווקא חמישה מילדיהם של עובדי המועצה הבכירים?"

„ועד העובדים של המועצה, ברשות ה־יו"ר, גבאי, הגיש רשימת המלצות, וקי־בלנו אותה. פשוט לא ידענו איך אחרת לחלק את המילגות. אחרי הכל, הרי מדובר בסכום סעוד כל־כך. זאת שחיתות זאת?"

תחבורה

עלי באריקדות —

נגד הקסדות

משה אלי הוא צעיר (24) תל־אביבי, העובד כחוקר פרטי במשרד חקירות. הש־

(המשך בעמוד 26)

אמא

נדרסה כשהיתה בהריון אך הצילה את בתה הרביעית

אבא

נהרג בתאונה שניה כעבור 5 שבועות

כך נהרג אבא עמוס ברכה נהג בקטנוע שלו ברחוב הראשי של שכונת שמשון, כשמאחוריו גיסו, יעקב ימין, כשלפתע קראה בשמו צעירה שעמדה על המדרכה. אינסטינקטיבית, חיפנה מעוס את ראשו לעברה, לא הספיק בגלל כך לסטות ממסלולה של משאית חונה, שפרקה אבטי־חים לסככה (מימין), נכנס עם הקטנוע לאחורי המשאית, נהרג במקום. גיסו נפצע קל.

„מה אתה אומר לנערה בת עש־רים שמתה לפתע, והיא יפה, מוכ־שרת, ואהובה עליך כל כך זו?"

משפט פתיחה זה, מתוך הספד סיפור אהבה, זיעזע את נשמתם של מיליונים ב־רחבי העולם. השבוע, קשה היה שלא להרהר במשפט דומה:

„מה אתה אומר לחמש ילדות קטנות, בנות שש וחצי עד חצי שנה — שנותרו לפתע בודדות בעולם — לאחר שגם אבי־הן וגם אימן נהרגו בתאונות דרכים?"

אינך אומר מאומה. וכי מה נותר לך ואם צעירים, אוהבים ומאושרים, וחמש בנות קטנות, שהיו בבת־עינם של הוריהן.

לפני שישה שבועות, היכה האסון לרא־שונה בביתו.

אינס ברכה ירדה מקו 3, בואכה מה־תחנה המרכזית באשקלון לשכונת שמשון בעיר. זה עתה חזרה מרופא השיניים. היא מיהרה הביתה, שכן לא רצתה להכביד על בעלה, שנשאר לבד עם ארבע מחמש הב־נות. את עופרה בת השנתיים, לקחה אינס ממשלתי באשקלון. 12 שעות מאוחר יותר, בשש בבוקר, נפטרה.

מוות בתחילת ההריון

שביל עמוס ברכה, היתה אינס בת 26 יותר מרעייה. היא היתה בש־בילו הכל. מאז ילדותם היו השניים יחד —

הקרובות מקוננות קרובי משפחה מכל חלקי הארץ חגיעו ל־בית משפחת ברכה המיותם, עם היוודע מותו של אבי המשפחה. הנשים התיישבו בכניסה לבית, וזעקותיהן נשמעו למרחקים. בתמונה משמאל: ההורים שאינס, עמוס ואינס ברכה, ושלוש מחמש בנותיהם שנותרו יתומות משני הוריהן.

לומר? הילדות לא היו ילדותיך. לא הי־כרת אותן מעולם, ואף לא את הוריהן שמתו.

ולמרות זאת — אתה מזועזע עד עמקי נשמתך.

כאילו היכרת אותן.

כאילו היו שלך.

קללה לתוך הברכה

ע"ד לפני שישה שבועות, היה בית משפחת ברכה, בשכונת שמשון ב־אשקלון, בית שהברכה שורה עליו. אב

היא התקדמה קצת לצד הכביש, שכן מדרכה אין ברחוב זה. כאשר האוטובוס, ממנו ירדה, התרחק, חצתה את הכביש לצידו השמאלי.

היא לא הספיקה לסיים את החצייה. מכו־נית קרבה לעברה במהירות. היא לא היססה הרבה, השליכה את עופרה קטנה לחול בשולי הכביש. עופרה בת השנתיים ניצלה.

אינס לא. היא נגררה על־ידי טנדר הסוסיתא הצבאי, שהיה נהוג בידי אברהם ביטון, רב־סמל בקבע. למרחק של כעשרה מטרים. ביטון כלל לא הרגיש שקרה משהו. רק אשתו, שישבה לידו, הרגישה שמשהו נגרר אחרי האוטו.

אינס הובלה בבהילות לבית־החולים ה־עוד כעולים חדשים מטריפולי, במעברה ג' בצפון אשקלון. כשרק קיבלו את הסכמת ההורים, התחתנו. לאינס עדיין לא מילאו אז 18.

הם יצאו מהמעברה, רכשו מעמידר דירה בשכונת שמשון, והולידו חמש בנות. מרים בת שש וחצי, רונית בת חמש, סמדר בת שלוש וחצי, עופרה בת השנ־תיים, ורינה הקטנה בת החצי שנה. כא־שר מתה, היתה אינס בחודש השלישי ב־הריון נוסף.

עמוס, ברזלן בסולל־בונה, היה בעל למופת. כשרק חזר מעבודתו, היה עוזר לאשתו במשק־הבית ובטיפול בילדות. אה־בתו הגדולה היתה — הילדות. בכל הז־דמנות, היה יוצא לטייל איתן. על אינס

5 יתומות באשקלון

כך נהרגה אמא אינס ברכה ירדה בתחנת האוטובוסים (משמאל לשירטוט), כשאיתה בתה עופרה בת השנתיים, והחלה חוצה את הכביש, כשלפתע הבחינה בטנדר שהגיח לעברה במהירות. היא זרקה את הילדה אל החול, בשולי הכביש, אולם היא עצמה לא הספיקה להימלט. הטנדר פגע בה — במרחק 150 מ' מהמקום בו נהרג בעלה, חמישה שבועות לאחר מכן.

שמר כעל בבת־עינו. הוא לא הירשה לה אף ללכת לשוק בלעדיו, כדי שלא תצטרך לסחוב לבדה את הסלים הכבדים.

מרה שחורה

לאחר התאונה, נכנס עמוס למרה שחורה. אומר אחד משכניו: „מעולם לא ראיתי גבר מתאבל כך, כפי שעמוס התאבל."

מאז מות אשתו, התחבט עמוס בבעייה מה לעשות עם הילדים. מספר אחיו ברוך: „הוא לא ידע מה לעשות. כל מיני קרובי משפחה הציעו לקחת כל אחד ילד. היו כאלו שרצו לקחת שניים. אבל הלב אמר לעמוס לא לתת אותם. הוא לא רצה להפריד ביניהם. הילדים קיבלו משך החמישה שבועות האלה, את הטיפול הטוב ביותר. עמוס היה איתם כל רגע. הוא סבל מאוד בגלל שמרים, שהלכה כבר לבית־ספר, לא רצתה לחזור ללימודים. ‚כל הילדים מצביעים עלי ואומרים שהאמא שלי מתה', בכתה. ‚אני לא רוצה לבית ספר.' היתה אומרת."

לאחר התלבטויות החליט עמוס להמשיך לגדל את הילדות לבדו.

ביום רביעי האחרון, ישב עמוס בבית גיסו, יעקב ימין (33), גם הוא עובד סוללי־בונה באשקלון. לפתע, ביקש עמוס ללכת לקופת־חולים.

מספר יעקב: „אני לא יודע למה. אמרתי לו לוותר על התוכנית. אבל הוא הפציר בי לבוא איתו. לא הסכמתי.

הוא היה אצלנו כי הוא הביא את הילדים אלינו לשבת. ישבנו יחד על המרפסת ושתינו קפה. הוא התעקש: ‚בחיאת אבא שלך, בוא איתי לקופת־חולים.' לא היתה לי ברירה, והלכתי איתו.

„לא הרחקנו ללכת. ברחוב שלום־עליכם קרה האסון. הוא נהרג, ואני נפצעתי. לא מבין עד עכשיו מה קרה."

קריאת המופרעת

קרה דבר פשוט: בצד הכביש חנתה משאית שפרקה אבטיחים, בשביל סוכה שנבנתה למימכר אבטיחים. כאשר הגיעו עמוס ויעקב למרחק מטרים ספורים מהמשאית, שמעו לפתע קול נערה קורא לעמוס מהמדרכה השניה. אינסטינקטיבית, היפנה עמוס את ראשו. באותו רגע, נכנס הקטנוע לתוך המשאית. עמוס נהרג בו במקום.

הצעירה שקראה לעמוס היתה נערה הנחשבת בשכונה למופרעת: היא נוהגת לקרוא לכל מי שהיא מכירה. את עמוס הכירה מאחר שגרה בשכנות לאחד מחבריו.

היתה זו קריאה גורלית: בעטייה, הפכו חמש בנות משפחת ברכה ליתומות לא רק מאימן, אלא גם מאביהן.

הכושים האמריקאיים שהתייהדו ובאו לישראל זועקים:

„רוצים לחתוך לנו שוב!"

אלחנו אלס (30), מתפרנס מייצור מוצרי־עור: „באתי למולדת של אבותי — וגיליתי שהממשלה לא רוצה יהודים שחורים."

מזל הומס, יפהפיה בת 16, לומדת בתיכון: „אני אוהבת בייזבול וריקודים." לבני קבוצתה המבוגרים יותר, בעיות רציניות וכבדות יותר.

בן־עמי קרטר, המנהיג, נשוי פלוס ארבעה, שילוב של דמות מנהיג ונביא: „באנו לחיות כאן בשלום — וכופים עלינו לצאת למלחמה."

ה צעיר הענק, שחור־העור, שהתייצב ביום הרביעי האחרון בלישכת של גולדה מאיר, נראה כשגריר של מדינה אפריקאית: מזוקן, בעל מיבטא אנגלו־סקסי בולט ולבוש גלימה צבעונית, אפשר היה לחשוב שהוא בא למסור את ברכות השלום של ראש ממשלתו לראש ממשלת ישראל.

אלא שהצעיר לא היה שגריר זר. הוא היה תושב הארץ — והוא בא לא כדי למסור שלום, אלא כדי להכריז מלחמה.

היה זה בן־עמי קרטר, מנהיגם של הכושים האמריקאים, שהחלו עולים לישראל לפני שנתיים, והתיישבו ברובם בדימונה.

המכתב שהוא מסר ליעקב ברעם, איש לישכתה של גולדה, כלל אולטימטום לראש הממשלה: אם ממשלת ישראל לא תכיר בו ובאנשיו כיהודים, תעניק להם את הזכויות המגיעות לעולים חדשים — תפתח הקבוצה במאבק ברחבי העולם, תפנה למוסדות האו"ם ולמדינות אפריקה ותבקשם להתערב נגד „הגזענות בישראל, שבגללה מפלים אותנו לרעה רק בגלל שאנחנו שחורי־עור."

דירה — במיקלט

ש תי נקודות מכאיבות במיוחד לקרטר ואנשיו:

● מאז בואם לארץ, נולדו לאנשי הקבוצה כאן כשלושים ילדים. „הם כמו ממזרים. הממשלה מסרבת להכיר בהם. אין להם תעודות לידה. אפילו בדרום־אפריקה לא מתנהגים ככה. דימונה נהייתה עיר הממזרים."

● משפחות כושיות נוספות, המגיעות, טיפין טיפין אך ללא הרף, מארצות־הברית — אינן זוכות יותר לכל הכרה וטיפול מצד הסוכנות ומשרד הקליטה. עולים חדשים אלה פשוט אינם קיימים לגבי המדינה. התוצאה: הם נאלצים להתגורר בבתי חבריהם הוותיקים, אלה שזכו עדיין לדירות. התוצאה: שתיים־שלוש משפחות גרות בדירה אחת. משפחות אחרות — במיקלטים.

הסיבה למצב מחפיר זה: הרבנות אינה מכירה בתושבים הכושים כיהודים, תובעת מהם להתגייר. כל זמן שהם אינם מוכרים כיהודים — אין הממשלה מוכנה להעניק להם מעמד של עולים חדשים.

משרד הקליטה אישר, כי בגלל שאינם יהודים, אין לו כל קשר איתם. הסוכנות היהודית מצידה קבעה השבוע: „אין לנו שום קשר לפרשה. אנחנו לא מטפלים בקליטה." מה שהיה לא כל כך מדוייק, בהתחשב בכך שהמשפחות הכושיות הראשונות קיבלו את דירותיהן במרכז הקליטה בדימונה — השייך לסוכנות.

תשובת הכושים: „אנחנו יהודים בני יהודים. כולנו עשינו ברית־מילה, אנחנו מאמינים באלהי ישראל ובאנו לישראל בגלל שאנחנו יהודים. מה הרבנים רוצים מאיתנו — לחתוך לנו שוב? מפלים אותנו לרעה לא בגלל שאנחנו לא יהודים, אלא בגלל שאנחנו שחורים."

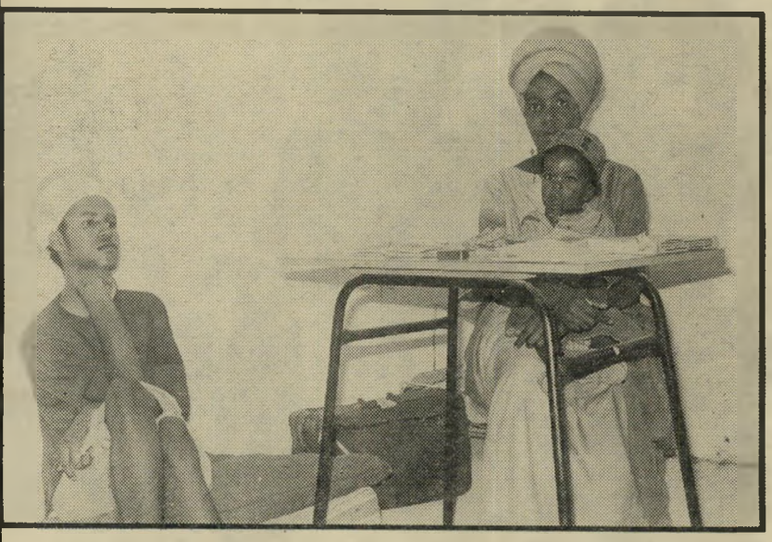
זעקת־אימים

כ אשר הגיעו ראשוני הכושים לישראל, לפני כשנתיים, לא העיז איש להפלותם לרעה.

הסיבה הראשונה לכך היתה גורם ההפתעה: כאשר ירדה מהמטוס בלוד הקבוצה הראשונה, של כמאה גברים, נשיף וטף שחורי־עור, ואנשיה הכריזו, כי הם יהודים, וכי באו להשתקע בארץ אבותיהם — לא ידע איש כיצד להגיב.

לאחר שורת דיונים בהולים בין מסדרי הממשלה, נפלה ההכרעה: מוכרחים לקבלם כעולים. וכי מה יגיד העולם, אם ישליכו אותם מהארץ? הרי תקום מיד זעקת־אימים כי ישראל היא מדינה גזענית, הסוגרת שעריה בפני כושים.

העולים החדשים, צעירים כולם, הגברים מזוקנים וגבוהי־קומה, הנשים עטורות גלימות צבעוניות, הועברו לדימונה. מקסימות, בעלות מראה אקזוטי על אף שמותיהן כשרה, לאה וכדומה, נתגלו כעקרות־בית חרוצות ושכנות טובות. הילדים, למרות שלא הבינו בתחילה מילה עברית, התגלו כתלמידים מוכשרים, השתלבו בקלות בכיתותיהם. מחוץ לכיתה,

מגורים במיקלט

לאחר שמשרד הקליטה סירב להכיר בכושים שהגיעו ארצה כעולים, להעניק להם דירות, נאלצו הבאים להיקלט בבתיהם של בני־אמונתם בדימונה — ואף במקלטיהם. משפחה כזו, הגרה במיקלט, היא של אוריאל יוחאט בן־ישראל (20, יושב משמאל), אשתו שרת.

הם קיבלו בשלב ראשון אשרות־כניסה לשלושה חודשים, דירות במרכז הקליטה, וסודרו בעבודה בלי הפרעה ביורוקראטית.

מלאי רצון טוב ומרץ, השתלבו במהירות בסביבה. הגברים, מגמגמים קצת עברית, חובשי כיפות ונושאי שמות כמשה ויחזקאל, נתגלו כעובדים חרוצים ומקצועיים. הנשים — אחדות מהן יפהפיות התגלו כילדים עירניים, מלאי שמחת חיים, רוקדים ומפזזים ללא הרף, במיקצב טבעי נדיר הטבוע בדמם, השתלבו מיד בחברתם של ילדי המקום.

לרגע, נראה היה שהדברים הסתדרו. העולים נקלטו, מהמדינה נמנע בזיון, ובמשרד הקליטה קיוו לסיום מוצלח: „נקווה שהם יתאכזבו גם בדימונה, כמו

שהתאכזבו בארצות מוצאם, וינדדו לה־אה״, קיווה פקיד בכיר במשרד הקליטה.

רבע מיליון עולים

דיתה זו תקווה מוקדמת — ומופ־רכת. שלושה חודשים לאחר שהגיעה לארץ הקבוצה הראשונה, באה קבוצה שנייה.

כמו בפעם הראשונה, הופתע משרד ה־קליטה גם הפעם. כמו בפעם הראשונה, העניק לבאים את כל הזכויות שמקבל כל עולה חדש אחר — להוציא דבר אחד: כמו לקבוצה הראשונה, סירב משרד ה־קליטה לתת גם לבאים החדשים תעודת עולה. ״העניין נמצא בטיפול,״ טענו פקי־די המשרד.

הטיפול נסב למעשה סביב השאלה ה־דיסקרטית: מה הולך כאן? מלבד העולים החדשים עצמם, לא ידע איש בממשלת ישראל, כמה קבוצות נוספות מתעתדות לבוא בעקבות החלוצים הראשונים. ואילו החלוצים, שידעו — שתקו.

למרות שתיקתם, גונבה לאוזני הפקידים האחראים התשובה: 200 אלף איש. המס־פר לא היה רשמי, אולם הספיק כדי לה־ביא לידי ההלטה: מה שהיה — היה, אך להבא — לא עוד.

רשמית, קיבלו העולים החדשים את ה־תשובה, כי על־מנת להיחשב כעולים, עליהם להיות יהודים, ולשם כך עליהם להתגייר.

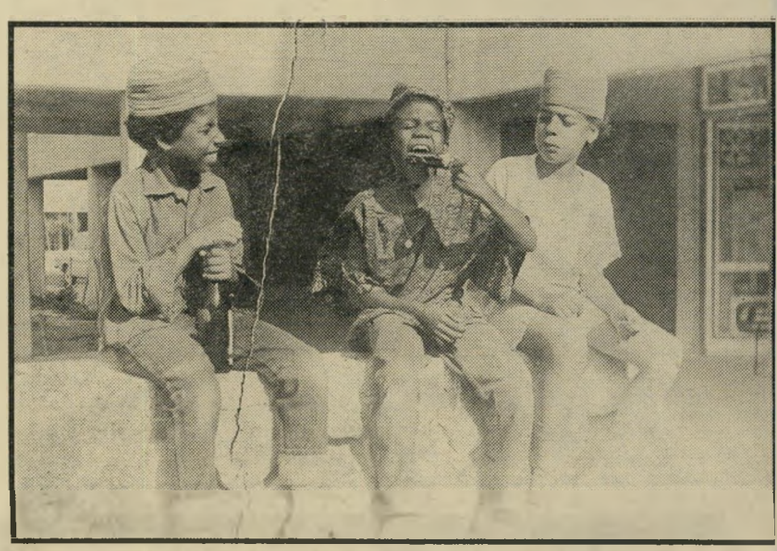
שיחרור רוחני

דעויים הכושים זעקו חמס: הלא הם כבר יהודים! כולם נימולים, מא־מינים במסורת לפיה הם צאצאיו של משה רבנו מאשתו הכושית, ורואים עצמם כי־הודים לכל דבר.

הכרתם זו גברה בשנים האחרונות, עם פרוץ המשבר הגזעי בארצות־הברית. כו־שים רבים בארצות־הברית, התייאשו מה־תקווה להשיג ולהגיע לשוויון־זכויות אמי־תי שם, יצרו לעצמם זהויות חדשות. כך, יצר איליה מוחמד את הלאום של האיסלם,

איש זה מאיים: „נפנה אל האו״ם ואל מדינות אפריקה!״

אולטימטום לגולדה

„הרבנים משוגעים״! בן־ציון קרטר (11, ראשון משמאל) וחבריו, הנחנים מ„ארטיק״ ברחבת מרכז הקליטה בדימונה, נימולו בהיולדם — אולם עבור רבני ישראל אין הם נחשבים יהודים. „הרבנים משוגעים,״ טוענים היהודים הכושים. „הם רוצם למול אותנו שניתז״

המוכר בשם תנועת המוסלמים השחורים. כך, התגבשה קבוצה נוספת כגוף חדש, שנקרא הלאום של ישראל. על בסיס אמו־נתם כי הם צאצאי משה רבנו, אימצו לעצמם כושים אלה יסודות נוספים של היהדות, גיבשו אותם לתורה חברתית, והחליטו להגר לליבריה — מדינה שהוק־מה על־ידי מהגרים כושים מארצות־הברית — כדי לחיות שם בחופש.

לאחר שהות מה בליבריה — החליטו שמקומם בארץ־ישראל. מסביר זאת מנ־שה בן־ישראל, שעזב את דימונה ועבר לגור עם אשתו ביריחו: „כבר יותר מ־400 שנה אנחנו מייחלים לשיחרור. לא רק מעבדות, אלא גם שיחרור רוחני. לשם כך הגרנו לליבריה, ליבשת שממנה נלקחו אבותינו כעבדים. שם טיהרנו את נשמותינו, ואז יכולנו לעלות לארץ ה־קודש.״

ההחלטה הסודית נתגלתה

ם עלו — והחלו מתבססים, פועלים לפי מה שהחל נראה כתוכנית מגו־בשת מראש. דולרים לא חסרו להם. ה־שטרות הירוקים הגיעו בקצב מחו״ל, למ־רות שהחלוצים סירבו לגלות מי מממן את שהותם בארץ, הם החלו מתבססים בארצם החדשה, נראו שבעי־רצון מהמצב.

בינתיים, בהשקט, ללא רעש מיותר, המשיכו להגיע משפחות נוספות של כו־שים אמריקאיים שהתייהדו, ושלא עלה בדעתם לרגע שהתייהדותם זו לא תוכר על־ידי מדינת היהודים.

בשלב זה, עם בואן של המשפחות הנו־ספות, נתגלה לכושים שכבר ישבו בארץ, כי הממשלה החליטה לשנות את היחס אליהם.

הטיפול החדש היה פשוט בתכלית: התעלמות טוטאלית.

המשפחות החדשות לא היו כלל קיימות, מבחינת משרד הקליטה או הסוכנות. הן לא קיבלו דירה, תעסוקה, או כל זכות אחרת המגיעה לעולה. משרד הקליטה סירב להכיר בהם כעולים, קבע שהם תיירים.

גם הילדים שנולדו בינתיים בארץ לעו־לים החדשים — ביניהם גם אותם עולים ראשונים, שזכו ליהנות מזכויות עולים — לא הוכרו על־ידי הממשלה, שסירבה להו־ציא להם תעודות לידה.

„נפגע במגבית״

עויים הזותיקים קיבלו את הח־דשים כאחים לכל דבר, שיכנו אותם בדירותיהם. אומר אלחנן אלס (30), ענק מזוקן, נשוי ואב לשניים: „כמה משפחות נוספות שרק יגיעו — אנחנו נדאג להן. נקבל אותן לביתנו. הרי לא נשאיר את אחינו לגור ברחוב.״

קובע מנהיג הקבוצה, בן־עמי קרטר (28), פועל מתכת לשעבר משיקאגו, שג־רם להתעוררות ולנדידה הגדולה, שהחלה בדרום־קרולינה, נמשכה בליבריה ונסתיי־מה בארץ:

„אנחנו מאורגנים בארצות־הברית באיר־גון בשם אבתה. יש לנו מאות פעילים, שמגייסים כספים לעזרתנו כאן על־ידי תרומות שם.

„אנחנו עברים, ובאנו לחיות בארצנו בשלום. אך ממשלת ישראל לא רוצה לה־תיר לנו זאת, ולפיכך ניאלץ להילחם. השלטון בישראל הרא גזעני. לא רוצים כאן שחורים. גם הציבור לא טוב יותר. ציבור של בובות.

„אם לא נקבל השבוע תשובה חיובית מראש הממשלה, נצא לפעולה. נזעיק את אוהדינו בכל העולם. נגרום להפסקת המג־בית היהודית המאוחדת בארצות־הברית. נעשה לממשלה צרות צרורות. זה עצוב, אולם כנראה שכדי לחיות בארצנו של־נו — אנחנו צריכים לבקש את עזרת העולם.״

בייזבול

בתום יום עבודה מייגע, מתאספים ח־יהודים הכושים למישחק בייזבול נלהב, הנראה פיקנטי על רקע קוביות השיכונים של דימונה, הסוגדרת בדרך־כלל לכדורגל.

(המשך מעמוד 22)

בוע, הוא גרם ל־40 אלף ישראלים לנשום לרווחה — לפחות לזמן מה.

היה זה כאשר ארבע ריבוא רוכבי ה־אופנועים בישראל נתבשרו כי גזירת חבישת הקסדה, בשעת רכיבה על אופ־נוע ב תו ך הערים — הוקפאה על־ידי צו־על־תנאי של בית־הדין הגבוה לצדק. היה זה משה אלי שגרם להקפאת הגזירה.

תוך כדי כך, גילה גם כמה בזיונות מעניינים של משרד התחבורה.

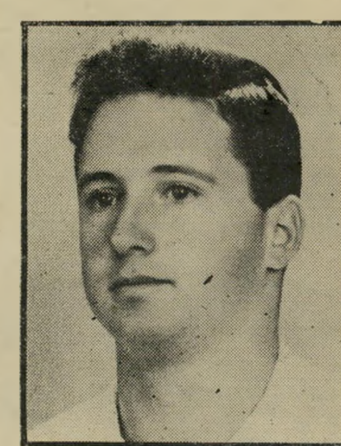
זועמים — וכזום. פירסום התקנה הצפויה אודות חבישת קסדות בעיר, גרם לזעם בקרב האופנועניים. הם — בניגוד לפקידים בכירים, שרים ופרופסורים ה־קובעים גורלות ממרומי מגדלי־שן של מכוניותים ממוזגות־האוויר — הביעו כי פירוש הצו החדש הוא סבל יום־יומי רצוף — או ויתור על האופנוע.

אלא שהתמרמרות לחוד, ומעשים לחוד. היה זה רק אופייני לישראלים־הנותנים־תמיד־שירכבו־עליהם, שמבין רבבות אופ־נועניים זועמים, קם רק אחד לפעולה.

עם פירסום התקנה, שיכפל אלי, מכספו,

אופנוען אלי
אחד מ־40 אלף —

פרקליט אליגון
— יצא לקרב

כרוזים הקוראים לאופנועני תל־אביב להפ־גנה שבועית קבועה, מדי יום ג׳ בשבוע. הוא, חבריו ובני משפחתו הפיצו את הכרוזים בעיר, חילקו אותם ברחובות ל־אופנוענים נוסעים, הצמידו אותם לאופ־נועים חונים.

שיחות עקרות. בהפגנה הראשונה, הכיר משה את מיכאל ליפשיץ (24), גזרן־בגדים תל־אביבי, שהצטרף גם הוא לפעי־לות. השניים יצרו מסביבם גרעין פעילים, החלו אוספים תרומות — בהצלחה קלושה ביותר — כדי לאפשר המשך הפעילות.

הם נפגשו, לפי הסדר, עם עוזרו, ואחר עם סגנו של שר התחבורה, ואחר עם השר עצמו. כל השלושה סירבו לוותר על ה־

(המשך בעמוד 27)

הזקנה מצאה מטמון

23 שנים אחרי שנטשה עם מש־פחתה את ביתה בלוד העתיקה, חזרה צוריה עבדול קאדר מקבל, בת 75, לבית בו נולדה והתגוררה. היא לא עשתה זאת מגעגועים. צוריה הישישה היא כיום תושבת רבת־עמון, אינה חולמת לחזור ללוד. אולם כוח בלתי ניתן לעצירה דחף אותה לחצות את הגבול ולנסוע לבית בו התגוררה לפני 23 שנים.

צוריה היא כיום אלמנה. בזמנו היא נמנתה על אחת המשפחות העשירות ב־יותר בלוד. שהחזיקה והפעילה את ה־מאפיה הגדולה ביותר במקום. לפני ש־נמלטו מלוד במלחמת העצמאות, הספיקה צוריה להחביא את עריסת התכשיטים הגדולה שלה. היא חששה לשאת אותם עמה בזרם הפליטים, קיוותה כי תוכל לחזור באחד הימים ולמצאם.

במרוצת השנים התיאשה מהמטמון. היא לא האמינה כי ביתה נשאר על תילו. ודאי הרסו אותו כמו את שאר הבתים ולקחו את תכשיטי הזהב שלה. משום כך, גם כשיכלה לחצות בתום מלחמת ששת ה־

השכנה ו ד - אך בקיר המפריד נמצא מטמון הזהב

ימים את הגשר על הירדן, לחזור ללוד ולנסות למצוא את המטמון שלה, לא עשתה זאת. היא פשוט לא האמינה כי הוא עדיין נמצא במקום בו הטמינה אותו — דירתה לדירה סמוכה.

רק הקיץ חזרה התקוה להבהב בליבה של צוריה. היה זה אחרי ששניים מבניה נהרגו, לדבריה, בטבח שערך חוסיין ב־פלסטינים שבירדן. ילדיהם של השניים — נכדיה — הובאו אליה ועליה הוטל לפרנסם. האלמנה הישישה החליטה לנסות, התפללה לאללה ויצאה ללוד, בתקוה ש־תוכל למצוא את המטמון שיעזור לה לפרנס בעתיד את נכדיה היתומים.

השכנים טרקו את הדלת

ב מסגרת ביקורי הקיץ של תושבי ארצות־ערב בישראל, חצתה צוריה את הגבול מירדן לישראל. תחילה עשתה דרכה לביקור קרובים בשכם. משם יצאה ללוד, ישר לביתו של אחד מקרובי מש־פחתה, שלא הצטרף לזרם הפליטים ב־1948. האיש, אאוסטה עבדל סאלם, שמח לראות את הזקנה, הוביל אותה לבית בגטו של לד, בו התגוררה בשעתו, ושעתה מתגוררת בו משפחת צורפי זהב יהודית. צוריה ביקשה באדיבות רשות לחפש בגדר המפרידה בין בתיה לבית השכנים. הדיירים היהודים ראו בזקנה טרדנית, לא האמינו כי במשך עשרים השנים שהם מתגוררים במקום מסתתר מתחת לאפם מטמון, טרקו את הדלת בפניה.

בעצת קרובה, פנתה צוריה למשטרה, סיפרה את סיפורה. וכך, בלוויית שוטר ו־נציג של מינהל מקרקעי ישראל, יצאה לחפש מצידה השני של הגדר, שם מת־גוררת עדיין משפחה ערבית, משפחתו של אחמד אל־חטיב. בעל הדירה הסכים מיד לעריכת החיפוש. „אילו היתה פונה אלי ישר״, אמר אחמד, שעבד בשעתו בתיאטרון העממי כאחראי על התלבושות, „הייתי מרשה לה לחפש גם בלי המשטרה״.

צוריה הצביעה מיד על הבלוקים ב־גדר בתוכם החביאה את תכשיטיה. ה־בלוקים נפרצו ומתוכם הוצאו שלוש קופ־סות פח שהכילו צמידי זהב, טבעות זהב ותכשיטי זהב אחרים במשקל כולל של 2.5 קילוגרם זהב. באחד הבלוקים אף נמצא מפתח, אותו זיהתה צוריה כמפתח ביתה לשעבר. לתמהונם של שוכני הבית הנוכחיים ניסתה צוריה לפתוח את הדלת במפתח, וזו נפתחה ללא קושי כאילו לא חלפו 23 שנים.

כל ספק בדבר בעלותה של צוריה על המטמון נעלם, כאשר הסתבר שהקופסות הכילו בדיוק את כל אותן הפריטים ש־צוריה טענה שיהיו בהם.

עתה חשבה צוריה הזקנה כי מסכת ה־יסורים שלה הגיעה לסיומה, וכי תוכל לחזור לרבת־עמון, למכור את הזהב ולפרנס את נכדיה. עד מהרה הסתבר לה כי טעתה. איש מקרקעי ישראל, שנכח בעת גילוי המטמון, נטל את כל האוצר מבלי להשאיר לזקנה אפילו קבלה, בניגוד מפורש לסיפור שהופץ על־ידי המשטרה בעתונות. במקום קבלה קיבלה צוריה הזמנה לבוא למשטרה כדי לדון במציאת המטמון.

לדברי צוריה אמר לה איש מינהל מקרקעי ישראל: „לכי, לכי, הכל יהיה

ונגרשה מהארץ-בלעדיו

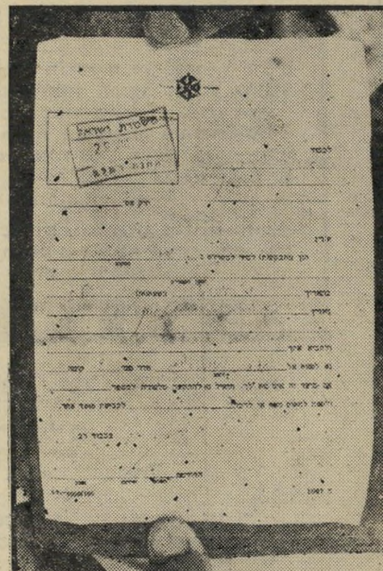

בעלת המטמון

זוהי צוריה עבדול קאדר מקבל, בת ה־75, שהגיעה מרבת־עמון ללוד, כדי לחפש שם מטמון זהב שהחביאה לפני 23 שנים בגדר של בלוקים בבית בו התגוררה. החורים בגדר (מימין) מצביעים על המקומות בהן נמצאו קופסות הפח שהכילו תכשיטים. האשה המציצה מעל הגדר היא השכנה היהודיה, המתגוררת בבית בו התגוררה צוריה, שסירבה לתת לה לחפש את המטמון.

בסדר. תשני בשלום ברבת־עמון ואנחנו נדאג לך כאן".

ואכן כולם דיאגים למטמון. אלא שאיש אינו דואג לבעלת המטמון בת ה־75.

צוריה עזבה, האוצר נשאר

מ ועד רישון השהייה של צוריה בישראל עמד להסתיים עוד בראשית השבוע. את 11 הימים שנותרו לה מיום גילוי המטמון עד יום צאתה לירדן, בילתה צוריה הזקנה בלוד, כשהיא עושה מאמצים נואשים לקבל את האוצר שלה.

כל מאמציה נתקלו בקירות אטומים. במשטרה יעצו לה לפנות לעורך־דין. הפרקליט אליו פנתה טען כי אינו יכול לעשות למענה דבר. יעקב חסונה, המוכתר הבלתי מוכתר של ערביי לוד, פרש עליה את חסותו וניסה לסייע לה לקבל את המטמון — לשוא. נסעה הזקנה לשכם לבקש מהמושל הצבאי להאריך את רישיון שהותה בישראל — לשוא. אפילו לא התירו לה להגיע למושל.

מסרו לה כי את מטבעות הזהב כבר החרימו לה לפי החוק. את התכשיטים תוכל לקבל מידי מינהל־מקרקעי־ישראל. כאשר התקשר כתב העולם הזה עם מינהל־מקרקעי־ישראל לברר מדוע אין מחזירים לערביה הזקנה את תכשיטיה לפני שתחזור לירדן, היתה התשובה: "הפקיד שטיפל בענין, שאול נעים, יצא לחופשה. לא ניתן לאתר אותו עד שיחזור מחופשתו בשבוע הבא".

כך נאלצה צוריה לחזור השבוע לרבת־עמון בלי תכשיטיה, כשהיא מתפללת לאללה שתאריך חיים כדי להתגבר, לחזור לישראל, ולהאבק הלאה על הזהב שהחביאה לפני 23 שנים.

זה אישור, זה?

בניגוד לפיקוי סומי המשטרה ומינהל מקרקעי ישראל, כאילו ניתן לה אישור מפורט על המטמון שנמצא והוחרם בידי מינהל המקרקעין, הרי האישור הרשמי היחיד הנמצא בידי צוריה היא הזמנה מהמשטרה לחקירה.

(המשך מעמוד 26)

גזירה. שמעון פרס אף הינפה אותם אל הפרופסורים בטכניון, שערכו את המחקר שעליו מתבססות התקנות.

שני הצעירים לא התעצלו, נסעו לטכניון. שם, זכו להפתעה: "לא ערכנו שום מחקר," הסבירו להם הפרופיסור אלן כץ ועוזרו, שמואל הקר. "רק אספנו נתונים סטאטיסטיים."

כך התפוצצה האגדה, שהופצה בציבור על־ידי משרד התחבורה כדי להצדיק את הגזירה, בדבר המחקר המדעי כביכול. חקירה קלה נוספת על־ידי שני הצעירים גילתה, שבנתוניהם הסטאטיסטיים כללו החוקרים גם אופנועים עם סירות — שאינם שייכים כלל לנושא. "לא ידענו שלא צריך לכלול אותם," גילו החוקרים.

סטאטיסטיקה סודית. שני הצעירים, מצידם, גילו סטאטיסטיקה מעניינת משלהם: באוסטרליה, אחת המדינות היחידות בעולם שם חלה חובת חבישת קסדות בעיר, נהרגו — עם הקסדות — 18 אופנועים בחצי שנה — מתוך אוכלוסיית אופנועים כוללת של 37,000. בישראל, בלי הקסדות, נהרגו בחצי שנה 21 איש — מתוך אוכלוסיית רוכבים של 40,400 אלף. מובן שסטאטיסטיקה זו לא פורסמה על־ידי משרד התחבורה.

משה ומיכאל פנו בבקשת עצה לפרופיסור למשפטים אמנון רובינשטיין, שבסידרת כתבות בהארץ תקף את אי־חוקיות התקנה. ממנו, פנו לעורך־הדין התל־אביבי עודד אליגון, ויחד עם שני אופנוענים נוספים, יוסף בוקסבוים ורחמים גוב־ארי, הגישו בג"צ נגד שרי התחבורה והמשטרה. נימוקיהם הם:

● לשר התחבורה אין סמכות לחייב אופנוענים לחבוש קסדה — אף לא מחוץ לעיר.

● תקנה כזו שוללת מרוכבי אופנוע את זכותם להשתמש בריכבם.

תירוץ מצחיק. השופט משה עציוני המליץ על דיון דחוף בעתירה מיד לאחר תום הפגרה ב־1 בספטמבר. אליגון הודיע על כך לשר־התחבורה. זה, למרות שמבחינה פורמלית לא חייב היה להתחשב בכך, והיה רשאי להסעיל את התקנה, כל זמן שהצו לא הובא בפועל — נגד כיאות, עיכב את הפעלת התקנה, שנועדה ל־1 לספטמבר.

פחות רציני היה התירוץ שהופץ בעיתונות — כאילו התקנה נדחתה בגלל שהמדפיס הממשלתי היה עמוס.

השבוע, לא היה צורך בתירוצים יותר. מיד עם תום הפגרה, חוציא השופט העליון חיים כהן את הצו המבוקש, הורה לשרי התחבורה והמשטרה לנמק תוך 20 יום מדוע לא יבטלו את התקנה. עד אז, הקפיא אותה, הפיח תקווה בלב כל רוכב אופנוע במדינה.

דרכי אדם

האיש שמתבייש מהנוער

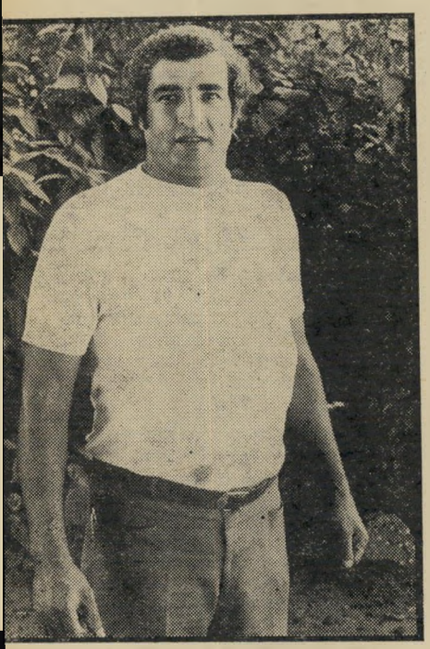
פעם היה ישראל דנוך אדם מפורסם. כאשר היה שוערה של קבוצת הכדורגל שמשון, כתבו עליו כל שבת בעתונים. אחר־כך, כשנטש את הקבוצה, והפסיק להיות פקח עירוני בעיריית תל־אביב שכחו ממנו קצת. רק בשנה האחרונה, נזכרו בו שוב. שמו החל להופיע מחדש בעתונים. אלא שהפעם אין הפירסום נושא־חן בעיני ישראל דנוך.

קשרו אותו עם אנשי הפשע המאורגן בישראל. אחר־כך הזכירו את שמו בוועדת עציוני לחקר השחיתות בכדורגל, כאחד מראשי כנופיית מהמרים הקונה משחקי כדורגל. אבל ישראל ענק הגוף, אחד האחים למשפחת דנוך המפורסמת שזה תריסר שנים משמשת שומרת־ראש בשכר לכל המעוניין, אב לשבעה ילדים, אינו מאושר כל כך מהפירסומת הזו. להיפך, לדעתו היא מזיקה לתדמיתו.

אמר ישראל בן ה־36: "זה מצחיק כל מה שכותבים בעתונים. למשל, הכניסו אותי כאחד בראשי כנופית המהמרים. אין לי מושג בכלל בזה. אומרים עלי שאני שהרסתי את הליגה בעונה הזאת. אני נשבע ואומר: הכל שקר. למה שאנשים יחשבו עלי דברים לא טובים, אחרי שכל החיים שלי רק עזרתי לאנשים".

"מחפש להתחבא בין הכלים". במשך שנים רבות היה ישראל דנוך עובד ביום כפקח עירוני ובלילה כשומר־סף בדיסקוטקים או במועדוני־לילה. עכשיו הוא אומר: "שירדו ממני, אינני מתעסק בזה יותר. אחרי שגילו את זה בעיריית תל־אביב, העמידו אותי לדין משמעתי, על שאני עובד עבודה נוספת מחוץ לעבודה בעיריה. קיבלתי נזיפה. אמרו לי להגיש בקשה לראש העיר על כל עבודה נוספת שאני רוצה לעשות. בטח שהגשתי בקשה. אני מטופל בשבעה ילדים. הבת הגדולה שלי היא כבר בת 16. איך אני יכול לפרנס אותה ממשכורת של 850 ל"י ברוטו שאני מקבל בעיריה כפקח? זה לא מספיק לי אפילו בשביל שכר הדירה שאני משלם כל חודש."

מה שמרגיז את ישראל במיוחד, זה מה חושב עליו הנוער בעקבות הפירסומים בעתונות. "אני כזה שמחפש להתחבא בין

פקח דנוך
אדם רגיל

הכלים", הוא אומר, "פתאום צץ השם שלי בכל מיני מקומות בעתון. אבל כל מה שכותבים עלי זה שקר וכזב. עכשיו אני מחביש מחנוער. הנוער מכיר אותי בתור אחד בן־אדם טוב, שמשליט סדר ופתאום הם צריכים לשמוע עלי כל מיני דברים לא נעימים. אני פשם מחביש ללכת עכשיו ברחוב".

באשר להאשמות שהועלו נגדו, אותן מבטל ישראל דנוך במחי יד: "בטוטו אין לי עסק בכלל. אני משחק בזה אולי פעם בחודש וגם אז רק בשלוש לירות אולי. אף פעם לא איימתי ולא קניתי משחק. יש כאלה שאולי ניצלו את השם שלי וניסו להפחיד באמצעותו שחקנים. אבל נראה שמישהו יזדהה או יזהה אותי כאחד שאיים. אני לא צריך להיות קורבן שמנצלים את השם שלו כדי להפחיד אחרים".

אדם רגיל. "16 שנים אני עובד בעיריה", אומר דנוך, "אף פעם בחיים שלי לא הייתי בבית־סוהר. אני עובד כמפקח עם מחשבה להתקדמות בעבודה. אני רוצה להגיע לתפקיד אחראי. יש לי תיק לבן ונקי בעיריה. אני אוכיח לכולם שאני עוד אהיה משהו בעיריית תל־אביב. אבל כדי שאוכל להגיע לכך, אני רוצה שישכחו ממני קצת. שיפסיקו לכתוב עלי בעתונים".

"אני אדם רגיל כמו כל האנשים. אני רוצה להיות רגיל. אני רוצה שאנשים, בביחוד הנוער, יגידו לי שלום ברחוב כמו פעם. אמרו עלי שאני מאפיה. אז שידעו כולם שאין לי כלום בדברים האלה!"

קולנוע

ישראל

פרסי הצטיינות לשוטר וליצאנית

ובכן, כל החששות התבדו, וכל הרמזים בדבר פגיעה ברגשות הדתיים וסכנה של התמוטטות הקואליציה, פרחו כלא היו. בכורת הסרט 7 פעמים ביום, הקרפרודוקציה הישראלית־קנדית המעורטלת, לא רק שלא התקיימה במחתרת, כי אם נערכה בחגיגיות בקולנוע אור בצפת, ובשלווה צפתית אופיינית.

אפשר היה לראות בקהל גם חובשי־כיפות ובעלי־זקנים, את שר־התיירות משה קול, את המישלחת של השגרירות הקנדית, את המיספר הגדול ביותר של עורכי־דין ושופטים (שנתקבצו בצפת לשבוע של השתלמות) ונתנו למעמד צבע של בכורה תל־אביבית, ושתי כוכבות. שבאו לקשט את המאורע: תמי אלוני וישרית ישר.

בקיצור, אולי לא היתה זו תזכורת מדוייקת לפסטיבל וונציה הנערך בימים אלו, אבל זו היתה בהחלט פתיחה זוהרת, בקנה־מידה צפתי, לשבוע הקולנוע שפתח את חודש האמנות בעיר המקובלים היפה.

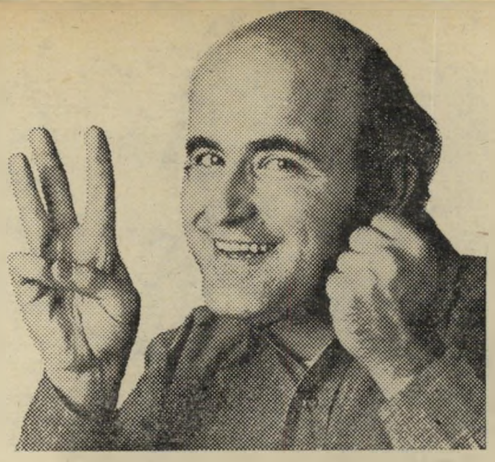
חידון בתוך חידון. היה בשבוע זה גם קורטוב של מתח, כאשר יעקב דוידזון, מבעלי בתי־הקולנוע הוותיקים בארץ, ו־ידען מובהק בתולדות הקולנוע, איבד את טופס השאלות שהכין לחידון־הקולנוע הארצי, ונאלץ לשחזר אותן מן הזכרון, תוך כדי החידון עצמו. היה בשבוע זה אפילו קצת מן העימות כשאמני צפת, שבאו לסימפוזיון על בעיות הקולנוע הישראלי, כעסו על שהמתווכחים דיברו בלי הרף על „התעשיה שצריך לפתח", שעה שהם, האמנים, ציפו שהנושא יהיה „אמנות צרופה". אלא שלמרבה הצרה, בקולנוע קשה מאד להפריד בין השניים, שלא לדבר על כך שלא תיתכן בקולנוע אמנות ללא קיום קודם של תעשיה.

וכמובן, היה בשבוע זה גם קורטוב של חגיגיות נוסח תל־אביב, כשלהצגת השוטר אזולאי הגיע אפרים קישון, בכבודו ובעצמו, ואילו בסיומו של השבוע באו גילה אלמגור ושייקה אופיר לקבל פרס חדש בישראל: הפרס לשחקן המצטיין והשחקנית המצטיינת. שייקה אופיר וגילה אלמגור נראו נרגשים באמת מן המאורע, ובהתחשב בעובדה שאינם בדיוק טירונים בשדה הקולנוע והבידור בארץ, התקבל הרושם כאילו הפרס נותן למקבלו הרגשה שמעריכים את עבודתו, לא רק בהכנסות קופה, ובמושגים ישראליים זה הרבה מאד.

הזנה והשוטר. בשעות הערב אפשר היה לשמוע את יעקב שטיינר (המפיק הישראלי של 7 פעמים ביום) חולם בקול רם על הקו־פרודוקציה החדשה שהוא מתכנן — חיין של אלי כהן — לפי הביוגרפיה של צבי אלדובי, ועל כך שהוא רוצה כי סידני (תיק איפקדס) פיורי, הנקרא בשמו האמיתי שלמה פרידמן, יביים את הסרט, ואילו האמריקאים מעדיפים את דניאל (יהודית) מאן, על האפשרות שבן גאזארה או אלן בייטס יופיעו בתפקיד הראשי, ועל כך שהיה רוצה למצוא שחקנית ישראלית נוספת, פרט לגילה אלמגור שכבר הוזמנה לגלם את אשתו של אלי בישראל, לתפקיד הקשה של אשתו הסורית.

ומאחר וגילה אלמגור זכתה לפרס עבור מלכת הכבים, ושייקה אופיר עבור השוטר אזולאי, הציע מישהו למפיק סרט חדש בו במקום: היצאנית והשוטר. אלא, שלמרבה הצער מישהו כבר השתמש בשם זה כדי לכנות בו בעברית את הסרט הצרפתי מאקס וסוחרי הגרוטאות, שיוצג בקרוב בארץ.

היתה זו פתיחה צנועה, אבל רצוי שיהיה לה המשך כי הקולנוע הישראלי זקוק בהחלט לכל העידוד שאפשר לתת לו, ואם אפשר יהיה לשכנע בשנה הבאה את כל הגורמים הנוגעים בעניין — מפיקים, מפיצים, אנשי־קולנוע והמחלקה לעידוד הסרט הישראלי — לשתף פעולה, דבר שקשה לומר שנעשה השנה, אולי יהפוך שבוע הקולנוע בצפת לאותה מסורת תרבותית שכל כך מדברים בחסרנונה בארץ.

פיטר בויל: להרוג היפים

להרוג אדומים ושחורים

ג'ו (גת, תל־אביב, ארצות־הברית) — מה המשותף בין ביל קומפטון הורג, בטעות, את הנרקומן, אשר חי עם בתו במשך תקופה מסויימת, האכיל אותה סמים וגרם לכך שצריך היה לאשפזה. ברגע של משבר הוא מספר על כך לברנש היושב לצידו בבר חשוך. אולם זה האחרון, במקום להזדעזע ולקרוא למשטרה, מביע את הערצתו המלאה למעשה הנועז. הוא אישית, חלם מזמן להרוג איזה „כושי או היפי מזוהם, מאלה הדופקים היום את כל העולם."

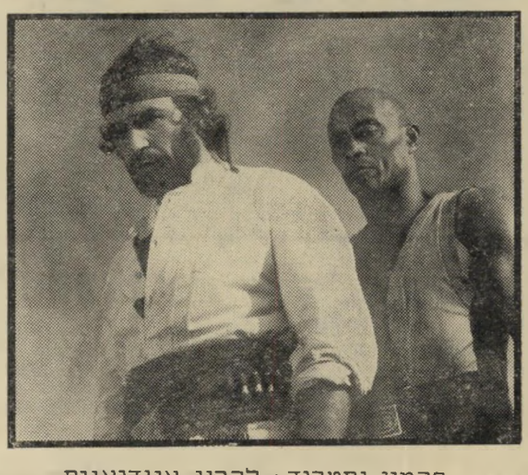
כאשר בתו של הפירסומאי נמלטת מבית־החולים, יוצא האב לחפש אחריה בחברת ידידו החדש, הלא הוא ג'ו קוראן, שפגש בבר, ג'ו קוראן השונא את כל נוטלי הסמים שאינם יודעים להעריך בקבוק ויסקי טוב, ג'ו קוראן האוגר בביתו רובים „על כל צרה שלא תבוא", ומטפל בהם באהבה של אב לבנו.

השניים יוצאים לנדוד על פני כל מישכנות ה„היפיס" וארוכי־השיער האחרים למיניהם, חודרים למאורות סמים ולדיסקוטקים מחרישי־אוזניים, וככל שנמשך המסע יותר, מסתברת להם אמת אחת ברורה: על אף כל השוני ביניהם, הם שייכים עדיין לאותו המחנה — מחנה המבוגרים שאין הנוער מוכן לקבלם במחיצתו, מחנה המבוגרים השונאים את כל מה שאין הם מסוגלים להבין, והמקנאים באותם אשר זכו לחירות אשר לא היתה נחלתם האישית מעולם.

וככל שמתברר להם אמת זאת יותר, כך עולה בהם הזעם והשינאה אל בני הדור שבא אחריהם, עד אשר זה מגיע לשיא — התפרצות של אלימות, רצח ודם.

„ג'ו" אינו סרט מעודן. הוא אינו מותיר מאומה לדמיון הצופה, ודוחף לו את כל מה שהוא רוצה לומר, בכף מרק גדולה, ישר אל הגרון. הפגישה בין משפחות קוראן וקומפטון משמשת דוגמה טובה לכך.

אולם „ג'ו" הוא סרט אקטואלי, ובכך מעלתו. הוא אינו מנסה להציג את הצעירים כייצורים מושלמים. אדרבא, הם שחצנים, מלוכלכים, גנבים וסוחרים בסמים. אבל כל זה עדיין אינו מצדיק מעשי־רצח. וכל עוד יאמין הדור המבוגר רק בכוח הזרוע, ברור שהסוף של „ג'ו" מאיים על העולם.

פהמין וסטרוד: להרוג אינדיאנים

מערבון בלי תסביכים

גיבעת השטן (אלנבי, תל־אביב, איטליה) — יכול מאוד להיות שיש היום באמריקה כאלה הרואים במלחמות החיילים בכחול נגד שבטי האינדיאנים מעשים הראויים דווקא לביקורת, ולא לשבחים. אבל כאשר האיטלקים עושים מערבון, נראה שאין להם כל יסורי־מצפון מסוג זה, ואילו כל אותם האמריקאים שאינם מוכנים להכות עדיין על חטא, שמחים תמיד לבוא אל ארץ־המגף כדי להעלות גירסה נוספת של „ביעור הפראיים מן הארץ הזאת".

ואכן, „גיבעת השטן" הוא סרט העשוי על־ידי צוות אמריקאי שלם, שעבד תחת השגחתו ובמימונו המלא של דינו דה־לורנטיס. והתוצאה: מערבון כמו בימים הטובים, שרים, דם, ואינדיאנים הנחרגים בקבלנות.

גיבור הסרט הוא ויקטור כלב (בקים פהמיו, כוכב „ההרפתקנים"), סופר־מן מדופלם, הפורש מן הצבא האמריקאי, והמכריז מלחמה פרטית משלו על העם האינדיאני, שרצח את אשתו באכזריות. מוגן שמלחמתו הפרטית של כלב יעילה ומשכנעת יותר מכל מיבצעי הצבא המסודר, ובסופו של דבר נמצא גורל זריז (ג'ון יוסטון), המזמין את העריץ קשה־העורף לארגן לעצמו יחידת קומאנדו, לחיסול סופי של מחנה אפאשים מורדים.

אין צורך להסביר, שליהוק הכנופיה, אירגון המיבצע ובציעתו, מזכירים להפליא את „שנים־עשר הנועזים במערב הפרוע". אולי קצת פחות מבריק מן הסרט של אולדריץ', אבל פעלתני בהחלט, ושופע בצוות שחקני־מישנה מן המנוסים בהוליבוד: וודי סטרוד, הכושי הענק, שהופיע ברבים מסרטי ג'ון פורד, סלים פיקנס, הבוקר הקבוע (הזכור כטייס הרוכב על פצצה ב„דוקטור סטריינג'לאב"), ריקארדו מונטלבאן, הזוכה בקביעות לתפקידים אכזוטיים שונים ומשונים (הפעם הוא גשש אינדיאני, העובד למען האמריקאים), צ'ק קונורס, המוכר בוודאי לכולם מ„מאסר ומישפט", אלברט סאלמי, ועוד ועוד.

בקיצור הרפתקאה עם הרבה פרצופים מוכרים, תחבולות ומיבצעי גבורה במידה נאותה, ולקח אנושי אפסי. עם נתונים כאלה, זה מוכרח להיות סרט־קופה.

תדריך

תל־אביב

★★★★ **התפשטות** (פאר, ארצות־הברית) — עימות בין הורים לצאצאיהם, בקומדיה הספוגה אהבת־אנוש. תיאור רגיש ומרתק של פער הדורות באמריקה. הבמאי: מילוש פורמן.

★★★★ **קם** (פרים, אנגליה) — ילד מגדל גוזל נצים בעיירת־כורים צפונית. סרט בעל סיגנון תעודי־למחצה על קשיחות ואדישות בני האדם, בהשוואה לרגש וההבנה של הילד לבעל־חיי שהוא מטפח.

★★★ **למות מאהבה** (גורדון, צרפת) — מורה מתאהבת באחד מתלמידיה ומנודה בשל כך מן החברה. סיפור אמיתי, ההופך בידי הבמאי אנדרה קאיאט להתקפה מוחצת על צרות־האופק של צרפתים משכילים כביכול.

★★★ **דוקטור ז'יוואגו** (צפון, ארצות־הברית) — הצגה מפוארת, שאינה משקפת אלא מעט מזעיר מהרומן של פאסטרנק, אבל עוצרת נשימה במעמדיה המרשימים ובצילומיה מרהיבי־העין. תיאור פוטוגני להפליא של מהפיכת אוקטובר.

★★ **הציפור עם כנפי הברזנט** (ארמון־דוד, איטליה) — מתחון עם הרבה הפתעות, על רוצח פסיכופאט המחסל נערות צעירות בחוצות רומא. לחובבי זרויות מזוויעות.

★★★ **הבנים מגיעים להארים** (רם, ארצות־הברית) — סיפור בלשי קומי, המציג את החיים בהארלם הכושית כפי שרק הכושים עצמם מעזים להראותם; מבטי בלתי־רגיל ומעניין על ההתנגשות הגזעית.

ירושלים

★★★ **וודסטוק** (ירושלים, ארצות־הברית) — סרט תעודי עולה על גדותיו בפיזמונים, על גדול פסטיבלי ה„פופ" בעולם, מוכיח בעליל כי הנוער, המתנגד למימסד, הוא הרבה יותר ממיעוט קטן, מלוכלך וארוך־שיער.

חיפה

★★★ **יומנה של אשה נשואה** (ארמון, ארצות־הברית) — תיאור ציני, המציג את עקרת־הבית האמריקאית כקורבן חסר־ישע של בעל אנוכי ואיזילי, ילדים מיפלצתיים ומאהב, המתמודד ללא הרף עם גבריותו.

Skin Dew

טיפוח היופי הראשון להוספת לחות ולהגנה על עורך בעוד מועד.

כבר עכשיו, בצעירותך, פניך זקוקים לסקין דיו — הטיפוח המוסיף לחות של הלנה רובינשטיין. כל בקר, לפני האיפור העלי, Skin Dew Emulsion על פניך. עורך יתעורר מיד כפרח צמא השותה את טל הבקר.

סקין דיו מכיל גם תרכיזי חלב המזינים ומגינים על העור ומונעים היווצרות בטרם עת של קמטים זעירים בפניך.

Skin Dew Emulsion הוא תכשיר בסיסי להוספת לחות ומיוצר במיוחד לשמירה על פניך במשך כל שעות היום מתחת לאיפור. האיפור יראה טבעי וחלק ועורך הניזון והרווי לחות יראה רענן כל היום וכל יום.

התחילי כבר היום לטפח את פניך בסקין דיו והזמן יזרום לאט יותר עבורך.

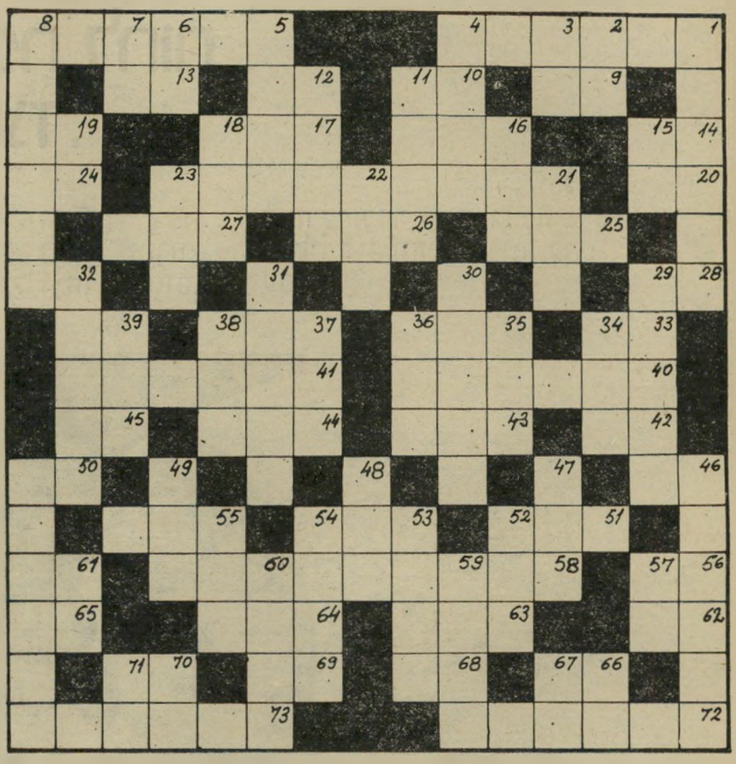

Skin Dew
Helena Rubinstein

ייעוץ קוסמטי ניתן חינם במרכז ההדרכה של הלנה רובינשטיין, שד' קק"ל 94 תל־אביב, בימי ב' ו־ד' בין השעות 3.30—6.00 אחה"צ.

תשבץ העולם הזה 1775

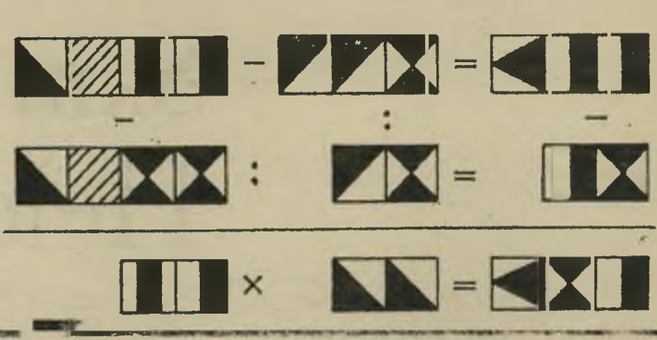
את פיתרון התשבץ יש לשלוח לת.ד. 136, תל־אביב, ולציין על גבי המעטפה: „תשבץ 1775". בין הפותרים יוגרלו פרסי ספרים.

מאוזן: 1) שליט פלורנץ, בן משפחת מדיצ'י, המכונה „המפואר". 5) ישוב ע"י הבירה, בו הוקם ביח"ר למטוסים. 9) אציל. 10) צד מערב. 12) מילת בריכה. 13) אותו אכלו בני ישראל במצריים. 14) זז. 16) משיח הנצרות. 17) אשפת חיצים. 19) תל־חרבות. 20) תבואה. 21) העורך האחראי של הארץ. 24) מספר סידורי. 25) מפקד הפלמ"ח. 26) רשע ממגילת אסתר. 27) מלך ישראל. 28) קולב. 32) משקה שמקורו בסין. 33) מצבה. 35) דממה. 37) חוח. 39) מקום אותו כבש יהושע אחרי יריחו. 40) רודן סוריה בתקופת מלחמת העולם השניה. 41) מלכה אירופית. 42) נזכר לעיל (ר"ת). 43) מידת מרחק. 44) אלה. 45) תו נגינה. 46) קידומת בורמזית. 50) מכשיר ענינויים. 51) סופרת אירופית, התפרסמה באהבותיה ובמלבושיה הגבריים. 52) אנתרופולוגית אמריקאית. 55) פרי הגפן. 56) שקר, כזב. 58) גיבורת רומן של טולסטוי, הנקראה בשמה. 61) יבשה מוקפת ים. 62) משמש למאור. 63) תירוש. 64) נהר ברוסיה, שעל גדותיו יושבים הקוזקים. 65) לא אשם. 66) מועד. 68) תו נגינה. 69) מטבע שלאחרונה הונהג לה שער נייד. 70) גבעה. 72) עיר בספרד. 73) תרבות עתיקה באי כרתים.

מאונך: 1) מחלת גב. 2) עוני. 3) זז. 4) עיר בצרפת, בה ישבה ממשלת הבוגדים במלחמת העולם השניה. 5) מזדקר לעין. 6) נאיבי. 7) אבר בפה. 8) תאומים ועוד אחד. 11) תער. 12) נקבת החמור. 15) מיניסטר. 16) נאה, ראוי. 18) נער רך. 19) חרק זעיר המשחית בגדי צמר. 21) השכלה, בקיאות. 22) קבוצה קטנה, מעט. 23) רעל. 29) אל הודי נערץ על כת ההינדו. 30) קלימט. 31) מכורה. 32) מחריב בית המקדש השני. 34) מלצר. 35) קנטינה צבאית. 36) קליע מונחה. 37) עיר בריביירה הצרפתית, בה נערך פסטיבל סרטים שנתי. 38) רוטב. 39) ספרטקוס היה כזה. 46) אביר סקסוני, גיבור ספר מאת וולטר סקוט הנושא את שמו. 47) מילת בקשה. 48) כתל. 49) השיב. 52) אחד ממבצעי מלחמת הקומיות. 53) בקר וצאן. 54) עיר בסקוטלנד. 55) עב. 57) מתגורר. 59) עטרת אור. 60) האדם הוא כזה. 61) תנור חימום. 66) חכמת הנסתר (ר"ת). 67) שאינו עדין, מחוספס. 70) סימן, אות. 71) סוג קרקע נפוץ בארץ.

חשבץ 1775

זוהי חידה חשבונית. כל ריבוע מסמל סיפרה. לאותן הספרות יש אותם סימנים. בעזרתן של פעולות חיבור וחיסור, כפל וחילוק, יש למצוא איזו סיפרה מייצג כל סמל של ריבוע.

את התשובות יש לשלוח על־גבי גלויות בלבד לת.ד. 136, ת"א, ולציין על גבי הגלוייה: „חשבץ 1775". הפתרון צריך להכיל את כל התרגיל במספרים. המועד האחרון למשלוח הפתרון — 13.9.1971.

בין הפותרים נכונה יוגרלו שלושה פרסי ספרים.

במדינה

חדשות הרב המרביץ

רחבת הכותל, בשעות אחר הצהרים של יום השישי האחרון, היתה כבר ריקה מאדם. זו בדיוק היתה הסיבה ששוקי קוק (25) ורוני בלטינשטר (22) בחרו להגיע אז למקום. הם רצו לנצל את השקט כדי לבצע עבודת צילום שהוזמנה אצלם.

שני הצלמים הירושלמים רק התחילו בעבודתם, כאשר קרב אליהן סדרן, ביקש מהם לחבוש כיפה. השניים סירבו: „אם החוק מחייב אותנו לחבוש כיפה, שיבוא איש חוק ויגיד לנו זאת," ענו.

הסדרן הלך, והביא איש חוק. איש החוק הורה להם לעזוב את המקום.

סמירות. השניים אספו את ציוד הצילום שלהם, החלו עוזבים את המקום, כאשר ההסתערות נפתחה. טיפוס דתי

צלם בלטינשטר
הרב הרביץ מכות —

חבוש כיפה התנפל עליהם בצעקות היסטריות: „עוכרי ישראל. שקוצים." לחיזוק טיעוניו, הפליק המסתער לשני הצעירים הנדהמים סטירות.

השניים לא הגיבו. הם היו נדהמים מדי מההתקפה ההיסטרית. אך לא פחות מכך — מחוסר תגובתו של השוטר. איש החוק, שהעיז לסלקם מהמקום ללא כל עילה חוקית, תוך כניעה מחפירה לכפייה הדתית, שהפקיעה את הכותל המערבי ורחבתו לרכוש בלעדי של הדתיים, התגלה כטיפוס עקבי, המשיך לא להגן על החוק גם נוכח האלימות הדתית.

הפרת סדר. התוקפן ההיסטרי נתגלה כרב מאיר יהודה גץ, הממונה על הכותל מטעם משרד הדתות. הוא לא הסתפק במעשה ידיו. הורה לשוטר, כבעל בעמיו, לעצור את שני הצלמים.

השוטר כמובן נשמע להוראת בעל הבית, העביר את השניים לתחנת המשטרה של הכותל, שם בילו כשלוש שעות. לאחר מכן הועברו לקישלה לגביית עדות, ושוחררו בערבות, כשהם מואשמים בהפרת הסדר הציבורי.

השניים, מצידם, הגישו תלונה נגד הרב גץ. מאליו מובן שהלה לא נעצר.

הסביר את הצד החוקי עורך־דין ירון שלמי: „אין שום חוק, או אף תקנה של משרד הדתות, המחייבים מבקר ברחבת הכותל לחבוש כיפה."

„מאידך, אין לשני הצלמים שום סיבה להתלונן. הם זכו ליחס הוגן, המוענק לכל מבקר בכותל. רק לפני שלושה חודשים ביקר במקום שר המשטרה שלמה הילל. גם הוא לא חבש כיפה — וגם הוא נחלץ בקושי מידי הדתיים במקום שביקשו להסתער עליו."

חדשות אשדוד

חילופי מחמאות

אליבא דחיים ממן, הוא היה פשוט בדרכו לעבודה, כאשר סגן ראש עיריית אשדוד, יוסף אביטן, עצר את מכוניתו לידו, ותקף אותו מילולית על שהוא, ממן, מותח נגדו ביקורת. „מה יש לך נגדי" שאל סגן ראש העיר. „אישית, כלום," השיב ממן. „אך נגד הצורה שבה אתה ממלא את תפקידך — הרבה. בתור אזרח, זו זכותי."

„אני אגמור אותך ואת חייך," הבטיח אביטן. „הייתי אלוף הארץ בהתאבקות, ואני יכול לחסל עשרה כמוך. אנחנו 18 אחים במשפחה, תיזהר. אתה לא יודע מי אני. אם תמשיך לדבר עלי, אני אלך למשטרה ואגיד להם לפעול נגדך."

איפה החוק והצדק. דברים בוטים אלה הרגיזו את ממן, והוא מיהר למשטרה להתלונן על סגן ראש העיר. סגן ראש העיר הגיע מיד בעקבותיו, והתלונן על ממן. התוצאה: „קצין המשטרה הזהיר אותי שאם אמשיך לדבר עם אביטן," מספר ממן, „הוא יעצור אותי."

קבל ממן, במכתב תלונה לכל המיומי במדינה: „האם זה החוק והצדק האם בגלל שהייתי עבריין — אין לי זכות להגיש תלונה במשטרה."

אחד מאלה שקיבלו את תלונתו של ממן, היתה לשכת נשיא המדינה. משם, פנו בשאלה לראש עיריית אשדוד, בבקשה להבין מה העניינים. בתשובה גילה סגן ראש העיר את גירסתו שלו על העימות עם האזרח ממן:

„מר ממן מוכר בעיר כעבריין, שמאחוריו למעלה מעשרה תיקים," הסביר אביטן,

צלם קוק
— והשוטר לא התערב

וסיפר כיצד התחיל הסיכסוך כאשר ממן הקים שערורייה במשרד ראש העיר, כאשר לא נענתה בקשה שלו. „אני אוריד אותך מהכסא ואתן לך מטאטא לטאטא את הרחוב," צעק ממן. אביטן, שנחפז לעזרת הבוס שלו, זכה במקלחת דומה.

מאז אותו יום, מספר אביטן, היה ממן מקדמו בקריאות־גנאי, חרפות ו„מילים שאין להעלותן על הנייר," כל אימת שפגש בו.

ראש פתוח. וזה, לדברי סגן ראש העיר, בדיוק מה שקרה גם באותו מיפגש שנסתיים בתחנת המשטרה. היה זה ממן שגידפו וחירפו, ואף הזהירו כי יניח בביתו לבנת חבלה.

לא היה זה סוף הדו־שיח המרתק בין האזרח לסגן ראש העיר. זמן מה לאחר התקרית במשטרה, פנה סגן ראש העיר אל ממן בבקשה, כי זה האחרון יבטל את ההפגנה של הפנתרים השחורים שעמד לערוך בעיר.

הפרק הבא בדו־שיח בין השניים עוכב לזמן מה, עקב העובדה כי ממן נאלץ לבלות זמן מה בבית־החולים, לאחר שנפצע קשה בראשו בתיגרת קלה בבית־קפה.

התלונן סגן ראש העיר מרות בפני יהודית בר־חן, נציגת לשכת נשיא המדינה:

„צר לי על כי נותנים חשיבות לאדם מסוגו של ממן חיים, שכל מטרתו לפלג את אחדות העם, ובמיוחד בתקופה זו, שכל שכינינו הערבים מצהירים בוקר וערב על

הדחדתנו, והאיחוד הוא אשר סיכל ויסכל את מזימותיהם."

תיירות

סחיטה –

באישור ממשלתי

ד"ר ניקולא קלין, מהפקולטה להנדסת חשמל בטכניון, לא האמין למישמע אוזניו: שמואל אדלר, מנהל מלון נשר שברחוב הרצל בחיפה, אישר בפניו מפורשות כי אכן יש במלון חדר פנוי — אולם הוא מסרב להשכירו. הסיבה: קלין ביקש את החדר ללילה אחד — ואדלר סירב להשכירו לתקופה קצרה מיומיים. „לא כדאי לי לקבל הזמנה לליל שישי בלבד," הסביר מכניס האורחים, „כי בשבת אין לי סיכוי לקבל אורח אחר."

תדהמה. קלין המופתע הסביר לאדלר כי הוא צריך את החדר בשביל אורח של הטכניון, ד"ר בלנקס מאוניברסיטת ניו־סאוט־ויילס באוסטרליה. המלונאי לא התרשם. הד"ר הנכבד, הסביר, מחו"ל או לא מחו"ל, יכול ללון תחת צל קורתו לילה אחד, אם הוא חפץ בכך — אולם עליו לשלם תמורת שני לילות.

קלין הנזעם פנה בתלונה למשרד התיירות בחיפה, הופנה לעובדת בשם הרטה לקשין. למישמע הלוקש שהשמיעה לו הגברת לקשין, הפך זעמו לתדהמה.

נציגת משרד התיירות הצדיקה בהחלט את מנהל המלון.

סחיטה. קלין עדיין לא התייאש, פנה במכתב תלונה אל שר התיירות.

שר התיירות לא ענה לו. במקומו, ענה הרב שמואל נתן, שהוגדר כ„יו"ר המועצות המייעצות."

תשובתו של נתן היתה השיא: גם הוא הצדיק את מעשהו של המלונאי מחיפה.

במכתבו של הרב, נתגלה גם הסוד — מדוע מצדיק משרד התיירות את הסחיטה השערורייתית.

הסביר נתן: „היות ואין תחבורה ציבורית בשבתות ובחגים יהודיים, יש לבתי־מלון הזכות להשכיר את חדריהם בתנאי איכסון של שני לילות."

יחסי עבודה

בלי לעבוד

איך לקבל משכורת –

מדי בוקר, מגיע אברהם קראוס (40), נהג בבית־החולים הממשלתי, הילל יפה בחדרה, לעבודתו, מחתים את כרטיסו, ופונה לנוח במשך שמונה שעות. בתום היום, הוא מחתים את כרטיסו שנית, חוזר הביתה. בתום החודש, הוא מקבל משכורת מלאה עבור פעילותו זו. כך, כבר שנתיים.

הסיבה: הוראה של מנהל בית־החולים, ד"ר רוברט חיימוב, שלא לתת לקראוס עבודה.

פעילות מאומצת. הסיכסוך בין קראוס, שהוא גם יו"ר ועד העובדים בבית־החולים, לבין המנהל, פרץ כאשר ניסתה ההנהלה להעביר את קראוס מתפקידו לתפקיד אחר. קראוס סירב, והתפתח סיכסוך ממושך. בעקבותיו, סירב מנהל בית־החולים לאפשר לקראוס להמשיך בעבודתו כנהג, לאחר שקראוס קיבל אישור הפוטר אותו מפעילות מאומצת.

למרות שלכאורה הגיעו הצדדים לסטאטוס קוו שהיה צריך לספק את שניהם — קראוס אינו עובד, אך ממשיך לקבל משכורת — מוסיף הסיכסוך לגעוש בהילוך גבוה. לא חולף שבוע בלי חילופי מחמאות בין היריבים.

מיליונר סמוי. דוגמה: לאחרונה, פנה הוועד לעובדים בבקשת תרומה. המטרה: איסוף 4,000 ל"י למימון מאבקו המשפטי של קראוס נגד הנהלת בית־החולים.

ד"ר חיימוב יצא במכתב לעובדים, טען בו כי קראוס אינו זקוק לתרומתם, מאחר שהוא, „כפי שנמסר," א. עובד כצלם פרטי באולם חתונות בשעות הפנאי. ב. בעל חנות רהיטים בחדרה. ג. קנה לאחרונה מגרש ובית במחיר כמה רבבות ל"י.

ועד העובדים השיב במכתב משלו, בו הכחיש את דברי המנהל, הסביר לעובדים כי תרומותיהם כן נחוצות. „ד"ר חיימוב יודע כי אם יצליח לסלק את קראוס, יאבד ועד העובדים את כוחו," טען.

„העובדים משמשים בידי קראוס מכשיר להשגת מטרותיו האישיות," השיב ד"ר חיימוב.

המשך יבוא.

מלכת המים 1970

המועמדות הסופיות בתחרות

מלכת המים

1971

שתיערך בהיכל התרבות, ביום ג', 7.9.71

מטעם מערכת העולם הזה

בחסות שעוני

TISSOT

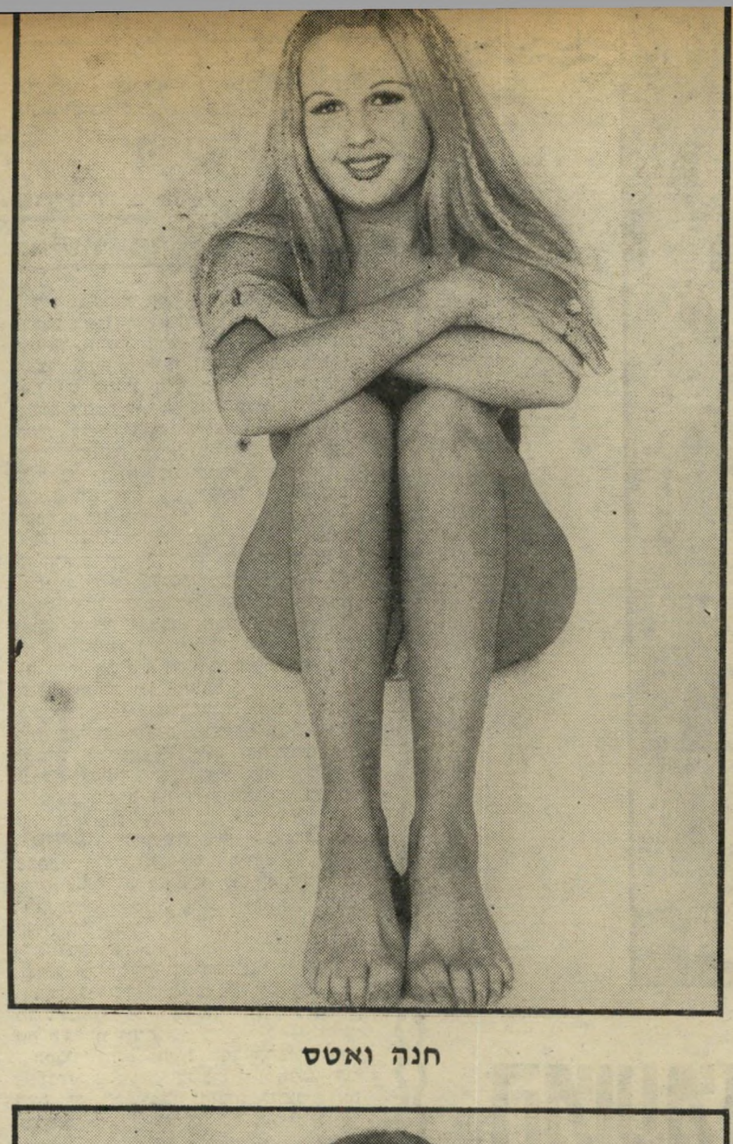
איפור: הלנה רובינשטיין. שיער: וולה

כתרים: רחל גרא. תצוגת אופנה: „גוטקס" וכוטיק „בייבה".
תפאורה: אריק סמית. ביצוע תפאורה ופרחים: ירח כץ.
תנועה: שמעון לוי. תפרוקות: דויד וליזה.

בתוכנית האמנותית: גדי יגיל * יפה ירקוני * סם אנטוני
* אורי גלר * דודו דותן * מני פאר * תזמורת אלי שפירוביץ

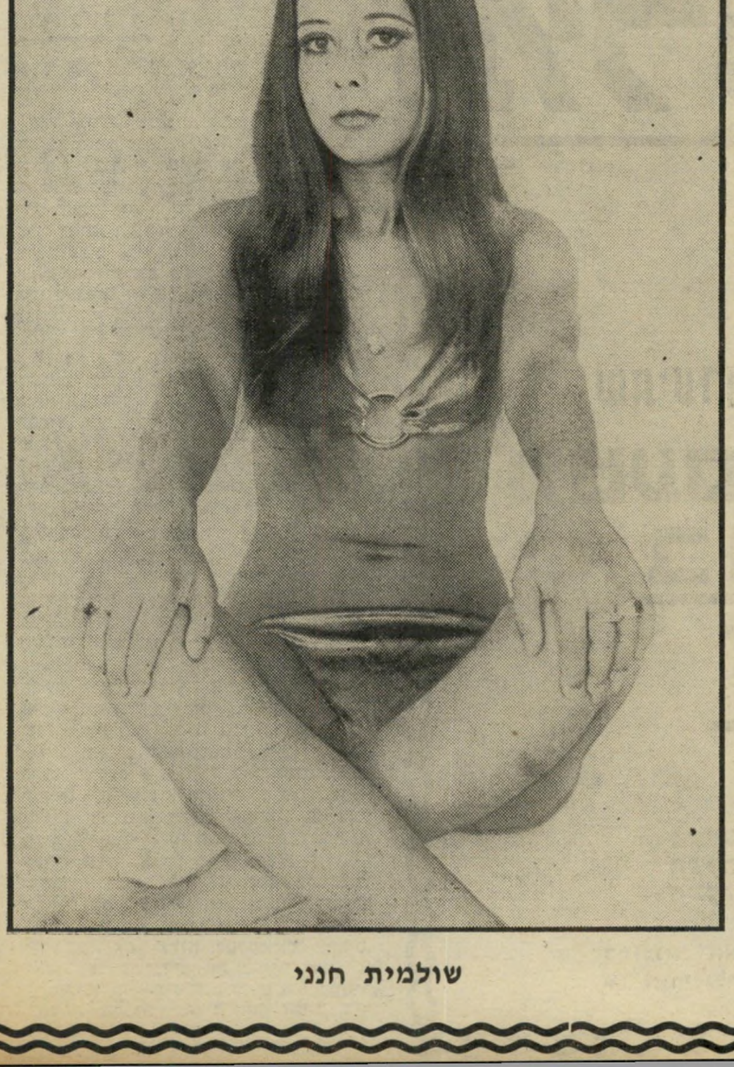
אורה מסרי

חנה ואטס

יוספה בלום

שולמית חנני

איריס דוידסקו

שולה היין

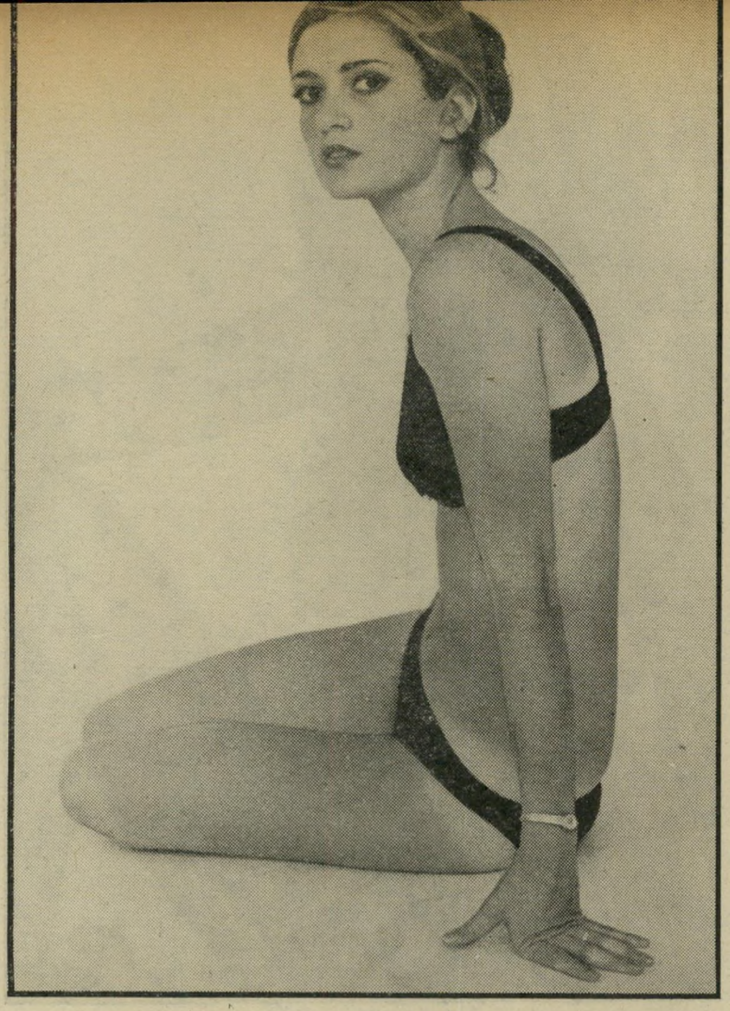
פנינה רוזנבלום

שושנה לרמר

סוהר איברהים

בלהה גיא

רונית ויזל

מוריה שור

לילי אבידן

תמר אהרונסון

דורית ארז

דורית טיינה

מדריך לקנית דירה

למה שיכון עובדים?

קורת גג או בית?

רכישת דירה או בית הוא מעשה הדורש שיקול-דעת מרובה ובדיקה מדוקדקת לפני מעשה. זהו אולי אחד הצעדים הכספיים המכריעים בחיי משפחה. משפחות רבות יגורו כל ימי-חייהן בדירה אחת. הילדים שיוולדו בה יגדלו באותו בית ובאותה סביבה, עד שיחלו בחיים עצמאיים.

בית אינו רק קורת גג. הוא צריך להיות הציר שמסביבו נעים חיי כל בני המשפחה ולמלא תפקיד של קן נעים לכל בני הבית. מי שעומד לפני קנית דירה חדשה חייב לזכור את הכללים האלה, בעת חיפוש אחרי הדירה, להתאים את הצרכים עם היכולת ולמזג את הרצוי עם המצוי.

השיקולים שלפני הקניה

השיקול המכריע ברוב המקרים, יהיה מחיר הדירה. האם הוא לפי יכולתך או שאולי מחירה רב מכפי שתוכל לשלם. והשטח? האם מספיק שטחה של הדירה לכל בני המשפחה, לאלה שישנם כבר ולאלה שעוד יבואו, או מספר החדרים וחלוקתם?

תכנית הדירה? האם נראה לך שהתכנית מתאימה לצרכי המשפחה? אם היא עשויה גם כדי לספק את הצד האסתטי? והביצוע? האם נעשה בידי בעלי מקצוע טובים שעשו מלאכה טובה.

מה יעמוד מול חלונך?

הסביבה שבה אתה גר, גם כן קובעת.

והתכנון הסביבתי? האם יש מרחק מתאים בין בית לבית. האם יש משטחי דשא ירוקים ושטחי משחק לילדים בין הבתים.

בדרך כלל יהיה קשה להציג את כל השאלות והמשאלות האלו לקבלן הבונה בית אחד. הוא אינו עוסק בפרטים שמסביב לבנין אלא בבנין עצמו. אחר לגמרי המצב, אם אתה פונה לחברת שיכון שאינה רק בונה דירות למכירה אלא עוסקת בפיתוח שטחים לאיזורי מגורים. חברה מסוגלת יותר לתת לך תשובה לכל השאלות ש־הזכרנו.

עצם העובדה שהדירה שלך היא חלק משכונת מגורים חדשה, שתוכננה ובוצעה עכשיו, היא ערובה לכך שתקבל את מיטב התכנון והאדריכלות, החומרים החדישים ושיטות הביצוע המתקדמות ביותר. לא הכל ניתן לפתרון, אך ב„שיכון עובדים" משקיעים הרבה מאמץ ומשתדלים לשפר תמיד. חברת „שיכון עובדים", מאז הוסדה, תיכננה שכונות ואיזורי מגורים העומדים היום כדוגמא לתכנון סביבתי מוצלח. לרשותה טובי המתכננים והאדריכלים, המקדישים תשומת־לב קפדנית לתכנון הסביבתי, למרחק בין הבתים, להקצאת שטחים ירוקים, מגרשי משחקים, בניני ציבור ושרותים.

ומה יהיה בתוך הדירה?

ישנם דברים רבים בדירה ובבית שתרצה לרכוש, שאינם ניתנים לאבחנה חיצונית, אך חשיבותם לגבי העתיד רבה ביותר: התאמת היסודות לאופי הקרקע, טיב הקונסטרוקציה וחוזקה, יציבות המבנה, הבידוד, מניעת חדירת מים, טיב החומרים וקדומה. כל אלה „נעלמים" לגביך ואחת הדרכים להבטיח ש„עיסקת החבילה" שלך לא תכיל כמה „הפתעות" בעתיד היא לפנות אל חברה אחראית ובעלת־שם שהוכיחה את עצמה.

חברת „שיכון עובדים" היא כתובת. יש עם מי לדבר ויש רצון לבוא לקראתך. ל„שיכון עובדים" יש בתים לדוגמא שנבנו לפני עשרות שנים ועומדים עד היום כמופת לבניה יציבה ותכנון סביבתי פונקציונלי. „שיכון עובדים" מעסיקה את טובי בעלי המקצוע בענפי הבניה ומפקחת על ביצוע טוב. כל החומרים נושאים תו־תקן והם נבדקים על־ידי מכון התקנים או במעבדות הטכניון. ב„שיכון עובדים" אין החסכון בא במקום הבטחון והטיב.

בעד מה אתה משלם?

בדירה שאתה רוכש יש כל כך הרבה פרטים, קטנים וגדולים. דרוש תמיד פירוט טכני מדויק הכולל את כל המרכיבים כמו: ריצוף, נגרות, חרסינה, אינסטלציה סניטרית, ביוב וכדומה; את סוג העבודה כגון: צביעת דלתות, סוגי העץ והעיבוד וכו'. בפירוט אתה צריך לבדוק גם את חדר המדרגות, החצר, הגדר וכדומה.

חשוב מאד שאחרי שתכנס לדירה לא יבואו „הפתעות" בצורת חשבון עבור כבישים, מדרכות, חניה וכו'. אם תפנה לחברת „שיכון עובדים" מובטח לך שמחיר כל הוצאות הפיתוח נכלל במחיר הדירה שקנית. בפירוט הטכני שאתה מקבל ב„שיכון עובדים", נכללים כל הפרטים המדויקים של המבנה, סוגי הריצוף, כלי האינסטלציה הסניטרית, חדרי המדרגות, הנגרות והזיגוג, הטיח והצבע, תמצא בהם את כל הניתן לבית דירות מודרני כמו גז מרכזי, מעלית (אם יש צורך), אנטנה לרדיו וטלביזיה, מקלט תיקני ועוד הרבה פרטים.

איך תשלם?

אחת הבעיות הקשות היא המשכנתא. גודל המשכנתא, תקופת הפרעון, גובה הריבית, הצמדה או לא הצמדה ועוד. לחברת שיכון גדולה תמיד אמצעים גדולים יותר, שאותם היא יכולה להצמיד לרשות קוני הדירות, בתנאים טובים יותר. ב„שיכון עובדים" המשכנתא תהיה גדולה, לפרק זמן ארוך יותר ובתנאים שאפשר יהיה לעמוד בהם, בריבית נמוכה עד כמה שאפשר, ובלי הצמדה. תנאי התשלום תמיד יהיו נוחים יותר וגם המחיר לדירה יהיה סביר. המשכנתא תהיה תמיד הגדולה ביותר שאפשר לתת ובלתי צמודה. הריבית תהיה תמיד נמוכה מן המקובל, תקופת הפרעון תהיה תמיד ארוכה יותר ולפיכך התשלום החדשי יהיה גם נמוך יותר.

בעוברך בחוצות הערים ובכל רחבי הארץ, תראה את שלטי ה„ש" הגדולים. אלה הם ציוני הדרך של חברת „שיכון עובדים", שם היא מקימה בתים ושיכונים מתוכננים לפי מיטב כללי הבניה המודרניים.

„שיכון עובדים" היא החברה המתפתחת והמתקדמת ביותר בשטח הבניה למגורים בארץ ויעידו על כך כל המבנים והשכונות שנבנו בשנים האחרונות.

רכישה לדורות

חברת „שיכון עובדים" ביססה לעצמה מוניטין במשך עשרות שנים של בניה. במרכזי הערים הגדולות תמצא עוד היום שכונות שנבנו לפני עשרות שנים ועדיין המבנים נראים חסונים ויפים ומתוכננים יפה כאילו נבנו רק לפני כמה שנים. כיום גרים קרוב למחצית מיליון אנשים בכ־100,000 יחידות דיור.

אם אתה רוכש דירה ב„שיכון עובדים", מובטח לך שעשית קניה טובה, אשר תשמש לך ולבני ביתך למגורים טובים במשך דורות.

לשיכון עובדים סניפים ב:

תל-אביב, רח' ליאונרדו דה וינצ'י 21, טל. 250211.

ירושלים, רח' הלל 8, טל. 29771.

חיפה, רח' החלוץ 43, טל. 60915.

באר-שבע, רח' שניאור 4, טל. 3542.

אשדוד, רח' רוגוזין 12, טל. 31890, 32386.

שיכון עובדים

רחל מרחלת על כל השלם

מה פתאום חזרה הרוזנת?

בניגוד לכל תוכניותיה המקוריות, חזרה בשבוע שעבר הרוזנת **כריסטינה פאולוצ'י**, והתייצבה שוב בארץ — פחות משבועיים לאחר שנטשה אותנו לכל העונה, לאחר סידרת נשפי פרידה נוגעים ללב, שערכה לקראת נטישה זו.

הישראלים הנוצצים, שכבר נשמו לרווחה וחשבו לזכות בשמץ אוויר לנשימה — נחרדו למחשבה שיצטרכו לחזור לקצב החיים והבילויים הרצחני שמכתיבה נסיכת חוג הסילון הבינלאומי היחידה המואילה לפקוד אותנו ירחים ללילות.

הסיבה לשיבתה הפתאומית? מיסתורית מאוד כרגע. היא תשהה כאן עשרה ימים. יותר מכך, לא ניאותה הוד מעלתה לגלות.

אין דבר. סבלנות. אני מבטיחה לכם, שעשרת ימי התשובה שלה כאן לא יחלפו, לפני שנדע בדיוק את הסיבה. או הסיבות.

שמחה סוערת

מייק בראנט

מצב־הרוח ההתחלתי של מייק נפגם שמץ כאשר הבחין, עם התקדם הערב, שידידתו הוותיקה, ככל שנעשתה יותר רווית משקה, החלה סובלת יותר מפזילה גוברת והולכת יותר: ספציפית, פזילה לעברו של הקולגה של מייק — **בועז שרעבי**. מה שהביא את בועז המסכן די במבוכה.

העסק התפוצץ כאשר מייק התפוצץ, והתחיל לצרוח על נעמי במילים שלא השתמעו לשתי פנים, או אפילו לפן יחיד. נעמי הגיבה בחריפות, ומייק הסתלק מהמקום בזעם.

מאוחר יותר הוא חזר, מפוכח קצת יותר. אבל זה כבר לא היה זה, אם אתם מבינים למה ירמוזון דברי.

וידידה אדווה

זה היה צריך להיות בעצם ערב שקט ושמח. זה שזה הפך לערב סוער ושמח, אפשר לייחס רק לאימרה הישנה „חפש את האשה".

הערב התחיל במסיבה שנערכה בתום הופעת הגאלה של **מייק בראנט** ב־היכל־התרבות בתל־אביב. המסיבה התקיימה בדיסקוטק של מלון טיראן בהרצליה, והמחותנים הראשיים בה היו הגוילים: **בועז שרעבי**, הברנשים של פיאמנטה, וכן הלאה.

מייק הגיע למסיבה עם האמרגן שלו, **אורי אילון**, ושם חיכתה והמתינה לו כבר ידידתו הוותיקה **נעמי אדווה** — ותיקה עוד מהימים שמייק היה סתם חיפאי אלמוני.

מחגרשת ב': בחו של המיליונר מאיר

ורדה מאיר

בשביל שאהבה נפשו, כסף.

רקע זה נראה לא כל־כך אי־אי־אי גם בעיני אביה של ורדה, שלא כל־כך האמין באהבתו הבוערת של החתן. התוצאה: לאחר החתונה, התגוררו בני־הזוג זמן ממושך בדירה שכורה. רק כשנולד הבן, התרכך הסבא הסרי, העניק לזוג וילה נאה בסביון.

אבל מסתבר שגם זה לא הועיל כל־כך לשמירת הנישואין. ואולי אפילו ל־על גירושין אלה קשה לומר שאני נורא נורא מופתעת. איך שהוא, חשדתי כבר מהתחלה שמשהו כזה יקרה.

ובעלה, הדוקטור

כשורדה מאיר, בתו של המיליונר **בנימין מאיר** (מגדל שלום ושאר זוטות) נישאה לד"ר **ריצ'ארד קורנר־האזר**, נראו אלה נישואין פיקנטיים למדי. מצד אחד — ורדה, סתם עלמה בין עלמות, ומצד שני — הדוקטור, שנודע ברומנים הסוערים האינסופיים שלו, ובהצהרותיו הנצחיות כי יתחתן רק היפה. ורדה וריצ'ארד הולכים להתגרש. ולקראת הגירושין, תובע הבעל את הווילה — תמורת הסכמתו להשאיר את הילדה אצל ורדה.

מתגרשת א': בתו של ח"כ ישעיהו

זוכרים את החתונה המפוארת, לפני כשנה וחצי, של **יוסי גמזו ונעמה ישעיהו** (שרעבי), בתו של שר הדואר לשעבר, ומזכיר המערך כיום, **ישראל ישעיהו**? אז למרבה הצער, זה לא עלה יפה.

החתונה היתה אירוע לא רגיל, במלון מירמאר ליד חופית. נכחו בה כל הנשרים, החכים, העיתונאים, הבוהמים, ומי לא. הגירושין, חוששתני, יהיו צנועים יותר, כמקובל לגבי אירועים כאלה.

למה הגירושין, אתם שואלים? העסק פשוט לא הלך. נעמה היא מה שקורין בחורה סולידית, מורה במקצועה ובאופייה. ואילו יוסי הוא בחור ער במיוחד ומיוחד במינו, ודי עמוס בעיות. ומוסד הנישואין, מסתבר, לא הצליח להשפיע עליו לטובה. וגם לא הולדת הבת לילך.

רעמים מדירת הדוקטורים

אני מתכוונת לדוקטורים **וויליאם וקס־לר**, הנשיא העולמי של בני־ברית ויו"ר מועדון הנשיאים היהודים בארצות־הברית, והדוקטורית **אוסנת אידלסון**, רופאה במחלקה הגינקולוגית בתל־השומר, שהתחתנו לפני מספר חודשים — הוא בגיל 62, היא בגיל 36 — בשעה טובה.

הרעמים שאני מדברת עליהם אינם מטאורולוגיים, ומעשה ידי שמיים, אלא מאוד מעשה ידי אדם. ספציפית — שני בני־אדם. דהיינו — שני הדוקטורים. שכנים רכלנים — וגם לא רכלנים — לדירת הזוג ברחוב ברנדס המפואר בצפון תל־אביב, יודעים לספר על דיאלוגים באוקטבות גבוהות, הבוקעים מדי פעם מאחורי הקירות הסגורים.

מה שדי סביר, בהתחשב בכך ששני הדוקטורים גם יחד הם בעלי מזג חם, תקיפים בדעתם, וגלוויי־לב. לא נותר לי אלא להאמין, לקוות ולייחל, שכל המהומה איננה חורגת מתחום ויכוחים קטנים בין אוהבים גדולים.

חתונה מלכותית

בסצינה המסורתית המקובלת מתחת לחופה — שנערכה בבית־ויצ"ו בתל־מן נעים־הליכות בן חמש שנים. הצדדים אביב — הגיע השבוע לקיצו הטבעי ברומן — ולסופו, במזל טוב — היו חיימון אלגרנטי, איש להקת האריות, ומירה אורן, סגנית מלכת היופי של השנה.

כראוי לחתונה של מלך (החיות) ומלכה (אנושית), היתה זו חתונה מפוארת, שכללה הזמנות בכריכת קטיפה, שעלו חמש ל"י האחת, ואביזרים דומים.

החתן, יחד עם להקתו, יסע בימים הקרובים לארצות־הברית, וישאיר את אלמנת הקש מאחוריו לחודש ימים: הנסיון הלז — תצטרף האשה אליהם. והיה אם יצלח מסעם עליהם, בחודש ואם לא — יצטרפו הם בחזרה לאשה.

האם את מאמינה לכל מה שאת קוראת?

בוודאי שלא!
אבל, תאמיני או לא, ישנן הרבה סיבות טובות להשתמש בטמפוני טמפקס. למשל:

טמפוני טמפקס הם האמצעי ההיגייני המודרני והנוח... לשימוש פנימי, כך שלעולם לא ייווצר שום ריח לוואי. ללא חגורה, סיכות או תחבושות עבות ואפשר ללבוש כל בגד שמתחשק לך... ושום דבר לא ייראה... הטמפונים והשפופרות. נשטפים בקלות באסלת בית־השימוש, ללא בעיות.

ללא סיכות ללא תחבושות ללא חגורות ללא ריח

אבל אל תאמיני סתם כך להכרזותינו, או למיליוני הנשים המשתמשות בהם. החליטי בעצמך. נסי את טמפוני טמפקס החודש.

טמפונים TAMPAX

הגנה סניטרית לשימוש פנימי

להשיג בבתי מרקחת ובחנויות מובחרות. הסעיונות בקבלת דוגמאות וחומר הסברתי ישלחו 54 אג' בבולי דואר אל היבואנים איוווסט איספקס בע"מ, תל־אביב, רחוב ירמיהו 38

דברים שתאמר ומעשים שתעשה בסוף ה־שבוע יתגלו כגורליים, ויקבעו את מהלך חייך. גבר מקסים ו־מעניין בו פגשת לא מכבר, או שתכירי ה־שבוע, ישפיע. קרוב לוודאי ששמעת עליו, ושכבר זמן רב קיווית לפגוש בו. היחסים שיתפתחו לא יהיו רומנטיים, אך יביאו לך סיפוק רב, ויאפשרו לך להתקדם מאוד מבחינה חברתית. השתדלי להתנהג בתבונה ולנצל את ההזדמנות, ולהתגבר על התרגשותך החיצונית.

טלה
21 במרס – 20 באפריל

* * *

בן מזל גדי, הוא הקו־בע, השבוע, את הת־פתחות עניינית, לשבט או לחסד. על כן היזהרי, בת שור, מלהת פורקן לתיסכוליך ולהרגשת ההתמרדות שלך. מוטב לך לצייית לאנשים מבו־גרים ובכלל, לשקול את כל צעדייך. אם בריאו־תך היא ככה־ככה. אל תזלזלי בבריאות ואל תחקי את חברותיך באוכל. לא כל מה שמותר להן, מותר גם לך. מיכתב המגיע מארץ רחוקה מט־ריד את מנוחתך. אך מעורר בך געגו־עים. לבשי אדום, זה יהלום אותך להפליא.

שור
21 באפריל – 20 במאי

* * *

בן תאומים, נסיעה קצרה עשויה לרענן אותך מלחצים שאינם מרפים ממך, למרות שאתה חושב כי טומ־נים לך מלכודת. מב־חינה עסקית צפויה לך הצלחה, אך היא לא תספק את מאווייך. הימנע מהתרגשויות־סרק. מצבך ילך וית־תבהר בקיץ. תפסיק להיות אימפולסיבי.

תאומים
21 במאי – 20 ביוני

* * *

השבוע תמצא את עצ־מך מבחינה אינטלקטו־אלית בפני עולם חדש ומרתק, שעד כה ידעת על קיומו אלא רק מ־קריאה בספרים. כושר החשיבה שלך, האינ־טואיציה והצימאון לר־כוש דעת, נמצאים אצ־לך בשיאם. אתה חש בהתעוררותו של דחף פנימי ללמוד, ליצור, להעלות על הכתב את רגשותיך. כל זה גורם לך לסי־פוק אישי עצום, ומאפשר לך לז־קוף את קומתך ברבים ולהתעלות.

סרטן
21 ביוני – 20 ביולי

* * *

הבטחה שקיבלת — תתגשם. תקבל, כנראה, מתנה שהתייאשת מ־מנה. ודווקא מבן מזל תאומים, ממנו לא צי־פית לכלום. התנהג ב־חביבות לבת־זוגתך, זה ישתלם לך בסופו של חשבון. הרבה במסעות מחוץ למקום מגוריך ובזבז את מה שהר־ווחת. אין לך מה לדאוג לעתיד. כסף ימשיך לזרום. אם אתה בהיר־עור, עליך להיזהר השבוע בשטח הבריאותי. אך להכי־הער צפויה השבוע הרפת־קה מעניינת בשטח הבידורי והחברתי.

אריה
21 ביולי – 21 באוגוסט

* * *

השנה החדשה שלך מת־חילה לקרום את מזליה החדשים. הכוכבים וה־מזלות מביטים עליך, מגבוה, מעין טובה, אך קונדסית. מוטב לך, אי־פוא, לתת לבדיחות־הגורל לעשות בך כר־צונן, אבל לא לאבד, תוך כדי־כך, את חוש ההומור הפרטי שלך.

בתולה
22 באוגוסט – 22 בספטמבר

בעייה אישית המציקה לך מזה זמן רב, תיפתר בעזרתו של אדם קרוב לך. שאלת השכר תצוף שוב על פני ה־שטח — אל תיכנע ל־סחטנות, וסמוך על כושר שיפוטך. במישור הרומנטי — תיתקלי את, בת מאזניים, באו־פן בלתי צפוי לחלוטין בבן מזל עקרב, לו תהיה השפעה רבה על המשך חייך.

מאזניים
23 בספטמבר – 22 באוקטובר

* * *

איני מכיר הרבה שבועות טובים יותר למצוא מרגוע בטבע, באנשים חדשים, ובד־ברים יפים. זהו שבוע שצריך להיות מוקדש חצי־חצי: לעבודה ולי־בילוי, בייחוד להסתכ־לות, ביקור בתערוכות וכיוצא בזה. אם תש־קיע את כל הזמן ל־אחד משני התחומים — תינזק. אם תמשיך לדאוג — תגרום נזק לזקוקים לך.

עקרב
22 באוקטובר – 22 בנובמבר

* * *

אל תצפה שכל בעיותיך תיפתרנה בבת־אחת. תן לאדם הקרוב המסייע לך, זמן מספיק כדי להצליח במשימתו. מצבך הכספי ישתפר, אך תיאלץ לפקוח עין על שותפיך. אתה רואה את עצמך כנושא דגלה של האמת המוחלטת, ואינך מתחשב באמי־תות של אחרים. נהג הבנה בזולתך. אותו בר־נש הנוהג להקניטך בקביעות — התעלם ממנו לחלוטין. תגובה זו תביא לכך ש־גם התנהגותו תשתפר ללא הכר.

קשת
23 בנובמבר – 20 בדצמבר

* * *

הלאות וכאב־הלב שגברו עד כה, הופ־כים לסיוט. אתה רו־צה להשתחרר מכל ח־טרדות הקטנות, אך אינך מצליח לצאת מן הטבק. במיקרים כאלה אדם מפסיק פעילות, יושב בשקט, אוגר כו־חות — ולא מסתבך הלאה. זה אמור לגבי ענייני לב לא פחות מאשר עניינים אחרים.

גדי
21 בדצמבר – 19 בינואר

* * *

מאמציך למצוא חן בעיני מעבידך ישאו פרי השבוע. המחמאות שיומטרו עליך אינן צריכות לסחרר את ראשך — אל תחסס לדרוש העלאת משכו־רת. על אף מדיניות הקפאת השכר, ניתן לעוקפה. אם יציעו לך חברות השבוע, דעי ש־אין זה רציני, בעיקר בן מזל אריה או קשת. אשה אהובה תביא לך מרגוע.

דלי
20 בינואר – 18 בפברואר

* * *

נסיעתך האחרונה לחו"ל רק גרמה לירי־דה בהערכת האנשים הקרובים אליך. נסיו־נותיך הנואשים לשפר את תדמיתך הציבו־רית עולים בתוהו בג־לל הבדידות אליה הכנסת את עצמך. חו־סר הצלחה בענייני־מין יאפיין את השבוע לגביך ויגרום לך עוג־מת נפש. תכירי אי־שיות אינטלקטואלית שתעזור לך רבות.

דגים
19 בפברואר – 20 במרס

טלוויזיה

מינויים

הקציון שבא

למשול

נשמע השבוע:

„מי זה היהושע תדמור הזה שנבחר כ־ממונה על הטלוויזיה? לא שמעתי עליו אף פעם, למה הם בחרו אותו?"

„זה בסדר. גם הם לא שמעו עליו!"

החיטה זו החיטה. מינויו של סגן־אלוף תדמור (37) כממונה על הטלוויזיה, התקבל בין עובדי הטלוויזיה באדישות, בניגוד לממונים הקודמים, שהיו במידה פחותה או יתרה מוכרים. אין תדמור אי־שיות מפורסמת. עובדי הטלוויזיה התעניי־נו לדעת ולאסוף פרטים, עם מי עתיד להיות להם עסק.

ממונה תדמור
מי מכיר? מי יודע?

הם הצליחו ללקט כי תדמור הוא קפדן, נוקשה, בעל הערכה עצמית, מצנזר מק־צועי וידיד טוב (חבר לכיתה) של סמנכ"ל רשות השידור, ארנון צוקרמן, שהוא כ־רגע יעד למלחמת חורמה מצד עובדי ה־הפקה בטלוויזיה.

הגיבוי שלו בצמרת הוא נתן שחם, ה־מישנה ליושב־ראש רשות השידור. ומה שחשוב אולי יותר מכל תכונה אחרת, בעיני עובדי הטלוויזיה: מה שגומרים אי־תו זה גמור. החלטה שלו זו החלטה.

תדמור, מי שהיה מפקד המידרשה הצב־אית לחינוך בירושלים, וכיהן מאז שנת 1967 כסגן קצין חינוך ראשי בצה"ל, הושאל מצה"ל לטלוויזיה לשנה אחת. על כך התבדחו השבוע בקרב עובדי התחנה: חצי שנה יקח לו להיכנס לענייניים וללי־מוד את הבעיות, בחצי השנה השנייה הוא ילמד להכיר את האנשים. אחר־כך יצטר־כו להחזיר אותו לצה"ל.

אבל זו היתה, כמובן, רק בדיחה. עובדי הטלוויזיה ישפטו את הממונה החדש לפי מעשיו ולא לפי עברו או השמועות עליו. הם ממתינים, בחששות ובתקוות, לראות מה טיבו של האיש שהועד למשול בהם.

בזיונות

יום רביעי

השחור

צופי הטלוויזיה שהמתינו למהדורת ה־חדשות ביום הרביעי שעבר, עצרו את נשימתם. בשעה הקבועה לכך, לא שוד־רה מהדורת החדשות. „ודאי קרה משהו," לחשו בני המשפחה זה לזה. „אולי פרצה מלחמה!" „אולי ספיר רוצה להודיע שוב על משהו חשוב."

לבסוף, כשהופיעו באיחור של תשע דקות פניו של הקריין אריה אורגד על המסך, הסתבר כי מתחו את כל המדינה כדי להראות סרט חדשות על פתיחת שנת הלימודים.

אותה פרשה התרחשה אותו יום גם ב־מהדורת החדשות של השעה עשר וחצי. הפעם נמשך האיחור רק חמש דקות. ה־סיבה: הסרטים, אותם היה צריך להציג במהדורות החדשות פשוט לא היו מוכ־נים בזמן, מאחר שלא הספיקו לערוך או־תם.

גידופים בטלפון. ברגע הראשון שררה בבניין הטלוויזיה מבוכה טוטאלית. אחר כך ננקטה שורה של צעדים, שבאה להמעיט בערך התקלה: הוקרנו קטעי בידור. צופים נרגזים בהמונים התקשרו טלפונית עם המנהל התורן, המטירו עליו חרפות וגידופים. כל הצטדקות בעניין זה מצחיקה. אבל איש לא טרח אפילו להצט־דק או לבקש סליחה מעל פני המסך.

בתוככי הבניין הטיהו אנשי החדשות האשמות חריפות כנגד עורכי הפילם. ה־עורכים מצידם טענו, שהכתבים הביאו אלפי מטרים של פילם במקום לערוך כת־בות קצרות, כפי שצריכים היו לעשות. אדי סופר הביא כתבה כל כך ארוכה ש־לקח זמן למכביר עד שסיימו לחתוך אותה. ד"ר אמנון קפליוק, טענו העורכים, הגיע לשולחן העריכה בארבע אחרי הצהריים במקום ב־11 בבוקר וכן הלאה. האשמות מהאשמות שונות.

באותו הזמן התקשר מנכ"ל רשות־השי־דור, שמואל אלמוג, עם יוסי לנדאו, מנהל שרותי־ההפקה, תבע ממנו לערוך חקירה מיידית לסיבות התקלות. תוצאות החקירה לא נמסרו לפירסום. אולם מסך האיפול שהוטל על ידי רשות השידור על הפרשה המבישה, אין בו כדי להסתיר את הבזיון הנמשך על המסך.

גם ביום רביעי לפני שבועיים אירעה תקלה חמורה בטלוויזיה: התחילו את הקרנת הסרט העלילתי מסע אל תוך ה־פחד בגלגל השני. עבר זמן רב עד ש־אנשי הטלוויזיה הרגישו בתקלה, וזמן כפול עבר עד שהחליפו את הגלגל. גם אז נערכה חקירה פנימית בטלוויזיה. גם אז ניתנה תשובה לאקונית ומגומגמת: „טעות... לא היה זמן לבדוק מראש."

כל צופה ישראלי רשאי לשאול את עצ־מו: מה מועילות החקירות, במה עוזרת הביקורת? אחרי הכל נשארה הטלוויזיה מוסד של חובבים.

תוכניות

הבובות

המצחיקות

טלוויזיה שאינה מרשה לעצמה להציג ולהשמיע דעות ביקורתיות על השלטון ו־מוסדותיו, אינה יכולה להרשות לעצמה

דידי מנוסי והבובות
סטריליי, אבל מעובד

גם סאטירה. זו הסיבה לכך שכל תוכניות הבידור בטלוויזיה, על כל גילגוליהם, סוב־לות מאנמיה נוראה. הן מרשות לעצמן להביא אל המסך רק זמרים ובדרנים, ה־חוזרים על עצמם וקוברים את רמת התוכ־ניות.

משום כך מעודד לראות כיצד מחזיקה מעמד, זו התוכנית השנייה, הסאטירה ה־סטרילית של דידי מנוסי במסגרת התוכ־נית קונצרטינה. בטלוויזיה מרשה לעצמו דידי להשתולל הרבה פחות מאשר הוא עושה בחרוזיו הכתובים. אבל עצם העוב־דה שמישהו מעז בפעם הראשונה לזרוק חיצי לעג בדמויות של ראשי הממשל, כמו גולדה וספיר, המופיעים כבובות מצחיקות, ראויה לשבח.

אלא שצריך להיזהר בחלוקת שבחים.

הרב קרליבך

לפני שבועיים פירסם „העולם הזה" ידיעה בה נאמר, כי הטלוויזיה הישרא־

וודסטוק לכפרות!

לית מארגנת וודסטוק של אברכים לכ־בוד חימים הנוראים, עם הרב המרקד והזמר שלמה קרליבך. התוכנית צילצלה כגרנדיוזית. היו אמורים להשתתף בה להקת הקצב „אבני הכותל," צמד ה־רעים, שלמה ניצן ונירה רבינוביץ, העמ־רנים, ג'ו עמר, מקהלת הרבנות הצבאית ואלפי משתתפים חבושי כיפות סרוגות.

מתכנני השידור רצו לצלם את התוכ־נית בערב, בהרי ירושלים. אבל ההר הוליד עכבר. כשרצו אנשי התוכנית לצאת, לאחר הכנות מוקדמות רבות מאד, לעבודה ממשית בשדה, ציפתה להם הפתעה מרה. ההפנינג הדתי התנפץ אל חומות הביורוקרטיה המינהלית, כמו שמתנפצים הרבה רעיונות טובים בטלוויזיה.

התירוצים הרשמיים היו: מחסור ב־כוח־אדם ובאמצעים. המציאות פשוטה יותר: טיפול כושל מצד האחראים. אחד לא ידע על מעשי השני. המום לחלוטין נשאר עם הלשון בחוץ הבמאי יעקב אסל, שערך כבר הכנות ממשיות בשטח, לאחר שקיבל אור ירוק מהמפיק.

אחרי בירורים וצעקות הוחלט לצמצם ולשנות את התוכנית בצורה דראסטית. אסל הנדהם, הביע התנגדות נמרצת לצימצום ולשינויים והפעיל את ועד ה־עובדים כאשר רצו לחלליף אותו בבמאי חוץ. אך את הנעשה כבר אי־אפשר היה להשיב. במקום תוכנית מיוחדת רבת־מימדים, הוקלטו בצימצום, לאור היום וללא קהל, שלוש תוכניות מסורתיות רגילות בתכלית, בקפח המצודה בירו־שלים. בתוכנית אחת צולמו הרב קרליבך ותבורתו, בשנייה — העמרנים ומקהלת הרבנות הצבאית ובשלישית — ג'ו עמר.

מסתבר שיש חובבים בטלוויזיה, שהם קצת גדולים למימדיה.

הישירות של רן כסלו, אלא לטפל בנושא באופן כללי על כל השלכותיו.

בשלב מסויים, אחרי שהעתונאי רן כסלו הסכים להשתתף בתוכנית, היו יוזמי ה־תוכנית מוכנים לותר על השתתפות נציגי המשטרה. הם ניהלו משא ומתן עם יעקב קנר, ראש מחלקת הפיקוח בעיריה, מי ששימש בזמנו כמפקד משטרת מחוז תל־אביב, על הופעתו בתוכנית. אבל בישיבה עם מנכ"ל רשות השידור בסוף החודש שעבר, הוחלט לדחות את התוכנית כולה.

במידה רבה היה סירוב המשטרה להו־פיע בתוכנית מעין לחץ מוסווה לדחיית הצגת הנושא. כי בלי המשטרה לא היה את מי לעמת בתוכנית.

הראיון הושלך לכספת. נושא ה־פשע המאורגן הגיע לטלוויזיה גם בדרך אחרת. מסתבר כי מאיר לנסקי, הבוס של יתכן שמישו ישמע שאפילו סאטירה מבו־קרת נושאת־חן, והתקדים יבוטל סופית.

שיעור

לדוגמא

במדבר השעמום של הטלוויזיה הישׂ־ראלית קורה לפעמים, שמוקרנת תעודה אנושית מזעזעת, שבזכותה בלבד יש קיום לתחנה. מקרה כזה אירע ביום שלישי ה־אחרון בהקרנת הסיפור התעודתי על מותה של גייל הלומת־הסמים, במרתף לונדוני עלוב על גדות התמזה.

זמן קצר לפני מותה רואיינה גייל בת ה־19 על ידי צוות של הבי.בי.סי. לצורך תוכנית דידאקטית, כאשר שכבה בבית־חולים מורעלת בסמים. היתה זו צעירה נעימה למראה, בעלת מנת משׂכל גבוהה ביותר (120), מתוסכלת, מיואשת, קהת־חושים ומצפה למוות בכליון עיניים, למ־רות שלא סבלה מכל מחלה ממארת. אחרי מותה צירפה הטלוויזיה הבריטית עובדה לעובדה, תוך התחקות על עברה של גייל, וכך נוצר אחד מסרטי המופת של הבי.בי.סי.

גייל, בת בלתי חוקית, שנמסרה על ידי אמה למוסד, לא הסתגלה לשום מוסד, וב־19 שנות חייה בילתה בלא פחות מ־14 מוסדות. מוזעז ביותר היה לראות את כל האנשים שבאו עמה במגע, מנהלי מוסדות וידידיה, כשהם מלאים רגשי־אשמה צורבים. הם הודו בחוסר תשומת־לב מספקת, בחוסר זמן, במאמץ קטן מדי ובאלף דברים אחרים. היה זה רגע של אמת. אלא שזה היה הרגע של הטלוויזיה הבריטית. בישראל ודאי היו מטפלים בנו־שא אחרת: היו מראיינים עסקנונים בעלי ארשת חשיבות נכבדה, פסיפסנים, שהיו מדברים בגבוהה גבוהה, במתינות, תוך כדי התנערות מוחלטת מאחריות ותוך כדי הט־לת האשמות על אחרים. צדק מי שאמר, כי צופי הטלוויזיה הישׂראלית צמודים ל־מקלטים שלהם ונהגים מדי ערב פשוט מאוד מפני שהם אינם יודעים שיש טל־וויזיה אירופית טובה הרבה יותר. היתה זו אחת ההזדמנויות הנדירות לראות טלוויזיה כפי שהיא צריכה להיות.

המשטרה מסרבת

לשתף פעולה

מישדר תוכנית השעה השלישית, שיועד ליום שני ה־13 בחודש, תוכנן להיות מוקדש לנושא: „הפשע המאורגן בישׂ־ראל ובארצות־הברית". אולם בגלל לח־צים שונים בוטלה התוכנית. במקומה תוק־דש השעה השלישית לנוער בגיל־העשרה.

מתברר כי גורמים ממשלתיים שונים, ובראשם אנשי משטרת ישׂראל, סרבו להת־ראיין ולהופיע בפני המצלמות. הטיעון כי כל עוד חוקר היועץ־המשפטי לממשלה בהאשמותיו של כתב הארץ רן כסלו בקשר לפשע המאורגן בישׂראל, אין מקום לדיון טלוויזיוני בנושא.

הטענה היא, כמובן, מגוחכת. אין כאן כל ענין של סוב־יודיצה. אפילו היה ענין כזה, אין שום צורך להתייחס להאשמותיו סינדיקט הפשע, הסכים להופיע בראיון מצולם בטלוויזיה הישׂראלית, במסגרת מסעו לשיפור תדמיתו בקרב הציבור ה־ישׂראלי.

הראיון המצולם היה צריך להיות במס־גרת יומן השבוע. אבל לפני שניתן ה־ראיון היתנה פרקליטו של לנסקי, עורך־דין יורם אלרואי, תנאי קטן אחד: אחרי הצילום יופקד הסרט בידיו של הפרקליט עד שימצא לנכון לשחררו לצורך שידור.

אנשי הטלוויזיה היו משוכנעים כי לעו־לם לא יוצא הסרט מהכספת אליה הושלך. הם הופתעו כשניתן להם אישור לשידור, שידרו את הראיון מבלי לתת דעתם שב־כך הם עושים שירות גדול ללנסקי.

ג'רמי יונג, בריאן בלייסד וגארי ווטסון ב„שלושת המוסקטרים"
ד'ארטאניאן נופל בפח

תדריך

● **סרט השבוע** (יום ד' 8/9, 20.35) — סרטו של מרסל קארנה ג'וליט או המפתח לחלומות. סרט רומנטי־דמיוני על אסיר, היוצא בחלומותיו אל כפר דמיוני שאין בו מימד זמן ואשר תושביו איבדו את זכרונם. שם מוצא האסיר את אהובתו. משתתפים: ג'ראר פיליפ וסוזאן קלוטייה.

● **שלושת המוסקטרים** (יום ה' 9/9, 19.30) — ההשמן רישלייה ממשיך לטוות את רשתו ד'ארטניאן כמעט נופל בפח.

● **הצייר פיטר כריזיג** (יום ה' 9/9, 20.20) — בסידרה אמנים מהפכניים של סיר קנת קלרק, יוצר הסידרה תרבות, ששודרה בארץ לפני שנה וחצי, יוצג הצייר הפלמי בן המאה ה־16, ברויגל, ב־ציוריו מחיי האיכרים.

● **רשות הבידור** (יום ה' 9/9, 20.50) — יריד אוסאקה — בידור ספרדי שצולם ביפאן, עם הזמרת קארינה נציגת ספרד באירווידיזיון 71 ואמנים אחרים.

● **ערב טוב** (יום ו' 10/9, 20.30) — שמואל רודנסקי והפסנתרן שמעון כהן.

● **סרט קולנוע** (יום ו' 10/9, 20.30) — גורלו של מורה — לפי מחזהו של טראנס ראטיגן. אשתו של מורה נוקשה לאנגלית מצטרפת אל התלמידים המת־קוממים נגדו, ועם זאת מנהלת פרשת אהבים עם מורה אחר. משתתפים: מייקל רדגרייב וג'ין קנט.

מספר 1775 שנה 35 י"ז אלול תשל"א 7.9.1971 המחיר 1.80 ל"י

עולם הזה

המרד נגד החזיה

המועמדות הסופיות למלכת המים 1971

